

SEGESDI TÜNDEKERT ÓVODA ÉS CSEPEREDŐK BÖLCSŐDE

OM: 202428

Pedagógiai Program

Készítette: Segesdi Tündérkert Óvoda és Cseperedők Bölcsőde

Főigazgatója a

Nevelőtestület bevonásával:

.....
Zavagyil Ildikó

főigazgató

Jóváhagyta: A fenntartó nevében:

.....
Pékó Gábor polgármester

A dokumentum hatályba lépése: 2026.09.01.

A dokumentum jellege: Nyilvános

Tartalomjegyzék

A Pedagógiai Program törvényi háttere, hatályba lépése	3
nyilvánossága:	3
1.Bevezető:	6
2.Helyzetkép	9
3.Feltételrendszerünk	11
3.1.Az óvoda tárgyi feltételei, környezeti adottságai	11
3.2.Humánerőforrás.....	14
3.3. Az óvodai csoportok szervezésének elvei	15
4. Nevelőmunkánk irányultsága	15
4.1. Gyermekkép	15
4.2. Óvodakép	18
4.3. Óvodai nevelésünk alapelve	19
5. Az óvodai nevelés feladatai.....	20
5.1. Az egészséges életmód kialakítása	21
5.1.1.Környezeti tényezők.....	22
5.1.2.Harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességek fejlesztése.....	25
5.1.3.Prevenációs és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.....	26
5.1.4. Egészségre ártalmas dolgok, rossz szokások felismertetése,.....	27
5.1.5.Az 1-es típusú diabétesz és fokozott allergiás betegséggel élő gyermekek ellátása	29
5.1.6.A környezettudatos magatartás kialakítása, környezeti nevelési.....	30
5.1.7.A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése	31
5.1.8.Érzelmi-, erkölcsi élet, és az értékorientált közösségi nevelés.....	32
5.2. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	34
5.2.1.Anyanyelvi nevelés, fejlesztés.....	35
5.3.Értelmi nevelés, értelmi képességek fejlesztés.....	36
6.A beszoktatás rendszere	39
6.1.A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás kialakítása	40
7. Az óvodai élet megszervezésének elvei	41
7.1. Személyi feltételek	41
8.Az óvoda működési rendje.....	46
8.1.SZMSZ	46
8.2.Házirend.....	47
8.3.Munkarend	47
8.4.Hetirend, napirend.....	47

9. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai.....	50
9.1. Játék.....	50
9.2. Munka jellegű tevékenységek.....	54
9.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	61
9.4. Verselés, mesélés.....	69
9.5. Mindennapos mozgás.....	72
9.6. Ének zene, népi játék, tánc.....	74
9.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	78
9.8. Külső világ tevékeny megismerése.....	82
9.9. Egészséges életmódra nevelés.....	87
9.9.1. Az egészségre ártalmas szokások, veszélyeztető tényezők felismerése, megelőzése és az egészségtudatos életvitel megalapozása.....	89
10. Hagyományok.....	94
11. Az óvoda gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai és.....	96
a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedései.....	96
11.1. Az óvoda integrációs nevelési programja.....	96
11.2. Esélyegyenlőség és hátránykompenzáció az óvodai nevelésben.....	99
11.2.1. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése.....	105
11.3. Gyermekvédelem.....	108
11.4. Etnikai nevelés.....	112
12. Az óvoda kapcsolatrendszere.....	116
13. Legitimációs záradék.....	120

A Pedagógiai Program törvényi háttere, hatályba lépése nyilvánossága:

Intézményünk Pedagógiai Programja a hatályos jogszabályok, szakmai irányelvek, az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint az intézmény helyi sajátosságainak figyelembevételével készült.

- Magyarország Alaptörvénye;
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről – különösen a pedagógiai programra vonatkozó rendelkezései;
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, a 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelettel módosított, jelenleg alkalmazandó tartalommal;
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról;
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról;
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, különösen a pedagógiai program tartalmára és nyilvánosságára vonatkozó rendelkezések;
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvééről, amennyiben az intézmény sajátos nevelési igényű gyermeket nevel;
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelvééről, amennyiben az intézmény nemzetiségi nevelést folytat;
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról;
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól;
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról;
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról;
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról;

- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet,
- a gyermekek jogainak, védelmének, az esélyegyenlőség biztosításának, valamint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének hatályos jogszabályai és szakmai irányelvei;
- az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata, Házirendje, éves munkaterve, valamint egyéb belső szabályozó dokumentumai.

A Pedagógiai Program elkészítésekor figyelembe vesszük továbbá a fenntartói elvárásokat, az intézmény helyi sajátosságait, a gyermekek és családok szükségleteit, valamint a település társadalmi, kulturális és környezeti adottságait.

A Pedagógiai Program hatálybalépése

A Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyásának időpontjától, illetve a jóváhagyásban meghatározott időponttól válik hatályossá.

A Pedagógiai Program nyilvánossága

Intézményünk biztosítja, hogy a Pedagógiai Program tartalmát a gyermekek szülei, az intézmény munkatársai, valamint az intézmény működése iránt érdeklődők megismerhessék.

A Pedagógiai Program nyilvánosságának biztosítása:

- az intézmény honlapján történő közzététellel;
- az intézményben elhelyezett nyomtatott példány biztosításával;
- a szülők számára történő tájékoztatással;
- szükség esetén az intézményvezető vagy az általa kijelölt személy által biztosított személyes tájékoztatással történik.

A Pedagógiai Program nyomtatott példánya az intézmény székhelyén, az intézményvezetői irodában a szülők, az intézmény munkatársai, valamint az ellenőrzést végző szakmai és törvényességi szervek számára megtekinthető.

1.Bevezető:

Pedagógiai programunk szakmai alapjai

Pedagógiai Programunk az **Óvodai nevelés országos alapprogramjáról** szóló 363/2012. (XII. 17.) **Korm. rendelet**, a nemzetiségi óvodai nevelés irányelvei, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei alapján, intézményünk helyi sajátosságainak, társadalmi és szociokulturális környezetének figyelembevételével készült.

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó és inkluzív szemléletű, amely az egyéni bánásmódra, a differenciált fejlesztésre, az esélyteremtésre, a hátrányok csökkentésére és a gyermeki személyiség sokoldalú kibontakoztatására épül.

Programunk meghatározó értékei a gyermeki jogok tisztelete, a feltétel nélküli elfogadás, a szeretet, a bizalom, a biztonság, az együttműködés, az esélyegyenlőség, a tolerancia és az egymás iránti felelősség. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek saját fejlődési ütemének és egyéni szükségleteinek megfelelő támogatást kapjon, függetlenül családi háttérétől, szociokulturális körülményeitől, nemzetiségi hovatartozásától vagy egyéni képességeitől.

Az óvoda a családi nevelés elsődlegességét elismerve kiegészíti, támogatja és szükség esetén hátránycsökkentő tevékenységével segíti a család nevelőmunkáját. A gyermekek fejlődésének támogatása érdekében partneri, kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat kialakítására törekszünk a szülőkkel, valamint az óvodai nevelést segítő szakemberekkel és szervezetekkel.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tehetséges gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésére és támogatására. Az esélyteremtő szemlélet áthatja pedagógiai tevékenységünket, az egyéni fejlesztést, a gyermekek fejlődésének nyomon követését, a családokkal való együttműködést és a szakemberekkel történő kapcsolattartást.

A nemzetiségi identitásukat őrző gyermekek számára biztosítjuk önazonosságuk megőrzésének és erősítésének, kulturális értékeik, hagyományaik és nyelvi sajátosságaik megélésének lehetőségét.

A különböző kulturális háttérrel rendelkező gyermekek együttnevelésében a kölcsönös elfogadásra, tiszteletre és az egymás kultúrája iránti nyitottság kialakítására törekszünk.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelése során is fontosnak tartjuk az önazonosság megőrzését, kulturális értékeik tiszteletét, valamint az óvodai közösségbe és a társadalmi környezetbe történő beilleszkedés támogatását.

Az óvoda–iskola átmenet támogatása

Pedagógiai Programunk kiemelt feladata a gyermekek iskolakezdésre történő fokozatos és komplex felkészítése, az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges személyiségjegyek, szociális kompetenciák, önállóság, feladattudat, szabálytudat, együttműködési készség és érzelmi érettség fejlesztése.

A 2025. évben módosított Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban fokozott figyelmet fordítunk az óvoda–iskola közötti átmenet folyamatosságára, az iskolakezdéshez szükséges készségek és képességek életkornak megfelelő, játékos és tevékenységbe ágyazott fejlesztésére.

Célunk, hogy az óvodáskor végére a gyermekek olyan értelmi, testi, lelki és szociális fejlettséggel, valamint megfelelő önállósággal és alkalmazkodóképességgel rendelkezzenek, amely megalapozza a sikeres iskolakezdést.

Helyi sajátosságainkra épülő nevelés

Intézményünk két feladatellátási helyen működik. A település sajátos társadalmi és szociokulturális jellemzői meghatározzák pedagógiai feladatainkat. A gyermekek eltérő családi háttere, fejlődési üteme, szociális és kulturális tapasztalatai szükségessé teszik az **egyéni bánásmód, a differenciálás, az esélyteremtés és a hátránykompenzáció** következetes alkalmazását.

Nevelőmunkánk során különös hangsúlyt kap a **testi és lelki szükségletek kielégítése, az érzelmi biztonság megteremtése, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés, az egészséges életmód kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, valamint az alapvető szokás- és normarendszer kialakítása.**

Az óvodai életet családi, elfogadó, derűs és biztonságot nyújtó légkör jellemzi. A gyermekek fejlődését élményekben gazdag, folyamatos és sokszínű tevékenységrendszerben támogatjuk, amelyben meghatározó szerepet tölt be a szabad játék.

A gyermekek egyéni fejlődési ütemét tiszteletben tartva, differenciáltan szervezzük a fejlesztést. A mikrocsoporthoz és egyéni fejlesztési lehetőségek alkalmazásával törekszünk arra, hogy minden gyermek a saját lehetőségeihez mérten fejlődjön, sikerélményekhez jusson, és megtapasztalja saját értékességét, kompetenciáját.

Az intézmény szakmai fejlődése

Intézményünk a korábbi integrációs és képesség-kibontakoztató programok tapasztalataira építve továbbra is kiemelten kezeli az esélyteremtést, a társadalmi hátrányok mérséklését, az integrációt, a családokkal való együttműködést és a szakmai partnerséget.

A korábbi IPR-programban szerzett tapasztalatainkat a jelenlegi pedagógiai gyakorlatban elsősorban az egyéni fejlődés nyomon követésében, a differenciált pedagógiai munkában, a családokkal való együttműködésben, valamint a segítő szakemberekkel és helyi partnerekkel kialakított kapcsolatrendszerben hasznosítjuk.

Pedagógiai Programunk folyamatosan igazodik a jogszabályi környezet változásaihoz, a helyi szükségletekhez, a gyermekek és családok igényeihez, valamint a korszerű pedagógiai szemlélethez. A program megvalósítása során törekszünk a szakmai megújulásra, az önképzésre, az új pedagógiai módszerek megismerésére és a jól működő gyakorlatok intézményi szintű megosztására.

Kiemelt alapelvünk: minden gyermek számára olyan óvodai környezetet kívánunk biztosítani, amelyben **biztonságban, szeretetben, elfogadó közösségben, saját egyéni fejlődési ütemében bontakoztathatja ki személyiségét és képességeit**, és amely megalapozza a sikeres iskolakezdést és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges pozitív attitűdöket.

2.Helyzetkép

Pedagógiai hitvallásunk

„Minden gyermek más ütemben, más úton és más erősségekre építve fejlődik. Feladatunk nem az, hogy ugyanoda és ugyanúgy juttassuk el őket, hanem hogy minden gyermek számára megtaláljuk azt a támogatást, amely saját fejlődési útján a következő lépéshez segíti.”

Ez a szemlélet kapcsolja össze intézményünkben a **gyermekközpontúságot, az inkluzív nevelést, az egyéni bánásmódot, a differenciálást, az esélyteremtést és a hátránykompenzációt.**

Településünk területileg két nagyobb részre, Alsó- és Felső-Segesdre tagolódik. Óvodánk feladatellátási helyei a település jól megközelíthető részein, kedvező természeti és környezeti adottságok között helyezkednek el. Az óvodai épületekhez tágas, zöldfelülettel rendelkező udvarok kapcsolódnak, amelyeket élő sövények, fenyő- és dísfák gazdagítanak. A természetes környezet jó lehetőséget biztosít a gyermekek mindennapi szabad mozgására, játékára, tapasztalatszerzésére és a környezettudatos magatartás megalapozására.

Intézményünk a környéken élő családok gyermekei számára biztosítja az óvodai nevelés lehetőségét. Óvodánkba nemcsak a település központi területeiről, hanem külterületi lakott helyekről és településrészekről – többek között Felsőbogát-Bertalanból és Lászlómajorból – is érkeznek gyermekek. Az intézmény nyitott az eltérő élethelyzetű, különböző szociális és kulturális háttérű családok felé, és a rendelkezésre álló lehetőségekhez igazodva támogatja a gyermekek óvodai beilleszkedését és fejlődését.

A családok szociális és életkörülményei sokszínűek. Intézményünkben jelentős számban vannak jelen hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint nemzetiségi közösséghez tartozó gyermekek. Egyes családok életében a munkanélküliség, a megélhetési nehézségek, a lakhatási vagy egyéb szociális problémák olyan körülményeket teremthetnek, amelyek a gyermekek fejlődésére és óvodai életére is hatással vannak.

Óvodánk ezekben a helyzetekben nem a hiányokra, hanem a gyermekek és családok erősségeire, meglévő erőforrásaira és támogatási szükségleteire épít.

Az óvoda feladata a családi nevelés kiegészítése, a gyermekek számára szükséges biztonságos és fejlesztő környezet biztosítása, valamint – szükség esetén – a hátrányok felismerése és csökkentése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek testi, lelki és szociális szükségleteinek kielégítésére, az érzelmi és erkölcsi nevelésre, az értékorientált közösségi nevelésre, valamint az önállóságot és a közösségi együttélést segítő szokás- és normarendszer megalapozására.

Óvodai életünket családias, elfogadó, biztonságot nyújtó és együttműködő légkör jellemzi. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek az óvodába érkezésüktől kezdve szeretetteljes, kiszámítható környezetben érezzék magukat. A gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó, rugalmas és folyamatos napirend biztosítja a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai élet feltételeit.

Pedagógiai munkánkban a gyermeki tevékenység, különösen a szabad játék központi szerepet tölt be. Valljuk, hogy a gyermek elsősorban tevékenységei, tapasztalatai és társas kapcsolatai révén fejlődik. Ezért a teljes nevelési időben biztosítjuk a gyermekek számára a játék, a mozgás, a felfedezés, a tapasztalatszerzés, az alkotás és a társas együttműködés lehetőségét.

A gyermekek eltérő fejlettségi szintjéből és egyéni szükségleteiből kiindulva a differenciált pedagógiai támogatást helyezzük előtérbe. A mikrocsoportos és egyéni fejlesztési formák lehetőséget teremtenek arra, hogy az óvodapedagógus a gyermekek aktuális fejlettségéhez, érdeklődéséhez és szükségleteihez igazítsa a pedagógiai segítségnyújtást.

Nevelési gyakorlatunk folyamatosan fejlődik. Fontosnak tartjuk a pedagógiai megújulást, a szakmai önképzést, az új módszerek és eljárások megismerését, valamint a jól működő pedagógiai gyakorlatok beépítését. Az intézmény szakmai fejlődését az elmúlt időszakban többek között a folyamatos napirend alkalmazása, a differenciált fejlesztési formák, a gyermekek tevékenységére építő pedagógiai módszerek, valamint a kompetenciaalapú szemlélet egyes elemei is gazdagították.

A korábbi szakmai programok és módszertani kezdeményezések tapasztalatait értékként kezeljük, ugyanakkor pedagógiai gyakorlatunkat folyamatosan felülvizsgáljuk, és az aktuális szakmai, jogszabályi és gyermekvédelmi szempontokhoz igazítjuk. A módszertani megújulás számunkra nem öncélú, hanem azt szolgálja, hogy a gyermekek egyéni fejlődési szükségleteire minél hatékonyabban tudjunk reagálni.

Nevelésünk középpontjában a gyermeki személyiség tisztelete és az egyéni fejlődési utak támogatása áll. Nem azonos teljesítményt várunk el minden gyermektől, hanem azt tartjuk fontosnak, hogy minden gyermek saját adottságaihoz, lehetőségeihez és fejlődési üteméhez mérten jusson előre. A gyermekek önállóságát, kezdeményezőképességét, kreativitását és pozitív énképének kialakulását szeretetteljes, bátorító pedagógiai környezetben támogatjuk.

Célunk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában, biztonságban legyenek, örömmel kapcsolódjanak társaikhoz és a felnőttekhez, valamint aktív résztvevői legyenek az óvodai életnek. A demokratikus, gyermekközpontú szemlélet keretében lehetőséget biztosítunk a gyermekek véleményének, kezdeményezéseinek és választásainak megjelenésére, életkori sajátosságaik figyelembevételével.

A gyermekek fejlődési ütemében jelentős egyéni különbségek tapasztalhatók. Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknek fejlődése valamely területen lassabb ütemű, részképességbeli eltérések, kommunikációs vagy beszédfejlődési nehézségek tapasztalhatók. A korai felismerésre, a megelőzésre és a megfelelő szakmai segítség biztosítására törekszünk. Szükség esetén együttműködünk a pedagógiai szakszolgálattal, logopédussal, fejlesztőpedagógussal, pszichológussal, valamint más, a gyermek támogatásában részt vevő szakemberekkel és természetesen a gyermek családjával.

3.Feltételrendszerünk

3.1.Az óvoda tárgyi feltételei, környezeti adottságai

Pedagógiai alapelvünk, hogy a tárgyi környezet nem csupán a nevelés háttere, hanem annak aktív része. A jól kialakított, biztonságos, esztétikus és gyermekközpontú környezet önállóságra, aktivitásra, felfedezésre, együttműködésre és felelősségvállalásra ösztönzi a gyermekeket, és ezáltal közvetlenül támogatja óvodai nevelésünk céljainak megvalósulását.

Óvodánk két, egymástól jelentős távolságra elhelyezkedő feladatellátási helyen működik. A **Szabadság u. 6. szám** alatt két óvodai csoport, a **Teleki u. 102. szám** alatt egy óvodai csoport biztosítja a gyermekek óvodai nevelését. A két feladatellátási helyen összesen négy csoportszoba áll rendelkezésre, amelyekhez közös használatú öltözők és mosdók kapcsolódnak.

Az épületek korukból adódóan folyamatos karbantartást és állagmegóvást igényelnek, fenntartásuk költséges. A fenntartó önkormányzat az intézmény működési feltételeinek javítására és korszerűsítésére törekszik, amelyet korábban sikeres fejlesztési pályázatok is támogattak. A fenntartható és gazdaságos működés érdekében az intézmény energiahatékonyságának javítását célzó fejlesztések hajtott végre, ennek részeként a napelemes rendszert építtetett ki az energiafelhasználás racionalizálásához.

Helyi pedagógiai programunk megvalósítása során a meglévő személyi és tárgyi feltételekre építünk, ugyanakkor fontosnak tartjuk azok folyamatos fejlesztését, korszerűsítését és szükség szerinti pótlását. Intézményünk eszközellátottsága összességében megfelelő, a nevelőmunka eredményes megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek rendelkezésre állnak.

Célunk, hogy az eszközök állagmegóvásával, tervszerű pótlásával és folyamatos bővítésével olyan környezetet biztosítsunk, amely támogatja a gyermekek sokoldalú fejlődését.

Kiemelt fejlesztési területet jelent az udvari játékeszközök folyamatos bővítése és korszerűsítése mindkét feladatellátási helyen. A gyermekek mozgásigényének kielégítését, a szabad mozgást és a változatos szabadtéri tevékenységeket tágas, füvesített udvaraink is támogatják. Bár intézményünk külön tornaszobával nem rendelkezik, az udvari adottságokat és a rendelkezésre álló tereket az időjárási körülményekhez igazodva tudatosan használjuk a mozgásfejlesztés és a szervezett mozgástevékenységek megvalósítására.

A fenntartó biztosítja a nevelési év során szükséges játékeszközöket, munkaanyagokat, szakmai anyagokat, tisztálkodási szereket, valamint a gyermekek nyugodt pihenését szolgáló ágyneműt. Az intézmény fejlesztési és innovációs törekvéseit lehetőségeihez mérten támogatja. A rendelkezésre álló erőforrásokkal felelősen gazdálkodunk, és törekszünk arra, hogy a gyermekek számára biztonságos, esztétikus, inspiráló és fejlődésüket támogató környezetet alakítsunk ki.

A gyermekek tevékenységének gazdagítását szolgálják a változatos játékok, bábok, fejlesztőeszközök, természetes és újrahasznosítható alapanyagok, valamint az óvodapedagógusok kreativitásával készített egyedi eszközök. A természetes anyagok alkalmazásával nemcsak a gyermekek játék- és tapasztalatszerzési lehetőségeit bővítjük, hanem hozzájárulunk esztétikai érzékük, kreativitásuk és környezettudatos szemléletük fejlődéséhez is.

A tárgyi környezet kialakításánál alapvető szempont, hogy az eszközök a gyermekek számára biztonságosan és lehetőség szerint önállóan hozzáférhetőek legyenek. A nyitott, átlátható és gyermekméretű tárolási megoldások elősegítik az önálló választást, az önkiszolgálást, a rendhez való pozitív viszony kialakulását, valamint a felelősségvállalás fejlődését.

A csoportszobák berendezésénél törekszünk arra, hogy azok otthonosak, esztétikusak, biztonságosak, jól szellőztethetők és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóak legyenek. A berendezési tárgyak lehetőség szerint alakíthatók, átrendezhetők, így a különböző tevékenységekhez, játékhelyzetekhez és a gyermekek aktuális igényeihez rugalmasan alkalmazkodhatnak.

A környezet kialakításában fontos szempont a fenntarthatóság és a környezettudatosság. Törekszünk az energiatakarékos működésre, a vízzel és egyéb erőforrásokkal való takarékos gazdálkodásra, az újrahasznosítható anyagok alkalmazására, valamint a természetes környezet értékeinek megőrzésére. A gyermekek mindennapi tevékenységein keresztül tapasztalhatják meg, hogy környezetük állapota és védelme közös felelősség.

Fejlesztési irányaink

Intézményünk tárgyi környezetének fejlesztése során az alábbi szempontokat tartjuk meghatározónak:

- a gyermekek biztonságának és egészségének folyamatos biztosítása;
- az udvari játékeszközök tervszerű bővítése és korszerűsítése;
- a mozgásfejlesztés tárgyi feltételeinek folyamatos javítása;
- a fejlesztő- és képességfejlesztő eszközök bővítése;
- a természetes és újrahasznosítható anyagok alkalmazásának további erősítése;
- az eszközök gyermekek számára való hozzáférhetőségének biztosítása;
- az esztétikus, otthonos és inspiráló pedagógiai környezet fenntartása;
- az energiahatékonyság és a fenntartható intézményi működés erősítése;
- a két feladatellátási hely tárgyi feltételeinek lehetőség szerinti folyamatos kiegyenlítése;

- a fenntartóval való együttműködés erősítése a szükséges karbantartások, felújítások és fejlesztések megvalósítása érdekében.

Az intézmény tárgyi feltételeinek folyamatos fejlesztését az éves költségvetési lehetőségek mellett pályázati források, adományok és szülői támogatások bevonásával is törekszünk biztosítani. Célunk a korszerű, biztonságos, esztétikus és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó környezet kialakítása.

A csoportszobák és az óvoda egyéb helyiségeinek berendezésénél kiemelt szempont az otthonos, gyermekközpontú, játékra ösztönző környezet, a megfelelő mozgástér és a biztonságos használat biztosítása. A szükségessé váló bútor- és eszközpótlást, valamint az udvari mozgásfejlesztő eszközök korszerűsítését folyamatosan tervezzük.

Játékkészletünket és a neveléshez, tanuláshoz szükséges eszközöket a gyermekek szükségleteihez igazodva, tudatosan és tervszerűen bővítjük. Előnyben részesítjük a tartós, jó minőségű, fejlesztő hatású játékokat, valamint a természetes anyagok és változatos technikák alkalmazását.

A gyermekek tapasztalatszerzését és a pedagógiai munka eredményességét a rendelkezésre álló IKT-eszközök, hangszerek, gyermek- és szakirodalom, valamint egyéb korszerű szemléltető eszközök is támogatják. Az eszközök rendeltetésszerű használatára és állagmegóvására kiemelt figyelmet fordítunk.

A pályázati lehetőségek és egyéb támogatási formák kihasználásával törekszünk a gyermekek közötti esélykülönbségek mérséklésére, az esélyegyenlőség erősítésére, valamint az intézmény tárgyi és szakmai feltételeinek folyamatos fejlesztésére.

3.2. Humán erőforrás

Nevelőtestületünket 6 óvónő alkotja, és nevelőmunkánkat 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens és egy részmunkaidős konyhai dolgozó segíti. Nyitástól zárásig óvónő foglalkozik a gyermekekkel. Minden dolgozónk rendelkezik a munkaköre ellátásához szükséges végzettséggel. Az együttműködésünk kihasználásával igyekszünk a feladat-ellátási feltételeinken javítani, a gyermekek minél színvonalasabb és biztonságosabb nevelése érdekében. Alkalmazotti közösségünk tagjai, javarészt sokéves gyakorlattal rendelkeznek. A szakmai fejlődés igénye jelen van az intézményünkben, ezért továbbképzéseken veszünk részt. Kiemelt feladatként kezeljük, hogy minden dolgozónk elvégezze a törvény által előírt továbbképzéseket az óvoda fejlődési irányainak és saját érdeklődési területüknek megfelelően.

Különböző személyiségünk, sokoldalú erősségeink teszik lehetővé, hogy harmonikusan, egymást kiegészítve tudunk együtt dolgozni, a dajkákkal közösen kialakított rendszerünkben.

3.3. Az óvodai csoportok szervezésének elvei

Helyi Pedagógiai Programunk az osztatlan, vegyes életkorú csoportszervezési formát alkalmazza. A heterogén csoportok lehetőséget teremtenek az egymástól való tanulásra, az együttműködésre, az utánzásra, a segítségadásra, valamint az egyéni fejlődési ütemhez igazodó differenciált pedagógiai munkára.

A csoportok kialakításakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, nemek szerinti arányát, egyéni fejlettségét és szükségleteit, a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát és támogatási szükségleteit. Meghatározó szempontot jelentenek továbbá a gyermekek társas kapcsolatai, valamint az intézmény személyi és tárgyi feltételei.

A csoportok szervezésének alapja a gyermek mindenk felett álló érdekének érvényesítése, az esélyegyenlőség, az inkluzív nevelés és az egyéni szükségletekhez igazodó pedagógiai támogatás biztosítása. A gyermekek csoportba sorolásáról az intézmény vezetője dönt, a jogszabályi és szakmai szempontok, valamint lehetőség szerint a pedagógusok szakmai véleményének és a szülők jelzéseinek figyelembevételével.

4. Nevelőmunkánk irányultsága

4.1. Gyermekkép

Gyermekközpontú, inkluzív óvodai nevelés

Óvodai nevelésünk alapja a gyermekközpontúság, az elfogadás, a szeretetteljes bánásmód, az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés. Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, akit fejlődő személyiségként, egyedi és megismételhetetlen értéként tisztelünk. Valljuk, hogy minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy biztonságot nyújtó, elfogadó, szeretetteljes környezetben, saját fejlődési ütemének megfelelően bontakoztathassa ki személyiségét és képességeit.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk a családi nevelés kiegészítésére, támogatására és – szükség esetén – hátránykompenzáló segítésére törekszik. A családokkal való együttműködés során tiszteletben tartjuk a családok értékeit, szokásait, élethelyzetét és szociokulturális sajátosságait. Nevelőmunkánkat ezek ismeretében, a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva tervezzük és valósítjuk meg.

Pedagógiai környezetünket úgy alakítjuk, hogy az érzelmi biztonságot, az önállóságot, a szabad játékot, a tapasztalatszerzést, a közös tevékenységeket és a gyermekek aktív részvételét egyaránt támogassa. A gyermekek számára biztosítjuk a változatos, életkorukhoz és egyéni fejlettségükhöz igazodó tevékenységek lehetőségét, amelyekben saját érdeklődésük, kíváncsiságuk és szükségleteik alapján vehetnek részt.

A gyermekekhez egyéni személyiségként közelítünk. Figyelembe vesszük életkori sajátosságait, egyéni szükségleteiket, fejlettségi szintjüket, képességeiket, érdeklődésüket, tapasztalataikat és szociokulturális hátterüket. A különbözőségeket természetesnek és értéknek tekintjük, és arra törekszünk, hogy minden gyermek számára biztosítsuk a fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi és pedagógiai feltételeket.

Az egyéni bánásmód és a differenciálás alkalmazásával lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek saját fejlődési ütemükben, egyéni erősségeikre építve haladjanak. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint egyéb okból kiemelt figyelmet igénylő gyermekek támogatására. A szükséges fejlesztések megvalósítása során együttműködünk a családokkal, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel és az érintett segítő szakemberekkel.

Fontos feladatunk a hátrányok felismerése, csökkentése és az esélyegyenlőség megteremtése, ugyanakkor minden gyermekben keressük és erősítjük azokat az egyéni értékeket, képességeket és erősségeket, amelyekre további fejlődése építhető. A tehetségigéreték felismerését, támogatását és kibontakoztatását szintén fontos pedagógiai feladatunknak tekintjük.

Óvodai életünkben kiemelt szerepet kap a szabad játék, amely a gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége.

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy a kialakított szabályok és a közösségi együttélés normáinak betartása mellett szabadon választhassanak játékot, játszótársat, eszközt és tevékenységet. Lehetőséget kapnak arra, hogy saját ötleteiket megvalósítsák, játékuk menetét alakítsák, szabályokat alkossanak, valamint szükség esetén a felnőtt segítségét kérik.

A játékba természetes módon integráljuk a különböző tevékenységi formákat, tapasztalatszerzési és tanulási lehetőségeket, ezáltal biztosítva a gyermekek sokoldalú fejlődését. A pedagógus támogató jelenlétével, kérdéseivel, ötleteivel és differenciált segítségadásával ösztönzi a gyermekek önálló gondolkodását, kreativitását, problémamegoldó képességét és együttműködését.

Nevelésünk során arra törekszünk, hogy a gyermekek kompetensnek, elfogadottnak és értékesnek érezzék magukat. Megerősítjük önbizalmukat, támogatjuk önállósodásukat, döntési képességük fejlődését és a társas kapcsolatok kialakítását. A pozitív megerősítésre, a bátorításra és a sikerélmények biztosítására építünk, miközben következetes, kiszámítható és a gyermekek számára érthető szabályrendszert alakítunk ki.

Nevelésünk alapelvei

- a gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítése;
- a gyermeki személyiség tisztelete és feltétel nélküli elfogadása;
- érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, derűs óvodai légkör biztosítása;
- a családi nevelés elsődlegességének elismerése és az óvoda kiegészítő, támogató szerepének érvényesítése;
- az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés alkalmazása;
- az inkluzív szemlélet és az esélyegyenlőség biztosítása;
- a hátrányok csökkentése és az egyéni fejlődési utak támogatása;
- a szabad játék elsődlegességének biztosítása;
- az önállóság, a kezdeményezőképeség és a kreativitás támogatása;
- a gyermekek erősségeire építő fejlesztés;
- a tehetségigérek felismerése és támogatása;

- a családokkal és a gyermekek fejlesztésében részt vevő szakemberekkel való együttműködés;
- az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás és a pozitív értékrend megalapozása;
- a gyermekek testi, lelki, szociális és értelmi fejlődésének egységes támogatása.

A nevelésünk eredményeként

Arra törekszünk, hogy óvodáskor végére minden gyermek **saját lehetőségeihez és fejlődési üteméhez mérten** váljon egyre önállóbbá, magabiztosabbá, együttműködőbbé és környezetére érzékenyebbé. Képes legyen szükségletei, gondolatai és érzelmei kifejezésére, kapcsolatokat kialakítani, társaival együttműködni, a közösség szabályait elfogadni és alkalmazni, valamint örömmel és aktívan részt venni az óvodai tevékenységekben.

Különösen fontosnak tartjuk, hogy ne „egyformává” neveljük a gyermekeket, hanem minden gyermekből segítsük kibontakoztatni azt a legjobb önmagát, amelyre egyéni adottságai és lehetőségei alapján képes. Ez adja óvodánk gyermekközpontú, inkluzív és esélyteremtő nevelésének alapját.

4.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a családi nevelést kiegészítve, azzal együttműködve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődésének feltételeit. Pedagógiai tevékenységrendszerünk, személyi és tárgyi feltételeink, valamint támogató környezetünk az óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő funkciók megvalósítását szolgálja.

Nevelőmunkánk során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, szükségleteit, képességeit és eltérő élethelyzetét. Kiemelt figyelmet fordítunk a különleges bánásmódot igénylő, a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyermekek támogatására, a hátrányok csökkentésére és az esélyegyenlőség biztosítására.

Célunk, hogy minden gyermek számára megteremtsük a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődés optimális feltételeit, és támogassuk az iskolakezdéshez szükséges kompetenciák kibontakozását.

A tehetséggondozás keretében törekszünk a gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerésére, kibontakoztatására és folyamatos támogatására, az egyéni érdeklődésükre és erősségeikre építve.

A családokkal való partneri együttműködésre építünk, mert meggyőződésünk, hogy a család és az óvoda összehangolt nevelőmunkája teremti meg a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének és sikeres iskolakezdésének legfontosabb feltételeit.

4.3. Óvodai nevelésünk alapelve

Alapelvünk, hogy minden gyermek értékes és egyedi személyiség, ezért olyan óvodai környezetet biztosítunk számára, amelyben biztonságban, elfogadva és saját fejlődési ütemének megfelelő támogatással bontakoztathatja ki képességeit.

Óvodai nevelésünk alapja a gyermeki jogok tiszteletben tartása, a feltétel nélküli elfogadás, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom. A gyermeket fejlődő személyiségként kezeljük, akinek testi, lelki, érzelmi, szociális és értelmi szükségleteinek kielégítését biztonságot nyújtó, derűs és szeretetteljes környezetben biztosítjuk.

A családi nevelés elsődlegességének elismerése mellett az óvoda kiegészítő és hátránycsökkentő szerepet tölt be. Törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, az egyéni különbségek elfogadására és a gyermekek személyre szabott támogatására.

Kiemelt értékünk a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés, valamint a kulturális sokszínűség tisztelete. A nemzetiséghez tartozó gyermekek számára biztosítjuk identitásuk megőrzésének és megerősítésének lehetőségét, hagyományaik megismerését és ápolását. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára az önazonosság tiszteletben tartása mellett támogatjuk a közösségbe való beilleszkedést és a társadalmi integrációt.

Óvodánkban nyugodt, elfogadó, biztonságos és érzelmileg támogató légkör kialakítására törekszünk. A gyermekek számára biztosítjuk a szabad játék, a változatos tevékenységek, a közös élmények és a műveltségterületek megismerésének feltételeit. Pedagógiai munkánk során az egyéni fejlődési ütemhez és szükségletekhez igazodó differenciálást alkalmazzuk.

Kiemelt feladataink az iskolakezdés támogatásában

Az óvodai nevelés fokozatosan segíti a gyermekek **iskolai életre való felkészülését**, különös tekintettel az önállóság, a feladattudat, a szabálytudat, az együttműködés, a kommunikáció, a figyelem és az érzelmi-szociális érettség fejlődésére.

Kiemelt feladatunk:

- a gyermekek egyéni képességeinek és személyiségének sokoldalú kibontakoztatása;
- az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges szociális és személyiségbeli kompetenciák fejlesztése;
- az önállóság, a feladattudat, a kitartás és az együttműködési készség megalapozása;
- a hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség elősegítése;
- a roma nemzetiséghez tartozó, valamint a hátrányos helyzetű és különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyéni szükségleteire épülő támogatása;
- az előítéletek megelőzése, az elfogadás, a tolerancia és az egymás iránti tisztelet erősítése;
- a gyermekek környezettudatos, felelős magatartásának megalapozása;
- szükség esetén a családdal és a megfelelő szakemberekkel való együttműködés.

5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.1. Az egészséges életmód kialakítása

Célunk a gyermekek testi, lelki és szociális egészségének védelme, az egészséges életvitelhez szükséges szokások és attitűdök megalapozása, valamint a testi fejlődés és a harmonikus mozgás elősegítése. Kiemelt figyelmet fordítunk a különleges bánásmódot és egyéni támogatást igénylő gyermekek szükségleteire.

Feladataink:

- az egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a gyermekek testi szükségleteinek, gondozási és mozgásigényének kielégítése;
- a helyes testápolási, tisztálkodási, étkezési, pihenési és öltözködési szokások az egészséges, változatos táplálkozás ösztönzése, a zöldség- és gyümölcsfogyasztás támogatása;
- a rendszeres mozgás, a szabad levegőn tartózkodás és a testi edzettség elősegítése;
- a gyermekek önállóságának, életvezetési és problémamegoldó képességeinek fejlesztése;
- a baleset-megelőzési, higiénés és egészségvédelmi szokások kialakítása;
- a környezettudatos magatartás és a környezet iránti felelősség megalapozása;
- a gyermekek egyéni egészségi állapotának és szükségleteinek figyelembevétele;
- szükség esetén a szülőkkel, az egészségügyi és pedagógiai szakemberekkel való együttműködéskialakítása;

Az egészséges életmód alakításának gyakorlata

Az egészségnevelés az óvodai élet valamennyi tevékenységében folyamatosan jelen van. A gyermekek számára rendszeres mozgási lehetőséget, szabad levegőn való tartózkodást, pihenést és változatos tevékenységeket biztosítunk. A mindennapi gondozási helyzetekben támogatjuk az önállósodást, a helyes higiénés szokások kialakulását és az egészségtudatos magatartást.

A mozgásfejlesztés a csoportszobában, az udvaron, valamint séták és túrák során is megvalósul. Az óvoda valamennyi helyiségében törekszünk a biztonságos, higiénikus és gyermekek számára megfelelő környezet kialakítására.

A balesetveszélyes helyzeteket, sérült eszközöket és környezeti kockázatokat haladéktalanul jelezzük és megszüntetésükről gondoskodunk.

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó tapasztalatokat egészségnapokkal, vitaminprogramokkal, mozgásos tevékenységekkel, sétákkal, túrákkal, játékos beszélgetésekkel és szakemberek bevonásával gazdagítjuk. A családok szemléletformálását és az óvoda–család együttműködését fontosnak tartjuk.

Az egészségnevelés aktuális feladatait az éves munkaterv és a csoportok nevelési tervei tartalmazzák.

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógus:

- személyes példamutatással alakítja az egészséges életvitelhez kapcsolódó szokásokat;
- megteremti a gyermekek fejlődését szolgáló biztonságos és egészséges környezetet;
- támogatja a gondozási tevékenységekben az önállósodást;
- figyelembe veszi a gyermekek egyéni egészségi állapotát és szükségleteit;
- biztosítja a változatos mozgás és a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségét;
- tudatosan fejleszti a higiénés, egészségvédelmi és baleset-megelőzési szokásokat;
- szükség esetén együttműködik a szülőkkel, az egészségügyi, pedagógiai és gyógypedagógiai szakemberekkel.

5.1.1.Környezeti tényezők

Az egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Célunk olyan egészséges, biztonságos, esztétikus és gyermekközpontú környezet kialakítása, amely támogatja a gyermekek testi-lelki jóllétét, önállóságát és sokoldalú fejlődését.

Feladataink:

- a csoportszobák megfelelő tisztaságának, szellőzésének, természetes megvilágításának és rendezettségének biztosítása;

- a gyermekek számára biztonságos, könnyen hozzáférhető, önállóságukat támogató eszközök és berendezések biztosítása;
- a tevékenységekhez igazodó, rugalmasan alakítható tér kialakítása;
- a zsúfoltság elkerülése, a szabad mozgás és a zavartalan játék feltételeinek megteremtése;
- az öltözőkben és mosdókban a gyermekek személyes szükségleteinek, intimitásának és higiéniájának biztosítása;
- az óvoda udvarának biztonságos, esztétikus, természetközeli kialakítása;
- a növényzet gondozásával, parkosítással és a „Zöld Óvoda” szemlélet érvényesítésével a környezettudatos magatartás megalapozása.

A gyermekek gondozása

A gondozás az óvodai nevelés szerves része, amely során a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése mellett támogatjuk önállóságuk, egészségtudatosságuk és pozitív szokásrendszerük kialakulását.

Kiemelt feladataink:

- a személyi higiénié, a testápolás, a kéz- és szájjápolás, valamint a helyes WC-használat szokásainak kialakítása;
- az önálló öltözködés és a ruházat rendezettségének támogatása;
- a kulturált étkezési szokások és az önálló eszközhasználat alakítása;
- a takarékos vízhasználat és a környezettudatos szokások megalapozása;
- a gyermekek egyéni szükségleteinek, életkori sajátosságainak és egészségi állapotának figyelembevétele;
- a családi és óvodai gondozási szokások lehetőség szerinti összehangolása.

A gondozási helyzeteket szeretetteljes, biztonságot nyújtó, kommunikációban gazdag pedagógiai helyzetként kezeljük, amelyben a gyermekek fokozatosan válnak képessé saját testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Egészséges táplálkozás

Az egészséges fejlődés egyik alapvető feltétele a megfelelő, változatos és életkornak megfelelő táplálkozás. Az étkezési szokások alakításában együttműködünk az étkeztetést biztosító szakemberekkel és a családokkal.

A gyermekeket ösztönözzük a zöldség- és gyümölcsfogyasztásra, a változatos táplálkozásra és a kulturált étkezésre. Egészségnevelési programok, projektek és közös tevékenységek keretében lehetőséget biztosítunk az egészséges élelmiszerek megismerésére és változatos felhasználására.

Mozgás és testi edzés

A mozgás a gyermekek egészséges testi és pszichés fejlődésének alapvető feltétele. Biztosítjuk a mindennapos mozgás, a szabad játék, a mozgásos tevékenységek és a szabad levegőn való tartózkodás változatos lehetőségeit.

Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével támogatjuk a természetes mozgások fejlődését, a mozgáskoordinációt, az egyensúlyérzék, az állóképesség és az összerendezett mozgás kialakulását.

Pihenés, alvás

A gyermekek életkori és egyéni alvás- és pihenési szükségleteit tiszteletben tartjuk. A pihenéshez nyugodt, csendes, megfelelően szellőztetett és biztonságos környezetet biztosítunk.

A pihenés során figyelembe vesszük az egyéni szükségleteket, biztosítjuk a fokozatosságot és a nyugodt elalvást segítő feltételeket. A nem alvó vagy korábban ébredő gyermekek számára olyan nyugodt tevékenységet biztosítunk, amely nem zavarja társaik pihenését.

A gondozás és nevelés egysége

A gondozás és a nevelés egymástól elválaszthatatlan. A mindennapi gondozási helyzetekben a gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése mellett fejlesztjük önállóságukat, önfegyelmüket, alkalmazkodóképességüket, egészségtudatosságukat és felelősségérzetüket.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

Az életkoruknak megfelelően fejlődő gyermekek:

- egyre önállóbban végzik a személyes gondozási feladatokat;
- alkalmazzák a kialakított higiénés és egészségvédelmi szokásokat;
- önállóan használják a mosdót és megfelelően alkalmazzák a kézmosás, fogmosás, orrfújás szabályait;
- kulturáltan étkeznek, önállóan használják az étkezési eszközöket;
- ügyelnek ruházatuk, személyes tárgyaik és környezetük rendezettségére;
- ismerik és alkalmazzák a takarékos vízhasználat alapvető szabályait;
- örömmel vesznek részt mozgásos tevékenységekben, mozgásuk összerendezettebbé válik;
- felismerik az egészségük megőrzését szolgáló alapvető szokások jelentőségét;
- képesek szükségleteik jelzésére és egyre önállóbb kielégítésére;
- vigyáznak saját és társaik testi épségére, valamint környezetükre.

5.1.2. Harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességek fejlesztése

Cél: Az egészséges fejlődés a mozgás biztosításával, a változatos mozgástevékenységek és lehetőségek biztosításával.

Mozgásfejlesztési feladataink:

- Az egészséges életvitel fontos részeként a kellemes hangulatban végzett mozgással érzelmileg motiváljuk, „mozogni öröm” érzés kialakítása.
- A fizikai aktivitáson keresztül serkentsük a szellemi aktivitást, s ez által, sikeresen oldjanak meg mozgásos feladatokat, ezzel ellensúlyozzuk a szellemi fáradtságot is.
- Egész éven át, gazdagítjuk a mozgáslehetőséget, a rendszeresen szervezett rövidebb hosszabb sétákkal, kirándulásokkal, egyéb szervezett tevékenységekkel.

Csoportszobáinkban a mindennapos testnevelés lehetőségét folyamatosan biztosítjuk

- Fejlesztjük testi képességeiket: az ügyesség sokféle formáját, az erőt, melynél a fokozatosságra ügyelnünk kell. Lelki képességek közül fontos az akaraterő, a tartós érzelem formálása. A játékosan végzett gyakorlás hozzájárul az állóképesség fejlesztéséhez. A cselekvés gyorsaságát a már készségszintre fejlődött mozgástevékenységben növelhetjük.

5.1.3.Prevenziós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása

A csoportban dolgozó felnőtteknek naprakész tájékozottsággal kell rendelkeznie a gyermek mindenkori egészségi állapotáról, mivel ez meghatározza az óvónő bánásmódját. Fontos megismerni az óvodai közösségbe kerülést nem kizáró betegségeket, és elsajátítanunk az alapvető tennivalókat, az egészségi állapot egyensúlyban tartásához (allergia, asztma, ételérzékenység, mozgásszervi rendellenesség stb.) Ezt beiratkozáskor és az óvodába kerülést megelőző családlátogatások során a gyermek egyéni fejlődését nyomon követő könyvecskébe jegyezzük.

A baleset-megelőzés fontos része az óvodák munkájának. Nem elég az egészséget megvédeni, edzettségüket fokozni, a váratlan balesetek megelőzésével a sérüléseket, az életet is védeni kell.

Ezért kötelező az állandó felnőtt felügyelet az épületen belül és kívül egyaránt. Folyamatosan figyelemmel kísérjük és korrigáljuk az eszközök, berendezések állapotát. Személyes példaadással, a megfelelő viselkedéssel az eszközhasználat helyes módjának megtanításával előzzük meg a baleseteket.

Fontos, hogy az óvodai balesetmegelőző nevelést a szülők is ismerjék.

Fertőzéses időszakban ügyelni kell a szellőztetésre, a szabad levegőn való tartózkodásra, a játékok fertőtlenítésére, a helyiségek fokozott takarítására, az alapos kézmosásra, a helyes orrfújásra, a használt zsebkendő tárolására, a párologtatásra.

A napközben megbetegedett gyermeket elkülönítjük és értesítjük szüleit. Magas láz esetén, gondoskodunk a folyadékpótlásról.

Az egészséges gyermekek érdekében csak orvosi igazolással fogadjuk vissza a betegségből felgyógyult gyermekeket. Intézményünkben rendszeres védőnői, gyermek- és fogorvosi szűrést végeznek. Az eredménytől függően, további szakorvosi vizsgálatra küldik a gyermekeket. Figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekeket a szűrővizsgálatokra elviszik-e, segítjük, és részt veszünk a korrekcióhoz szükséges gyógyászati segédeszközök (szemüveg, hallókészülék, lúdtalpbetét, fűző) rendeltetésszerű használatának elsajátításában, valamint a társakkal való elfogadtatásban. A speciális gondozó, prevenciós és korrekciós feladatok ellátása érdekében a külső szakemberekkel szükség esetén együttműködünk. A gyermekek egészségvédelméhez szorosan hozzátartozik, így fontos feladatunk a lelki egészség fenntartása.

A külső stressz okokat felismerve, megfelelő nevelési eljárásokkal próbáljuk kiküszöbölni, visszafordítani azokat. Az érzékenyebb, labilis, fáradékony gyermekeknél fokozottan figyelünk a megfelelő terhelésre, mivel ők nagyobb mértékben igénylik az óvónők, dajkák lelki támogatását, testi közelségét, szeretetét.

A zenére végzett mozgásimprovizálással, szabad önkifejezéssel a harmonikus testi-lelki fejlődésüket biztosítjuk, szolgálva ezzel az idegrendszeri pszichés zavarok prevencióját és korrekcióját.

A nevelési-oktatási intézményben elektroakusztikus eszköz igénybevétele mellett tartott foglalkozáson, valamint a nevelési-oktatási intézményben vagy a nevelési-oktatási intézmény által szervezett elektroakusztikus hangosítású rendezvényen, amelyen gyermekek is részt vesznek, a gyermekek zajvédelmére különös figyelmet kell fordítani. Az olyan elektroakusztikus hangosítású rendezvényen, amelyen 0-6 év közötti gyermekek vesznek részt, a hangnyomásszint nem haladhatja meg az $L_{Aeq} M30 75$ dB értéket. Elsődlegesnek tartjuk az edzett állapot eléréséhez a víz, a levegő, a napfény jótékony hatását. Biztosítjuk óvodásaink számára, hogy évszakonként és az időjárásnak megfelelő célszerű öltözetben minél több időt töltsenek a szabad levegőn. A rendszeresség mellett fő szempontunk a fokozatosság, védeni kell őket az erős hőmérsékleti hatásoktól – illetve a káros napsugárzástól.

5.1.4. Egészségre ártalmas dolgok, rossz szokások felismertetése, elutasításukkal az egészséget szem előtt tartó életviteli kompetencia alapozása.

Cél: Az otthoni környezetben tapasztalt, és ezért természetesnek vett szokások helytelenségének felismertetése, egészséges alternatívák bemutatása.

Az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Feladataink:

- szokásalakítással az egészséges életmód igényének kialakítása
- a fejlődéshez szükséges alapfeltételek tudatosítása, (étkezés, pihenés, testápolás fontossága)
- lehetőség biztosítása, információszerzésre a helyes életmódról, kisfilmek, óvodai gyakorlások, szituációs és drámajátékok, beszélgetések
- egymás jó szokásainak, helyes életvitelének pozitív értékelése
- személyes mintaadás, magyarázatok
- a jelzőrendszer működtetésével a gyermekeket érő ártalmas hatások megszüntetésére törekvés.

Az óvónő az egészségfejlesztési folyamatban:

Cél: Az óvónő tudatos tervezése, egész lényé hassa át az egész napi életszervezést, fejlesztést.

Feladat:

- Megjelenésével, segítségnyújtásával adjon példát a gyermekeknek.
- A tevékenységekhez igazodó csendes, nyugodt hangnemével, a bizalmas kapcsolat elérése mellett, gazdagítsa a gyermekek szókincsét a testük, testrészek, eszközök, tevékenységek nevével.
- Kísérje figyelemmel a gyermekek egyéni adottságait, egészségi állapotát.

- Kiemelten fejlessze a szociálisan hátrányos helyzetű, a különleges gondozást igénylő gyerekek higiénés szokásait
- Működjön együtt a szülőkkel, az egészségügyi szakemberekkel.
- Elsődleges feladata a megelőzés.
- A gondozottság biztosításához, a korrekcióhoz, balesetmentes életteret biztosít az óvoda egész területén, ahol a mozgásformák változatos gyakorlására van lehetősége minden gyermeknek.

5.1.5. Az 1-es típusú diabétesszel és fokozott allergiás betegséggel élő gyermekek ellátása

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a gyermekek egészségének megőrzésére, a speciális egészségügyi szükségletekkel élő gyermekek biztonságos és egyéni szükségleteikhez igazodó ellátására. Intézményünkben szakképzett **Diabmentor** dolgozik.

Az **1-es típusú diabétesszel élő gyermekek** óvodai ellátását a vonatkozó jogszabályok, szakmai előírások és a kezelőorvos iránymutatása alapján biztosítjuk. Az intézményben megfelelő felkészültséggel rendelkező, diabéteszes gyermek ellátására kiképzett munkatárs segíti az érintett gyermek biztonságos óvodai jelenlétét. Az ellátás során biztosítjuk a szükséges vércukormérést, valamint az orvosi előírás alapján szükségessé váló beavatkozásokat és a rosszullét esetén követendő eljárást.

A speciális étrendet igénylő gyermekek számára a vonatkozó előírásoknak megfelelő **diétás étkezést** biztosítjuk. A gyermek által behozott vagy a szülő által biztosított étel esetén gondoskodunk annak megfelelő tárolásáról, szükség szerinti melegítéséről és biztonságos elfogyasztásáról.

A tartós gyógykezelés alatt álló, valamint egyéb különleges egészségügyi szükségletű gyermekek nevelése során együttműködünk a **szülőkkel, a kezelőorvossal, az egészségügyi ellátást biztosító szakemberekkel, a Pedagógiai Szakszolgálattal és szükség szerint más szakemberekkel.**

Egészségügyi rosszullét vagy sürgős beavatkozást igénylő állapot esetén az intézmény a gyermek biztonságát szem előtt tartva, a vonatkozó szakmai és intézményi eljárásrend szerint jár el, és szükség esetén haladéktalanul értesíti a mentőszolgálatot és a szülőt.

Célunk, hogy a speciális egészségügyi szükségletű gyermekek számára is biztonságos, elfogadó, inkluzív óvodai környezetet biztosítsunk, amelyben állapotuknak megfelelően teljes értékűen részt vehetnek az óvodai életben.

5.1.6.A környezettudatos magatartás kialakítása, környezeti nevelési

elveink

Célunk a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozása, a természet szeretetére, tiszteletére és védelmére nevelés, valamint a fenntartható életmódhoz kapcsolódó szokások kialakítása. A gyermekeket közvetlen tapasztalatszerzésen keresztül segítjük természeti és épített környezetük értékeinek felismerésében, megbecsülésében és megóvásában.

A mindennapok során gyakoroljuk a **takarékos víz- és energiahasználatot, a szelektív hulladékgyűjtést és az újrahasznosítást**, valamint lehetőség szerint természetes és újrahasznosítható anyagokat használunk. A gyermekek aktívan részt vesznek a növények és állatok gondozásában, környezetük ápolásában, ezáltal fejlődik felelősségérzetük és gondoskodó magatartásuk.

Fontosnak tartjuk a gyermekek lakóhelyük, helyi értékeik és hagyományaik megismerését, valamint azok tiszteletét és ápolását. A természet- és környezetvédelem jeles napjaihoz kapcsolódó programokkal tovább erősítjük a környezeti értékek iránti érdeklődést és elköteleződést.

Az óvoda udvara a tapasztalatszerzés, a mozgás és a környezeti nevelés kiemelt színtere. A füves, árnyékos és napos területek, a virágoskert, a gyümölcsös és a **magaságysok** lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára a növények gondozására, a természetes folyamatok megfigyelésére és a fenntartható kertművelés alapjainak megismerésére.

A madáretetők működtetésével és a madarak rendszeres megfigyelésével a gyermekeket a felelős állatvédelemre és a természet iránti gondoskodásra neveljük.

A környezet gondozásába és a munkajellegű tevékenységekbe való bevonás során erősítjük a gyermekek önállóságát, együttműködését és felelősségtudatát.

Célunk, hogy a gyermekekben már óvodáskorban kialakuljon a természet iránti szeretet, a környezetért érzett felelősség és a fenntarthatóság iránti pozitív attitűd, amely életkoruknak megfelelő mindennapi cselekvésekben is megnyilvánul.

5.1.7. A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Az egészséges életmódra nevelés az óvodai nevelés valamennyi területét átható, komplex feladat. Célunk a gyermekek testi-lelki jóllétének támogatása, az egészséges életvitelhez szükséges szokások, készségek és pozitív attitűdök megalapozása.

Az egészséges fejlődést biztonságos, higiénikus, esztétikus és gyermekközpontú környezet kialakításával, a rendszeres mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás, a változatos tevékenységek és az önállóság támogatásával segítjük. A csoportszobák berendezésénél biztosítjuk a megfelelő mozgásteret, a játék és a tevékenységek zavartalan folytatásának lehetőségét, valamint a rendszeres szellőztetést.

A gyermekek mozgásfejlesztését változatos mozgásfejlesztő eszközök, sportszerek és udvari játékok segítik. A mozgás iránt érdeklődő és tehetséges gyermekek számára lehetőséget biztosítunk a BOZSIK programban való részvételre. Az egészségtudatosság erősítését évente megrendezett, változatos programokat kínáló „Egészséges, mint a makk” projekthéttel is támogatjuk.

Kiemelt figyelmet fordítunk a személyi higiéné, az önálló tisztálkodás, öltözködés, kulturált étkezés, a környezet rendezettsége és a balesetmegelőzés szokásainak kialakítására. A gyermekeket saját testi épségük és mások biztonságának védelmére, valamint környezetük óvására neveljük.

Az óvodáskor végére a gyermekek életkoruknak megfelelően egyre önállóbban alkalmazzák az egészséges életmódhoz kapcsolódó szokásokat, igénylik a tisztaságot és a rendezettséget, kulturáltan étkeznek, szívesen mozognak és tartózkodnak a szabad levegőn. Felismerik a veszélyes helyzeteket, az eszközöket rendeltetésszerűen használják, és törekednek saját, társaik, valamint környezetük épségének megóvására.

5.1.8.Érzelmi-, erkölcsi élet, és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes és elfogadó légkör vegye körül, amely támogatja érzelmi, erkölcsi és közösségi személyiségük fejlődését.

Feladataink:

- biztonságos, családias, szeretetteljes és elfogadó óvodai környezet biztosítása;
- a gyermek–felnőtt és gyermek–gyermek kapcsolatokban a kölcsönös tisztelet, bizalom és pozitív attitűd kialakítása;
- a gyermekek társas szükségleteinek támogatása, az együttműködés, az empátia és az egymás elfogadásának erősítése;
- a fokozatos, egyéni szükségletekhez igazodó óvodai befogadás biztosítása;
- közös élményekre épülő, együttműködést és közösségi összetartozást erősítő tevékenységek szervezése;
- a közösségi szokások, szabályok és normák életkorhoz igazodó kialakítása;
- az óvodai élet változásaiból, illetve a gyermekeket érő nehézségekből adódó érzelmi terhek felismerése és támogatása;
- a gyermekek önkifejezésének, önállóságának és erkölcsi-szociális érzékenységének fejlesztése;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének támogatása, szükség esetén együttműködés a szakszolgálatok és más szakemberek munkatársaival, valamint a családokkal.

Alapelvünk

Az értékorientált közösségi nevelés alapja a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, elfogadó és következetes óvodai légkör, amelyben a gyermekek közös élmények és tevékenységek során tapasztalhatják meg az együttműködés, az összetartozás és a közösséghez tartozás örömét.

- Célunk a gyermekek erkölcsi és szociális tulajdonságainak – különösen az empátia, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség, tolerancia, önzetlenség és felelősségérzet – alakítása, valamint az önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat és szabálytudat megalapozása. Támogatjuk az érzelmek felismerését és megfelelő kifejezését, az indulati kontroll fejlődését, a társas kapcsolatok kialakulását és a konfliktusok életkorhoz igazodó kezelését.

Az óvodapedagógus és a nevelést segítő munkatársak példamutató magatartásukkal, kommunikációjukkal és bánásmódjukkal közvetítik azokat az értékeket és viselkedési mintákat, amelyek a közösségi élet alapját képezik. A gyermekek számára biztosítjuk az önálló kezdeményezés, a választás, az önkifejezés és a közös tevékenységek lehetőségét, elősegítve az „én” tudat fejlődését és a „mi” élményének kialakulását.

A közös játékok, tevékenységek, ünnepek és élmények során erősítjük a társak iránti érdeklődést, a baráti kapcsolatok kialakulását, az együttműködést és az összetartozás érzését. Az életkorhoz és egyéni fejlettséghez igazodó közösségi szabályok és szokások következetes alkalmazásával támogatjuk a gyermekek szocializációját, önállóságát és feladattudatát.

Fontosnak tartjuk a gyermekközpontú, esztétikus, otthonos környezet kialakítását, amely biztonságot nyújt, tevékenységre ösztönöz, és lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek saját ötleteikkel és munkájukkal is hozzájáruljanak környezetük alakításához.

A gyermekek szűkebb és tágabb környezetük megismerése során erősítjük a családhoz, a szülőföldhöz és a közösséghez való kötődést, valamint életkoruknak megfelelően közvetítjük a kulturális, nemzeti és egyetemes emberi értékeket. A keresztény kulturális értékek megismertetése során az elfogadás, a szeretet, a segítőkészség és az egymás iránti tisztelet értékeit hangsúlyozzuk.

A közösségi nevelés eredményességének fontos feltétele a család és az óvoda partneri együttműködése. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, értékeit és szokásait, a gyermekek otthonról hozott tapasztalataira építünk, és szükség esetén a megfelelő szakemberekkel együttműködve támogatjuk a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.

5.2. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Alapelv:

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés valamennyi tevékenységében és a mindennapi kapcsolatokban folyamatosan jelen lévő feladat. Alapja a gyermekek számára nyújtott helyes, választékos és követendő nyelvi minta, a beszédkedv ösztönzése, a szókincs gazdagítása, valamint a társakkal és felnőttekkel való kommunikáció támogatása.

Cél:

Az anyanyelv ismeretének, megbecsülésének és szeretetének megalapozása, a beszédértés, a kifejező beszéd és a kommunikációs képességek életkorhoz és egyéni fejlettséghez igazodó fejlesztése.

Feladataink:

- biztonságos, szeretetteljes, beszélgetésre ösztönző légkör biztosítása;
- a gyermekek spontán és szervezett tapasztalatainak, ismereteinek gazdagítása, a gondolkodás, a képzelet és a kreativitás fejlesztése;
- változatos beszédhelyzetek és kommunikációs szituációk teremtése, a társalgási és együttműködési készség fejlesztése;
- a megfelelő kommunikációs és udvariassági formák gyakorlása;
- a gyermekek önálló véleménynyilvánításának, kérdezésének és szabad önkifejezésének ösztönzése;
- anyanyelvi játékok alkalmazása a beszédhanghallás, a szókincs és a nyelvi készségek fejlesztésére;
- a mesék, mondókák, versek és a magyar népmesekincs rendszeres alkalmazása a nyelvi, érzelmi és értelmi fejlődés támogatására;
- a gyermekek egyéni beszédfejlődésének folyamatos megfigyelése, a fejlődési eltérések korai felismerése és szükség esetén szakember bevonása;
- együttműködés a logopédussal, a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel és a családokkal a megelőzés, a fejlesztés és a korrekció érdekében.

Az óvodapedagógus feladata, hogy mindennap lehetőséget teremtsen egyéni és közös beszélgetésekre, spontán és irányított kommunikációs helyzetekre, a gyermekek önálló megnyilvánulásaira és kérdéseire. Beszédében követendő nyelvi mintát nyújt, kérdéseivel gondolkodásra ösztönöz, és olyan elfogadó légkört alakít ki, amelyben a gyermekek bátran kommunikálnak, kérdeznek és fejezik ki gondolataikat.

5.2.1. Anyanyelvi nevelés, fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés és a kommunikációs képességek fejlesztése az óvodai nevelés valamennyi tevékenységében, a gyermekekkel való mindennapi kapcsolatokban folyamatosan jelen van. Célunk a gyermekek beszédkedvének, beszédértésének, kifejezőkészségének, szókincsének és kommunikációs képességeinek életkorukhoz és egyéni fejlettségükhöz igazodó fejlesztése.

A fejlesztés alapja a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, beszélgetésre ösztönző környezet, a helyes és követendő felnőttnyelvi minta, a gyermekek meghallgatása, kérdéseik megválaszolása, valamint a változatos beszédhelyzetek és anyanyelvi játékok biztosítása. Kiemelt figyelmet fordítunk a bátortalanabb, kommunikációs nehézséggel küzdő gyermekek támogatására, a szókincs folyamatos bővítésére, az összefüggő beszéd és a beszédfigyelem alakítására.

Az anyanyelvi nevelés során a verbális és nonverbális kommunikáció – a tekintet, mimika, gesztusok – fejlesztésére egyaránt törekszünk. A gyermekek számára lehetőséget biztosítunk élményeik, gondolataik és érzéseik szabad kifejezésére, ezáltal támogatva gondolkodásuk, társas kapcsolataik és személyiségük fejlődését.

A beszédfejlődési és kommunikációs nehézségek korai felismerésére kiemelt figyelmet fordítunk. A Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, a logopédussal és szükség esetén más szakemberekkel együttműködve biztosítjuk a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztését. A szülőkkel való együttműködés a fejlesztés eredményességének fontos feltétele.

Az óvodáskor végére az életkoruknak megfelelően fejlődő gyermekek képesek gondolataik, élményeik és szükségleteik érthető kifejezésére, rendelkeznek az életkoruknak megfelelő szókinccsel, értik és követik a hozzájuk intézett közléseket, képesek figyelmesen meghallgatni társaikat és a felnőtteket.

Beszédük többnyire érthető, összefüggő, a kommunikációs helyzethez igazodó, és beszédüket megfelelő mimika, gesztusok és egyéb nonverbális jelzések kísérik. Képesek az alapvető nyelvtani szabályok alkalmazására, valamint egyszerű anyanyelvi és beszédhanghallást fejlesztő játékokban való részvételre.

5.3.Értelmi nevelés, értelmi képességek fejlesztés

Óvodai nevelésünkben az értelmi nevelés és képességfejlesztés a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére, egyéni tapasztalataira, élményeire és meglévő ismereteire épül. Olyan változatos, élményekben gazdag tevékenységeket és élethelyzeteket teremtünk, amelyek lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára az őket körülvevő természeti, társadalmi és tárgyi környezet aktív megismerésére.

A tanulási folyamatban meghatározónak tartjuk a **cselekvő, felfedező, tapasztalati úton történő tanulást**. A gyermekek saját tevékenységükön, próbálkozásaikon, megfigyeléseiken, kísérleteiken, kérdéseiken és beszélgetéseiken keresztül szereznek új ismereteket. Az óvodapedagógus feladata olyan gazdag és ösztönző környezet kialakítása, amelyben a gyermekek biztonságban, örömmel és önállóan fedezhetik fel a világot.

A képességfejlesztés az óvodai élet valamennyi tevékenységében jelen van. Kiemelt figyelmet fordítunk a **beszédészlelés, beszédértés, figyelem, emlékezet, érzékelés, észlelés, gondolkodás, képzelet, kreativitás, problémamegoldó képesség, valamint a finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlesztésére**.

Az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztését játékos formában valósítjuk meg. Beszédszerv-ügyesítő és légzőgyakorlatokkal, hallás- és auditív ritmusfejlesztő játékokkal, beszédészlelést és beszédértést fejlesztő feladatokkal, szógyűjtésekkel, csoportosításokkal, nyelvi játékokkal, nyelvtörőkkkel, találós kérdésekkel, mondókákkal és szerepjátékokkal gazdagítjuk a gyermekek nyelvi tapasztalatait. Támogatjuk az árnyalt, választékos kifejezőmód kialakulását, valamint azt, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat és élményeiket életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően képesek legyenek kifejezni.

A szerep- és szituációs játékok során lehetőséget biztosítunk a különböző társas helyzetekhez illő kommunikáció gyakorlására. A gyermekek megtapasztalhatják a beszélgetés, a kérdés, a válaszadás, az egymásra figyelés, a véleményalkotás és a másik véleményének elfogadásának örömét.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerhessék a felnőttek világát és a társadalmi környezet működését. A családok életéhez, mindennapi tevékenységeihez kapcsolódó tapasztalatokat beépítjük óvodai nevelésünkbe. A gyermekek számára lehetőséget biztosítunk a **kerti munkákban, növénygondozásban, gyümölcs- és zöldségfeldolgozásban, egyszerű háztartási és közösségi tevékenységekben** való részvételre. A családokkal való együttműködés során törekszünk arra, hogy a gyermekek számára minél több közvetlen, életszerű tapasztalatszerzési lehetőséget teremtsünk.

Az óvodapedagógus modellnyújtó szerepe meghatározó. Közös fedezzük fel, vizsgáljuk, alakítjuk és értelmezzük a körülöttünk lévő világot. A gyermekek számára lehetőséget biztosítunk a **próbálkozásra, keresésre, összehasonlításra, csoportosításra, megfigyelésre, kísérletezésre, következtetések levonására és problémák önálló megoldására**. A hibázást a tanulási folyamat természetes részének tekintjük, és olyan támogató légkört alakítunk ki, amelyben a gyermekek bátran próbálkozhatnak.

Az értelmi nevelés szorosan kapcsolódik a gyermekek érzelmi és szociális fejlődéséhez. Elfogadó, érzelmileg biztonságos légkört biztosítunk, amelyben minden gyermek megélheti saját kompetenciáját és sikerességét. A gyermekek egyéni fejlődési ütemét tiszteletben tartjuk, a feladatokat és a segítségnyújtás módját az egyéni szükségletekhez, képességekhez és érdeklődéshez igazítjuk.

A **differenciálás** során törekszünk arra, hogy minden gyermek a saját fejlettségi szintjéről indulva kapjon megfelelő kihívást. A segítségadás mértékét fokozatosan csökkentjük, ezzel támogatva az önállóságot, a problémamegoldást, a kitartást és az önbizalom fejlődését. Kiemelt figyelmet fordítunk a lassabban fejlődő, a hátrányokkal küzdő, a különleges bánásmódot igénylő, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek egyéni szükségleteire.

A szabad játékot az értelmi nevelés egyik legfontosabb színterének tekintjük. A játék során szerzett tapasztalatok, a társakkal való együttműködés, a problémák megoldása, a szerepek megjelenítése, a konstruálás és az alkotás egyaránt hozzájárulnak az értelmi képességek fejlődéséhez. Az óvodapedagógus a gyermekek játékának megfigyelésére építve tudatosan teremti meg azokat a helyzeteket, amelyek újabb gondolkodási és felfedezési lehetőségeket kínálnak.

Az értelmi nevelés során különösen fontosnak tartjuk a **kreativitás és a képzelet kibontakoztatását**. Olyan nyitott végű feladatokat, alkotóhelyzeteket és problémaszituációkat kínálunk, amelyeknek többféle megoldása is lehetséges. Bátorítjuk a gyermekeket saját ötleteik megfogalmazására, megvalósítására és társaikkal való megosztására. Figyelmet fordítunk a tehetségigérek felismerésére és támogatására is.

Az értelmi nevelés főbb feladatai

- a gyermekek természetes kíváncsiságának, érdeklődésének és megismerési vágyának fenntartása és gazdagítása;
- változatos, közvetlen tapasztalatszerzési és cselekvési lehetőségek biztosítása;
- az érzékelés és észlelés valamennyi területének fejlesztése;
- a figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás fejlesztése;
- a problémamegoldó és döntési képesség alakítása;
- a kreativitás, alkotóképesség és önálló gondolkodás támogatása;
- az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése;
- a tapasztalatok, élmények és ismeretek rendszerezése, bővítése;
- az egyszerű összefüggések felismerésének és a következtetési képességnek a támogatása;
- a finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlesztése;
- az önálló feladatmegoldás és a kitartó tevékenység iránti igény kialakítása;
- a gyermekek egyéni fejlődési ütemének figyelembevétele és a differenciált fejlesztés biztosítása;
- a kiemelkedő képességek és érdeklődési területek felismerése, támogatása;
- a hátrányok csökkentése, a fejlődési lehetőségekhez való egyenlő hozzáférés biztosítása.

A fejlődés várható eredményei

Az óvodáskor végére a gyermek:

- életkorának és egyéni fejlettségének megfelelően érdeklődő, kíváncsi, aktív és kezdeményező;
- szívesen vesz részt a különböző tapasztalatszerző és felfedező tevékenységekben;
- képes figyelmét egyre hosszabb ideig összpontosítani;
- képes érzékszervei segítségével megfigyeléseket végezni, tapasztalatokat szerezni és azokat felhasználni;
- felismer egyszerű összefüggéseket, képes összehasonlításra, csoportosításra és egyszerű következtetések levonására;
- tapasztalatait és megszerzett ismereteit képes felidézni és különböző helyzetekben alkalmazni;
- egyre önállóbban keresi a problémák megoldását, többféle megoldási lehetőséggel is próbálkozik;
- képes gondolatait, érzéseit, élményeit és véleményét érthetően kifejezni;
- szívesen kérdez, beszélget, meghallgatja társait és a felnőtteket;
- képes feladatokat életkorának és egyéni képességeinek megfelelően önállóan vagy segítséggel megoldani;
- kitartóbbá válik a tevékenységekben, örömmel éli meg saját fejlődését és sikereit;
- kreatívan, ötleteit felhasználva vesz részt az alkotó és problémamegoldó helyzetekben;
- érdeklődően és felelősen fordul közvetlen környezete, a természet és a társadalmi környezet felé;
- rendelkezik az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges alapvető értelmi, kommunikációs és tanulási képességekkel.

6.A beszoktatás rendszere

Az óvodába lépés a gyermek és családja számára jelentős változás, amelynek sikeres megvalósítását a biztonságot nyújtó, szeretetteljes és elfogadó környezet alapozza meg.

Kiemelt feladatunk a fokozatos, a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó befogadás, amely során figyelembe vesszük a gyermek életkorát, személyiségét, fejlettségét és korábbi tapasztalatait.

Az óvodakezdést megelőzően lehetőséget biztosítunk a gyermekek és szüleik számára az óvodával, a csoporttal és az óvodapedagógusokkal való ismerkedésre. A befogadás során szükség esetén lehetővé tesszük a szülő fokozatos jelenlétét, elősegítve a gyermek érzelmi biztonságának kialakulását és az óvodai környezethez való alkalmazkodását.

A családdal való együttműködést már az óvodai élet megkezdése előtt megkezdjük. A szülők tájékoztatást kapnak az óvoda működéséről, Pedagógiai Programjáról, Háziarendjéről és az óvodai élet rendjéről. A gyermek megismerését a szülőkkel folytatott beszélgetések és a rendelkezésre álló információk segítik, amelyekre az egyéni bánásmód és a differenciált nevelés során építünk.

Célunk, hogy minden gyermek elfogadó, nyugodt és érzelmileg biztonságos környezetben kezdhesse meg óvodai életét, és az óvodába lépés pozitív élményekkel, a család és az óvoda együttműködésére épülve valósuljon meg.

6.1.A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás kialakítása

A közösségi szokások kialakítása az óvodai közösségbe való beilleszkedés, a biztonságos és nyugodt együttélés, valamint a társas kapcsolatok fejlődésének fontos feltétele. A szokások alakítását már a gyermek óvodába lépésétől kezdve pozitív érzelmi megerősítéssel, következetes és életkorhoz igazodó pedagógiai támogatással végezzük. Törekszünk arra, hogy a gyermekek megértsék a közösségi szabályok és szokások jelentőségét, és fokozatosan képessé váljanak azok önálló alkalmazására.

Kiemelt feladatunk az együttműködés, a segítségnyújtás, az egymás iránti figyelem, a tolerancia, az empátia és a tiszteletteljes kapcsolattartás fejlesztése. A közös tevékenységek során támogatjuk az önállóságot, a feladattudatot, a feladattartást és a felelősségérzet kialakulását, valamint a közösséghez tartozás és az összetartozás élményének erősítését.

Az óvodáskor végére a gyermekek aktívan és együttműködően vesznek részt a közös tevékenységekben, elfogadják és alkalmazzák a közösségi élet alapvető szabályait.

Képesek társaik meghallgatására, segítségnyújtásra, együttérzésre és a konfliktusok életkoruknak megfelelő kezelésére. Kialakul bennük a közösség iránti érdeklődés, a kapcsolatteremtés és az együttműködés igénye. Fokozatosan önállóbbá válnak a feladatok elvégzésében, képesek a megkezdett tevékenység befejezésére, és örömmel élik meg a közösen elért eredményeket.

7. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Intézményi alapelvünk:

„Egy gyermek neveléséért nem külön-külön, hanem egymással együttműködve vállalunk felelősséget.”

7.1. Személyi feltételek

Az óvodapedagógus, a nevelést segítő munkatársak és a nevelőtestület együttműködése

Óvodánk nevelőmunkájának középpontjában a **gyermek, annak személyisége, egyéni szükségletei, fejlődési üteme, érdeklődése és kibontakozó képességei** állnak. Az óvodapedagógus meghatározó szerepet tölt be az óvodai nevelés folyamatában: személyiségével, szakmai felkészültségével, kommunikációjával és viselkedésével modellként szolgál a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus feladata olyan **elfogadó, szeretetteljes, érzelmileg biztonságos és ösztönző környezet** megteremtése, amelyben minden gyermek megtapasztalhatja saját értékességét, kompetenciáját és fejlődésének lehetőségét. Munkája során tiszteletben tartja a gyermek emberi méltóságát és jogait, figyelembe veszi egyéni képességeit, érdeklődését, tehetségét, fejlődési ütemét, valamint szociális és kulturális háttérét.

Az óvodapedagógus a gyermekek fejlődését **tudatos megfigyeléssel, differenciált pedagógiai módszerekkel, egyéni bánásmóddal és személyre szabott támogatással** segíti. Törekszik a gyermekekben rejlő képességek és tehetségígéreték felismerésére és kibontakoztatására, ugyanakkor kiemelt figyelmet fordít a fejlődésben elakadó, hátrányokkal küzdő, különleges bánásmódot igénylő gyermekek támogatására. Amennyiben a gyermek fejlődése indokolja, együttműködik a megfelelő szakemberekkel és kezdeményezi a szükséges segítség bevonását.

Az óvodapedagógus szakmai fejlődését folyamatos önképzéssel, továbbképzéseken, szakmai együttműködésekben és tapasztalatcserében való részvétellel biztosítja. Nyitott az új pedagógiai módszerek, korszerű szakmai ismeretek és jó gyakorlatok megismerésére, ugyanakkor tudatosan épít saját szakmai tapasztalataira is.

Különös figyelmet fordítunk a **kulturális sokszínűség elfogadására és értéként való megjelenítésére**. A különböző kulturális, nyelvi és szociális háttérrel érkező gyermekek számára olyan környezetet teremtünk, amelyben saját kulturális értékeik megőrzése mellett megismerhetik társaik kultúráját, szokásait és hagyományait. A Magyarországra érkező, más országból származó vagy hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek beilleszkedését elfogadó, támogató pedagógiai attitűddel segítjük.

Együttműködés a családokkal

A gyermek harmonikus fejlődésének egyik alapfeltétele az **óvoda és a család kölcsönös bizalmon, tiszteleten és együttműködésen alapuló kapcsolata**. Az óvodapedagógus a családokkal partneri kapcsolat kialakítására törekszik, tiszteletben tartva a család elsődleges nevelési szerepét.

A gyermek érzelmi biztonságát erősíti a személyi és tárgyi környezet kiszámíthatósága, ezért törekszünk a megfelelő **személyi és csoportbeli állandóság**, valamint a biztonságot nyújtó, kiszámítható napirend biztosítására.

A családokkal való együttműködés során lehetőséget teremtünk a folyamatos információcserére, a gyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatok megosztására, valamint a közös problémamegoldásra. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők aktív partnerei legyenek az óvodai életnek, és lehetőséget kapjanak az intézmény programjaiba, hagyományaiba és közösségi eseményeibe való bekapcsolódásra.

A nevelést segítő munkatársak szerepe

Az óvodapedagógus nevelőmunkáját a **pedagógiai asszisztens és a dajka együttműködése** segíti. A nevelést segítő munkatársak az óvodai élet mindennapjaiban közvetlen kapcsolatban vannak a gyermekekkel, ezért személyiségük, kommunikációjuk, viselkedésük és munkájuk minősége jelentős hatást gyakorol a gyermekekre és az intézmény nevelési légkörére.

Munkájuk során az óvodapedagógussal együttműködve támogatják:

- az érzelmileg biztonságos, nyugodt óvodai légkör kialakítását;
- az egészséges életmódra nevelést;
- a gondozási és önkiszolgálási szokások kialakítását;
- a gyermekek önállóságának fejlődését;
- a közösségi szokások és együttműködési formák kialakulását;
- a környezet rendezettségének és biztonságának fenntartását;
- az egyéni szükségletekhez igazodó segítségnyújtást.

A gyermekekkel kapcsolatban valamennyi felnőttől **egységes, elfogadó, következetes és gyermekközpontú magatartást** várunk el.

A nevelőtestület szakmai együttműködése

Nevelőtestületünk az óvoda szakmai közösségének meghatározó szereplője. Közös célunk, hogy az intézmény valamennyi munkatársa **összehangoltan, egymás szakmai munkáját tiszteletben tartva és támogatva** dolgozzon a gyermekek fejlődése érdekében.

A szakmai együttműködés alapját a közösen kialakított értékek, célok, pedagógiai elvek és az egységes nevelési szemlélet képezik. Fontosnak tartjuk az együtt gondolkodást, a szakmai tapasztalatok megosztását, a jó gyakorlatok átadását, valamint a problémák közös feltárását és megoldását.

A jó munkahelyi és szakmai légkör érdekében alapelvünk:

- **egyértelmű és közösen értelmezett célok megfogalmazása;**
- a feladatok és tevékenységek tervszerű, összehangolt szervezése;
- az egyéni felelősség és a közösségi felelősség egyensúlyának biztosítása;
- a feladatok és megbízatások felelős vállalása;
- egymás szakmai és emberi támogatása;
- őszinte, korrekt és folyamatos kommunikáció;
- egymás munkájának tisztelete és megbecsülése;

- a kulturált véleménynyilvánítás és a konstruktív szakmai vita elfogadása;
- a jó szándékú, fejlesztő célú visszajelzések elfogadása;
- a közös problémamegoldás és az együttműködés erősítése.

Közös szakmai célunk

Célunk, hogy az óvodapedagógusok és a nevelést segítő munkatársak **összehangolt munkája egységes és kiszámítható nevelési környezetet** biztosítson a gyermekek számára.

Ennek érdekében törekszünk arra, hogy:

- a gyermekekkel kapcsolatban az alapvető nevelési elvek és elvárások összhangban legyenek;
- a gyermekek életkorához és egyéni fejlettségéhez igazodó bánásmód érvényesüljön;
- valamennyi munkatárs következetes, pozitív és támogató mintát nyújtson;
- a szakmai véleménykülönbségeket kulturált párbeszédben rendezzük;
- képesek legyünk saját munkánk elemzésére és értékelésére;
- nyitottak legyünk a konstruktív kritikára és a szakmai visszajelzésekre;
- a munkatársak egymást segítve, egymás kompetenciáit tiszteletben tartva dolgozzanak;
- a gyermek mindenek felett álló érdekét tekintsük döntéseink és szakmai tevékenységünk legfontosabb szempontjának.

Esélyteremtés, integráció és hátránykompenzáció

Az esélyteremtés és a hátránykompenzáció intézményünkben nem önálló, elkülönült feladat, hanem az óvodai nevelés valamennyi területét átható szemlélet és pedagógiai gyakorlat, amelynek középpontjában a gyermek egyéni fejlődésének támogatása, a társadalmi esélyek kiegyenlítése és a sikeres iskolakezdés megalapozása áll.

Intézményünk pedagógiai munkájában hosszú évek óta kiemelt szerepet kap az esélyteremtés, a hátrányok csökkentése, az integrált és inkluzív nevelés, valamint a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatása.

Az intézmény 2010-ben az elsők között kapcsolódott be a képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítést és óvodai fejlesztő programok megvalósítását támogató programba.

Az **Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)** keretében szerzett szakmai tapasztalatok jelentősen hozzájárultak intézményünk pedagógiai szemléletének fejlődéséhez. A program során kialakított módszerek, együttműködési formák és pedagógiai gyakorlatok több eleme ma is beépül óvodai nevelésünkbe, különösen az egyéni bánásmód, a differenciált fejlesztés, a családokkal való partneri együttműködés és a hátránykompenzáció területén.

Kiemelt figyelmet fordítunk a **hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek**, valamint valamennyi kiemelt figyelmet igénylő gyermek esélyeinek javítására. Célunk, hogy a gyermekek szociális, kulturális vagy családi háttérükből fakadó hátrányai a lehető legkisebb mértékben befolyásolják óvodai fejlődésüket és későbbi iskolai sikerességüket.

Nevelőmunkánk során törekszünk arra, hogy minden gyermek számára biztosítsuk a fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi és pedagógiai feltételeket. Az egyéni szükségletek és fejlettségi szintek figyelembevételével differenciáltan tervezzük a fejlesztést, folyamatosan nyomon követjük a gyermekek fejlődését, és a tapasztalatokra építve határozzuk meg a további pedagógiai feladatokat.

Az esélyteremtő és hátránykompenzáló munka fontos része a családokkal kialakított kölcsönös bizalomra, elfogadásra és együttműködésre épülő kapcsolat. A szülőket partnerként kezeljük, törekszünk a családok helyzetének, erősségeinek és szükségleteinek megismerésére, és lehetőséget biztosítunk számukra az óvodai életbe való bekapcsolódásra. A gyermek fejlődését érintő kérdésekben rendszeres tájékoztatással, konzultációval és közös problémamegoldással segítjük az együttnevelést.

Az intézmény a gyermekek fejlődési lehetőségeinek gazdagítása érdekében együttműködik a településen működő civil szervezetekkel, nemzetiségi önkormányzattal, helyi közösségekkel, valamint a gyermekek támogatásában részt vevő szakemberekkel és segítő szervezetekkel. A közös programok, kulturális és szabadidős tevékenységek hozzájárulnak a gyermekek élményeinek gazdagításához, társas kapcsolataik fejlődéséhez és a közösséghez tartozás érzésének erősítéséhez.

Az esélyteremtés szerves része a kulturális sokszínűség elfogadása és értékékként való kezelése. A nemzetiségi közösségekhez tartozó gyermekek számára biztosítjuk identitásuk megőrzésének és kibontakoztatásának lehetőségét, miközben valamennyi gyermek számára közvetítjük az egymás iránti tisztelet, elfogadás, tolerancia és együttműködés értékeit.

Az IPR program megvalósítása során szerzett tapasztalataink ma is meghatározóak pedagógiai gyakorlatunkban.

Ezek elsősorban:

- az egyéni fejlődési utak követésében;
- a gyermekek egyéni szükségleteire épülő fejlesztésben;
- a differenciált pedagógiai módszerek alkalmazásában;
- az esélyegyenlőség és az esélyteremtés biztosításában;
- a hátrányok korai felismerésében és csökkentésében;
- a családokkal kialakított partneri kapcsolatban;
- a szakemberekkel és segítő szervezetekkel való együttműködésben;
- a gyermekek fejlődésének rendszeres dokumentálásában és értékelésében;
- a közösségi és szabadidős programok szervezésében jelennek meg.

Intézményünk esélyteremtő szemléletének alapja, hogy minden gyermek érték, és minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy képességei kibontakoztatásához megkapja a számára szükséges támogatást. A hátránykompenzációt nem elkülönítő, hanem befogadó, közösségben megvalósuló pedagógiai folyamatként értelmezzük, amely egyszerre épít a gyermek erősségeire, egyéni szükségleteire és a családdal kialakított együttműködésre.

8. Az óvoda működési rendje

8.1. SZMSZ

Az óvoda működési rendje az SZMSZ –ben szabályozott. A főigazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, véleményező fóruma a Szülők Közössége. A fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A közös igazgatású intézmény SZMSZ-e tartalmazza a működés közös szabályait és intézményegységeként külön-külön – az egyes intézmények működését meghatározó szabályokat. Az SZMSZ nyilvános dokumentum, elérhető az intézmény honlapján és az intézményben kifüggesztve.

8.2.Házirend

Az intézmény működését a házirendben megfogalmazott szabályok betartása biztosítja.

A főigazgató készíti el a nevelőtestület fogadja el a Szülők Közösségnek véleményezési joga van. A fenntartó ellenőrzi a betartását. Azon rendelkezések hatálybaléptetéséhez, amelyekből a fenntartóra többletköltség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A házirend nyilvános dokumentum, elérhető az intézmény honlapján és az intézményben. Beiratkozáskor a szülők egy példányát megkapják.

8.3.Munkarend

Egész nap folyamán a gyermekek ellátását – lépcsőzetes munkakezdés és befejezés gyakorlatával, megfelelő létszámú dolgozó végzi, az óvónők heti váltásban, látják el nevelő fejlesztő munkájukat. (SZMSZ tartalmazza, illetve az éves Munkatervben is szerepel.)

8.4.Hetirend, napirend

A csoportok közötti szakmai összhang, a tevékenységek zavartalan szervezése, valamint a rendelkezésre álló személyi, tárgyi és eszközfeltételek optimális kihasználása érdekében az óvodapedagógusok egyeztetik a csoportok heti tevékenységeinek rendjét. A hetirend kialakítása rugalmasan, a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni szükségleteinek, érdeklődésének, fejlettségi szintjének, valamint az aktuális eseményeknek és élményeknek megfelelően történik.

A tevékenységek tervezése során a pedagógusok **differenciáltan, a gyermekek egyéni fejlettségét és szükségleteit figyelembe véve** határozzák meg a fejlesztési célokat és a tevékenységek tartalmát. A differenciálás nem kizárólag az életkorhoz, illetve a csoportba soroláshoz igazodik, hanem elsősorban az adott gyermek **aktuális fejlettségi szintjéhez, képességeihez, érdeklődéséhez és egyéni fejlődési üteméhez.**

Vegyes életkorú csoportok esetében különösen fontos a rugalmas szervezés: ugyanazon tevékenységben a gyermekek eltérő nehézségű feladatokat, különböző eszközöket és eltérő szintű pedagógiai támogatást kaphatnak. Így minden gyermek saját fejlettségi szintjéről indulva, sikerélményeken keresztül fejlődhet.

A tevékenységek szervezésénél törekszünk arra, hogy a csoportok között összehangoltan történjen az eszközök, helyiségek és egyéb erőforrások használata. Az egyeztetés lehetőségét biztosít arra is, hogy a gyermekek számára változatos tapasztalatszerzési, mozgásos, művészeti és környezeti élményeket teremtsünk.

A hetirend nem merev időbeosztás, hanem a pedagógiai munka rugalmas kerete, amely biztosítja az óvodai nevelés folyamatosságát, ugyanakkor lehetővé teszi az aktuális pedagógiai helyzetekhez, a gyermekek érdeklődéséhez és szükségleteihez való alkalmazkodást.

A hetirend és a napirend biztosítja a gyermekek számára a rendszerességet, kiszámíthatóságot és biztonságot, ugyanakkor elegendő rugalmasságot hagy a gyermeki kezdeményezések, a spontán helyzetek és a változó körülmények figyelembevételére.

NAPIREND

az őszi, téli és tavaszi időszakra

Időtartam	A tevékenység megnevezése
6:30 – 9:10	Gyülekezés, szabadon választott tevékenységek, egyéni fejlesztés, tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés, folyamatos tizórai, játék.
9:10 – 12:00	Tevékenységekbe ágyazott ismeretszerzés, képességfejlesztés, egyéni fejlesztés, mindennapos testnevelés, szabadon választott tevékenységek, levegőzés, séta, kirándulás.
12 :00– 13:00	Tisztálkodás, ebéd, készülődés a délutáni pihenéshez, fogmosás, pihenés előtti mese.
13:00 – 15:00	Délutáni pihenés, ágynyugalom.
15:00– 15:45	Uzsonna előtti tisztálkodás, csoportszoba rendezése, uzsonna.
15:45 – 16:30	Szabadon választott tevékenységek, levegőzés, játék, folyamatos távozás.

Megjegyzés: 6:30-7:30-ig A reggeli gyülekezés az összevont ügyeletes csoportban zajlik.

Az óvodai napirend biztosítja a gyermekek számára a kiszámítható, nyugodt és biztonságos mindennapokat. A rendszeresen ismétlődő tevékenységek segítik a gyermekek időbeli tájékozódását, önállósodását és biztonságérzetének kialakulását. A napirend rugalmasan alkalmazkodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni szükségleteihez és az aktuális eseményekhez. Kiemelt szerepet kap benne a szabad játék, a mozgás, a gondozási tevékenységek, a pihenés, valamint a különböző tevékenységekbe ágyazott tanulás.

9. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

9.1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető és meghatározó tevékenysége, amely a gyermeki személyiség fejlődésének egyik legfontosabb színtere. A játék során a gyermek önkéntesen, belső motivációból, örömmel és aktívan vesz részt a számára jelentős tevékenységekben. Játékában megjelennek tapasztalatai, élményei, érzelmei, vágyai, ismeretei és elképzelései, miközben folyamatosan alakítja és újraértelmezi a körülötte lévő világot.

Óvodai nevelésünkben a szabad játék elsődlegességét valljuk. Olyan biztonságos, elfogadó, érzelmileg támogató környezetet teremtünk, amelyben a gyermekek önállóan választhatják meg játékuk témáját, eszközeit, helyszínét és társait. A játék folyamatosságát a rugalmas, folyamatos napirenddel biztosítjuk, törekedve arra, hogy a gyermekeknek elegendő idejük legyen játékuk kibontakoztatására és elmélyítésére.

A játék során a gyermek aktív cselekvéssel, tapasztalatszerzéssel ismeri meg közvetlen környezetét. A valóság eseményeit, a felnőttek és társak tevékenységét, a családi és társadalmi élet jelenségeit saját életkorának és fejlettségének megfelelően jeleníti meg. A felnőttek viselkedése, kommunikációja és tevékenysége ezért fontos modell a gyermek számára.

Feladatunk, hogy a gyermekek számára gazdag, változatos, motiváló játékfeltételeket biztosítsunk. A csoportszobákban és az udvaron jól elkülöníthető, ugyanakkor rugalmasan alakítható játéktereket alakítunk ki. A játékeszközök a gyermekek számára hozzáférhetőek, változatosak, életkorukhoz, fejlettségükhöz és érdeklődésükhöz igazodnak.

Biztosítjuk a gyakorló-, szerep-, konstruáló-, építő-, dramatikus és szabályjátékok, valamint a bábozás, barkácsolás és kreatív játék különböző formáinak lehetőségét. Előnyben részesítjük a természetes anyagokat, a sokféleképpen felhasználható, nyitott végű eszközöket, amelyek teret adnak a gyermeki képzetnek, kreativitásnak és önálló ötleteknek.

A gyermekek játékát tiszteletben tartjuk, ugyanakkor szükség esetén pedagógiai jelenlétünkkel segítjük annak kibontakozását. Bekapcsolódunk a gyermekek játékába, ha ezt igénylik, ötleteinkkel, kérdéseinkkel és modelladásunkkal támogatjuk az elmélyült játékot. Beavatkozásunk mindig a gyermekek önállóságának és kezdeményezőképességének tiszteletben tartásával történik.

A pedagógus feladata a gyermek játékának megfigyelése, amely fontos információkat nyújt a gyermek személyiségéről, érzelmi állapotáról, társas kapcsolatairól, kommunikációjáról, gondolkodásáról és fejlettségi szintjéről. A játék megfigyelése alapján lehetőség nyílik az egyéni szükségletek felismerésére és a differenciált pedagógiai támogatás megvalósítására.

A játék során fejlődik a gyermek:

- érzékelése és észlelése,
- figyelme és emlékezete,
- gondolkodása és problémamegoldó képessége,
- képzelete és kreativitása,
- mozgáskoordinációja,
- finommotorikája,
- kommunikációs és anyanyelvi képessége,
- érzelm kifejezése és érzelmszabályozása,
- önismerete és önbizalma,
- önállósága és önfegyelme,
- együttműködési és alkalmazkodási képessége,
- szabálytudata és társas kompetenciája.

A játék és a társas kapcsolatok

A közös játék jelentős szerepet tölt be a társas kapcsolatok alakulásában. A gyermekek fokozatosan tanulják meg egymás elfogadását, a közös játék szabályainak kialakítását és betartását, az együttműködést, a konfliktusok kezelését és az egymáshoz való alkalmazkodást.

Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknek beilleszkedési, kapcsolatteremtési vagy kommunikációs nehézségeik vannak. Elfogadó, biztonságot nyújtó légkört biztosítunk valamennyi gyermek számára, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a nemzetiségi identitással rendelkező gyermekek beilleszkedésének támogatására.

A játék során a gyermekek megtapasztalhatják az egymásra figyelés, az elfogadás, a segítségadás, a kölcsönösség és az együttműködés örömet. A közös játék hozzájárul a közösségi érzés erősödéséhez és a pozitív társas kapcsolatok kialakulásához.

Az óvodapedagógus szerepe a játékban

Az óvodapedagógus a játék feltételeinek megteremtője, támogatója és szükség esetén aktív résztvevője. Tudatosan alakítja a játékhoz szükséges személyi, tárgyi és környezeti feltételeket.

Feladatunk:

- a nyugodt, érzelmileg biztonságos légkör megteremtése;
- a megfelelő idő és tér biztosítása;
- változatos, életkorhoz és egyéni fejlettséghez igazodó eszközök biztosítása;
- a gyermekek játékának megfigyelése;
- az egyéni szükségletek felismerése;
- a gyermeki kezdeményezések támogatása;
- a társas kapcsolatok segítése;
- a konfliktusok szükség szerinti közvetítése;
- a gyermekek kreativitásának és önállóságának ösztönzése;
- a játék gazdagítását szolgáló élmények biztosítása;

- a gyermekek tapasztalatainak, élményeinek folyamatos bővítése.

A pedagógus a gyermekek játékát nem kívánja minden esetben irányítani.

A megfelelő pedagógiai jelenlét lényege, hogy a gyermek önállóságának megőrzése mellett akkor és annyiban nyújtson segítséget, amennyiben arra a gyermeknek szüksége van.

A játék gazdagítása élményekkel

A gyermekek játékának tartalma szorosan összefügg tapasztalataikkal és élményeikkel. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél több közvetlen tapasztalatot szerezhessenek környezetükről.

Séták, kirándulások, megfigyelések, ünnepek, hagyományőrző programok, kulturális élmények, közösségi események, természeti tapasztalatok és mindennapi élethelyzetek segítségével gazdagítjuk élményvilágukat.

A természet közelségét, a természetes anyagok használatát és a környezettudatos szemléletet a játékban is érvényesítjük. A termések, ágak, kavicsok, levelek, textilek, dobozok és egyéb természetes vagy újrahasznosítható anyagok sokféle játékhelyzet kialakítására adnak lehetőséget.

Az udvari játék

Az udvar a mozgásos és szabad játék kiemelt színtere. Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk a futáshoz, mászáshoz, ugráshoz, egyensúlyozáshoz, labdázáshoz és egyéb mozgásos játékokhoz.

A szabadban töltött idő során lehetőséget adunk a gyermekek önálló játékkezdeményezésére, a természet megfigyelésére és a társas kapcsolatok alakítására. Az udvari játék során is figyelünk az egyéni szükségletekre, a biztonságra és a differenciált fejlesztés lehetőségeire.

A játék és a tanulás kapcsolata

Óvodánkban a játék és a tanulás szorosan összekapcsolódik. A gyermek játék közben természetes módon szerez ismereteket, tapasztalatokat, gyakorolja és alkalmazza képességeit. A játékos helyzetekben fejlődik problémamegoldó gondolkodása, figyelme, emlékezete, kommunikációja és együttműködési képessége.

A játék során szerzett tapasztalatokra építünk a különböző tevékenységek megszervezésekor is. A tanulási folyamatot lehetőség szerint játékos, cselekvő, élményszerű formában valósítjuk meg.

A fejlődés várható eredményei

Az óvodáskor végére a gyermek:

- képes elmélyülten, önállóan és örömmel játszani;
- képes játékot kezdeményezni és abban aktívan részt venni;
- saját elképzeléseit, ötleteit megjeleníti játékában;
- képes társaihoz alkalmazkodni és velük együttműködni;
- elfogadja és betartja a közösen kialakított játékszabályokat;
- képes a játék során felmerülő konfliktusok megoldására, szükség esetén segítséget kér;
- képes szerepeket vállalni és azoknak megfelelően viselkedni;
- játékában felhasználja korábbi tapasztalatait és élményeit;
- kreatívan használja a rendelkezésére álló eszközöket és anyagokat;
- képes egyszerű játékeszközöket saját elképzelései alapján elkészíteni;
- játékában megjelenik a fantázia, a képzelet és a problémamegoldó gondolkodás;
- örömmel vesz részt közös játékokban;
- képes társai játékának tiszteletben tartására;
- fejlődik önállósága, önfegyelme, kitartása és feladattudata;
- a játék örömforrásként, az önkifejezés és a társas kapcsolatok természetes színtereként jelenik meg mindennapjaiban.

9.2.Munka jellegű tevékenységek

Pedagógiai alapelvünk

A munka jellegű tevékenységekben nem az a célunk, hogy a gyermekek „dolgozzanak”, hanem hogy a cselekvő részvételen keresztül megtapasztalják az önállóság, a felelősség, az együttműködés és a hasznosság örömét.

Óvodánk mindennapjaiban a játék, a munka jellegű tevékenységek és a tanulás szorosan összekapcsolódnak. A kisgyermek számára a munka jellegű tevékenység természetes, játékos, örömteli cselekvés, amely során aktívan alakítja környezetét, önmagát és közösségét. A tevékenységek végzése közben tapasztalatokat szerez, ismereteket sajátít el, képességei és személyiségének számos területe fejlődik.

A munka jellegű tevékenységek fontos szerepet töltenek be az önállóság, a felelősségérzet, a kitartás, a feladattudat, az együttműködés, az önfegyelem és a közösségi érzés kialakításában. A gyermekek fokozatosan megtapasztalják, hogy saját tevékenységüknek eredménye van, és munkájukkal mások számára is értéket teremtenek.

Célunk, hogy a gyermekek:

- örömmel és egyre önállóbban vegyenek részt a mindennapi tevékenységekben;
- tapasztalatokat szerezzenek a munkavégzés örömeiről és értékéről;
- fokozatosan váljanak képessé saját szükségleteik ellátására;
- tanulják meg környezetük rendjének, tisztaságának és esztétikájának megőrzését;
- alakuljon felelősségérzetük önmaguk és társaik iránt;
- megtapasztalják az együtt végzett munka közösségformáló erejét;
- becsüljék saját és mások munkáját;
- fejlődjön kitartásuk, feladattudatuk és problémamegoldó képességük;
- tapasztalják meg a sikeresen elvégzett tevékenység örömét.

A munka jellegű tevékenységek pedagógiai jelentősége

A gyermekek életkoruknak, fejlettségüknek és egyéni képességeiknek megfelelő feladatokban vesznek részt. A feladatadás során nem a teljesítmény, hanem a tevékenységben való aktív részvétel, az önállósodás és a fejlődés a legfontosabb.

A gyermekek számára biztosítjuk a próbálkozás lehetőségét. Segítséget akkor adunk, amikor arra szükségük van, ugyanakkor nem vesszük át tőlük azt a tevékenységet, amelyre már képesek. Ezzel támogatjuk önállóságuk és kompetenciaérzésük fejlődését.

A gyermekek munkáját folyamatosan pozitív megerősítéssel, bátorítással és személyre szóló visszajelzéssel támogatjuk. A hangsúly nem a produktum tökéletességén, hanem a gyermek erőfeszítésén, fejlődésén és önálló próbálkozásán van.

A munkavégzés során ügyelünk arra is, hogy a gyermekek megtanulják az eszközök rendeltetésszerű és biztonságos használatát.

A felnőtt szerepe

A gyermekek számára az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka példamutató magatartása és munkavégzése fontos minta.

A felnőtt:

- bemutatja a tevékenység helyes menetét;
- életkorhoz és képességhez igazodó feladatot biztosít;
- szükség esetén segítséget nyújt;
- bátorítja a gyermek próbálkozásait;
- biztosítja az önállóság lehetőségét;
- elismeri az erőfeszítést és a fejlődést;
- ügyel a balesetvédelmi szabályok betartására.

A gyermekekkel együtt végzett tevékenységek során arra törekszünk, hogy a munkavégzés közös élménnyé és örömteli tapasztalattá váljon.

A munka jellegű tevékenységek fő területei

1. Önkiszolgáló tevékenységek

Az önkiszolgálás a gyermekek önállósodásának egyik legfontosabb területe.

Ide tartozik:

- testápolás;
- kézmosás, fogápolás;
- öltözködés és vetkőzés;
- étkezéssel kapcsolatos teendők;
- saját személyes tárgyak rendben tartása;
- környezetük közvetlen rendjének megőrzése.

A kisebb gyermekek számára kezdetben több segítséget biztosítunk, majd fokozatosan növeljük az önállóan végezhető tevékenységek körét.

A gyermekeket nem sűrgetjük, hanem elegendő időt biztosítunk számukra a próbálkozásra. Az önállóan elvégzett feladatok sikerélménye erősíti önbizalmukat és kompetenciaérzésüket.

2. A közösségért végzett munka

A gyermekek fokozatosan bekapcsolódnak a csoport életével kapcsolatos feladatokba.

Ilyenek lehetnek:

- játékok és eszközök elrendezése;
- rendrakás;
- asztal körűli teendők;
- teremrendezés;
- növények gondozása;
- a csoportszoba díszítése;
- udvari környezet rendezése;
- kisebbek segítése;
- különböző egyszerű megbízatások teljesítése.

A közösségért végzett tevékenységek során a gyermek megtapasztalja, hogy munkájával társainak is segítséget nyújt.

A hagyományos „naposi rendszer” helyett – az intézmény sajátosságaihoz igazodva – olyan közösségi feladatokat biztosítunk, amelyekbe a gyermekek életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően kapcsolódhatnak be.

3. Alkalomszerű munkák

Az alkalomszerű munkák kapcsolódhatnak:

- az évszakokhoz;
- ünnepekhez és jeles napokhoz;
- közös programokhoz;
- a csoportszoba és az udvar rendezéséhez;
- kirándulásokhoz;
- közös sütéshez-főzéshez;
- ajándék- és dekorációkészítéshez;
- növénygondozáshoz;
- természetes anyagok gyűjtéséhez és felhasználásához.

A gyermekek részt vehetnek például gyümölcssaláta, vitaminsaláta, egyszerű sütemény, szendvics vagy más, életkoruknak megfelelő étel elkészítésében, természetesen a szükséges higiéniai és biztonsági szabályok betartásával.

A természet megfigyeléséhez és gondozásához kapcsolódóan lehetőség szerint részt vesznek növények ültetésében, locsolásában, gondozásában, termékek gyűjtésében és a környezet rendben tartásában.

Környezetalakító tevékenységek

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek aktívan részt vehessenek közvetlen környezetük alakításában és szépítésében.

A csoportszobában és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk:

- rendrakásra;

- növénygondozásra;
- dekoráció készítésére;
- évszakhoz kapcsolódó díszítésre;
- természetes anyagok gyűjtésére és felhasználására;
- kerti munkákban való részvételre;
- játék- és eszközök rendezésére.

A természetes anyagok – például fa, vessző, textil, termékek, kavicsok, levelek – használata egyszerre szolgálja a környezettudatosság, az esztétikai érzék és a kreativitás fejlesztését.

Környezettudatos szemlélet a munkatevékenységekben

A munka jellegű tevékenységek során kiemelt figyelmet fordítunk a fenntarthatóságra és a környezet védelmére.

A gyermekek tapasztalatokat szereznek:

- a növények és állatok védelméről;
- a vízzel és energiával való takarékoságról;
- az újrahasznosítás lehetőségeiről;
- a hulladék megfelelő kezeléséről;
- a természetes anyagok felhasználásáról;
- környezetük tisztaságának megőrzéséről.

Arra törekszünk, hogy a környezetbarát magatartás ne csupán ismeretként jelenjen meg, hanem a mindennapi élet természetes részévé és szokásává váljon.

Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele

3–4 éves korban

Elsősorban az önkiszolgálás alapjainak kialakítására és az egyszerű, rövid ideig tartó közösségi feladatokra helyezzük a hangsúlyt.

A gyermekek:

- próbálkoznak az önálló öltözködéssel;
- részt vesznek saját környezetük rendben tartásában;
- elpakolják játékaikat;
- segítenek egyszerű feladatokban;
- bekapcsolódhatnak a növények gondozásába;
- szívesen vesznek részt a közös tevékenységekben.

4–5 éves korban

Fokozatosan bővítjük a gyermekek feladatainak körét. Egyre önállóbban vesznek részt a csoport életével kapcsolatos tevékenységekben.

Megjelenik:

- a közösségért végzett munka;
- egyszerű megbízatások teljesítése;
- teremrendezés;
- növénygondozás;
- közös előkészületek;
- ünnepekhez kapcsolódó dekorációk készítése.

5–6–7 éves korban

A gyermekek egyre nagyobb önállósággal és felelősséggel vesznek részt a közösség életében. Képesek hosszabb ideig kitartóan dolgozni, feladataikat befejezni, és szükség esetén társaiknak is segítséget nyújtani.

Lehetőséget adunk arra, hogy ötleteikkel, kezdeményezéseikkel és véleményükkel is alakítsák a közös tevékenységeket.

Differenciálás és egyéni bánásmód

A munka jellegű tevékenységek szervezésekor is alapvetőnek tartjuk az egyéni bánásmódot.

Nem minden gyermektől várjuk el ugyanazt a teljesítményt. A feladatokat úgy választjuk meg, hogy azok megfeleljenek a gyermek aktuális képességeinek, és ugyanakkor fejlődésre ösztönözzenek.

A kevésbé aktív vagy bizonytalan gyermekeket fokozatosan, bátorítással kapcsoljuk be a tevékenységekbe. A gyermek visszautasítását nem tekintjük egyszerűen engedetlenségnek; igyekszünk feltárni annak okát, és megfelelő motivációval, személyes segítséggel támogatni a bekapcsolódását.

A kiemelkedő érdeklődést és aktivitást mutató gyermekek számára összetettebb, kreativitást igénylő feladatokat is biztosítunk.

A munka jellegű tevékenységek értékelése

A gyermekek munkáját **nem a felnőtt munkájának mércéjével értékeljük**. A legfontosabb szempont az önmagukhoz viszonyított fejlődés, az aktivitás, a kitartás és az önállósodás.

A pozitív megerősítés során konkrét visszajelzéseket adunk:

„Önállóan elrendezted a játékokat.”

„Láttam, milyen kitartóan próbáltad meg.”

„Nagyon sokat segítettél a növények gondozásában.”

„Örülök, hogy gondoltál a társadra is.”

Ezzel erősítjük a gyermekek **pozitív énképét, önbizalmát, felelősségérzetét és a közösséghez tartozás élményét**.

9.3.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás az óvodai nevelés egészét átható, folyamatos és természetes folyamat, amely nem szűkül le az ismeretek átadására.

A kisgyermekkor tanulás alapja a gyermek természetes kíváncsisága, érdeklődése, cselekvő aktivitása, felfedező kedve és a közvetlen tapasztalatszerzés. A gyermek elsősorban tevékenységeken, játékos helyzeteken, utánzáson, megfigyelésen, beszélgetésen, kísérletezésen és problémamegoldáson keresztül tanul.

A tanulás során meghatározónak tartjuk a gyermekek pozitív érzelmi viszonyát a környezethez, valamint azt, hogy a megszerzett tapasztalatok személyes élményekhez kapcsolódjanak. Olyan tanulási helyzeteket teremtünk, amelyekben a gyermekek aktív résztvevőként fedezhetik fel önmagukat, társas környezetüket és a természeti világot.

Célunk, hogy:

- fenntartsuk és tovább erősítsük a gyermekek természetes kíváncsiságát és érdeklődését;
- biztosítsuk a sokoldalú, közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségét;
- fejlesszük az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezetet, képzeletet és gondolkodást;
- erősítsük a problémamegoldó és döntési képességet;
- fejlesszük a kommunikációt, az önkifejezést és az együttműködési készséget;
- kialakítsuk a tanuláshoz szükséges pozitív érzelmi viszonyt;
- támogassuk az önállóságot, a kitartást és a feladattudat fejlődését;
- minden gyermek számára biztosítsuk a saját fejlődési ütemének megfelelő, differenciált fejlesztést;
- megalapozzuk az iskolai tanuláshoz szükséges kompetenciákat.

A tanulás jellemzői óvodánkban

A tanulás játékba ágyazott, tevékenységközpontú, élményszerű és differenciált. A gyermekek tanulása spontán és az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben egyaránt megvalósul.

A tanulási folyamat fontos formái:

- a szabad játék során szerzett spontán tapasztalatok;

- utánzás és modellkövetés;
- felfedezés és kísérletezés;
- megfigyelés;
- beszélgetés és kérdésés;
- gyakorlati problémamegoldás;
- cselekvéses tapasztalatszerzés;
- játékos feladatok;
- egyéni és mikrocsoportos tevékenységek;
- az óvodapedagógus és a gyermekek közötti interakciók.

A gyermekek tanulását a tevékenység öröme és a sikerélmény motiválja. Arra törekszünk, hogy minden gyermek megtapasztalhassa saját fejlődését, és a számára megfelelő nehézségű feladatokban sikeresen vehessen részt.

A differenciálás szerepe

A tanulási folyamat tervezésekor figyelembe vesszük a gyermekek:

- életkorát;
- egyéni fejlettségi szintjét;
- képességeit;
- érdeklődését;
- tapasztalatait;
- aktuális érzelmi állapotát;
- sajátos tanulási szükségleteit.

A feladatokat ennek megfelelően differenciáljuk. Nem azonos teljesítményt várunk el minden gyermektől, hanem azt támogatjuk, hogy saját lehetőségeihez képest fejlődjön.

Kiemelt figyelmet fordítunk a lassabban fejlődő, bizonytalanabb, bátortalanabb gyermekek támogatására, ugyanakkor lehetőséget biztosítunk a kiemelkedő képességű és tehetséges gyermekek érdeklődésének, kreativitásának kibontakoztatására is.

A differenciált feladatadás során törekszünk arra, hogy a gyermekeket lehetőleg sikerélményhez juttassuk. A pozitív megerősítés, a bátorítás és az egyénre szabott visszajelzés erősíti önbizalmukat, önértékelésüket és a tanulás iránti motivációjukat.

A tanulás szervezési formái

A tanulási helyzeteket a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz, valamint az adott tevékenység jellegéhez igazodva szervezzük.

Alkalmazunk:

- egyéni tevékenységet;
- páros tevékenységet;
- mikrocsoportos formát;
- kisebb és nagyobb csoportos együttműködést;
- szükség esetén egész csoportot érintő közös tevékenységeket.

A mikrocsoportos tanulási forma kiemelt jelentőségű, mert lehetőséget biztosít a gyermekek egyéni megnyilvánulásaira, a közvetlenebb pedagógus-gyermek kapcsolatra, a beszélgetésre, a kérdésre és a differenciált feladatadásra.

A kisebb létszámú tevékenység során a bátortalanabb gyermekek is könnyebben bekapcsolódnak, megfogalmazhatják gondolataikat, tapasztalataikat és érzéseiket.

A tanulási környezet

A tanulási folyamat eredményességének fontos feltétele a biztonságos, nyugodt, elfogadó és ösztönző környezet megteremtése.

A csoportszobában olyan játékokat, eszközöket és természetes anyagokat biztosítunk, amelyek lehetőséget adnak:

- a manipulációra;

- a konstrukcióra;
- a megfigyelésre;
- a válogatásra és rendszerezésre;
- a kísérletezésre;
- a szerepjátékra;
- a matematikai tapasztalatszerzésre;
- a kreatív önkifejezésre.

A gyermekek számára a szükséges eszközök lehetőség szerint elérhetőek, így önállóan is kezdeményezhetnek tevékenységeket.

A tanulás tartalmi területei

A tanulási folyamat az óvodai élet valamennyi tevékenységében jelen van. Kiemelt területei:

A külső világ tevékeny megismerése:

a természet, az élővilág, az emberi környezet, a közlekedés, a társadalmi környezet és a fenntarthatóság tapasztalati úton történő megismerése.

Matematikai tapasztalatszerzés:

mennyiségek, halmazok, formák, méretek, irányok, téri és síkbeli viszonyok, sorozatok és relációk felfedezése játékos helyzetekben.

Anyanyelvi és kommunikációs fejlődés:

beszélgetések, mesék, versek, mondókák, játékhelyzetek és mindennapi kommunikáció során.

Ének-zenei nevelés:

énekes játékokkal, mondókákkal, ritmikus mozgással, zenehallgatással, zenei játékokkal és népi játékokkal.

Vizuális és alkotó tevékenységek:

rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, építés, barkácsolás és különböző technikák alkalmazása során.

Mozgás:

a szabad és irányított mozgásos tevékenységek, játékok és sportjellegű tapasztalatok során.

A tanulás és a játék kapcsolata

Óvodánkban a játék és a tanulás szorosan összekapcsolódik. A gyermek számára a játék az egyik legfontosabb tanulási lehetőség. A játék során szerzett tapasztalatokhoz kapcsolódva fejlődik gondolkodása, problémamegoldó képessége, kommunikációja, társas kapcsolata, önszabályozása és kreativitása.

Az óvodapedagógus feladata nem az ismeretek közvetlen átadása, hanem olyan motiváló helyzetek és környezeti feltételek megteremtése, amelyekben a gyermek saját tapasztalatai révén juthat új felismerésekhez.

Kérdéseinkkel, ötleteinkkel, megfelelően megválasztott eszközökkel és játékhelyzetekkel segítjük a gyermekek gondolkodását, ugyanakkor ügyelünk arra, hogy elegendő időt és szabadságot kapjanak saját felfedezéseikhez.

A tanulás és a szociális fejlődés kapcsolata

A közös tanulási helyzetek során a gyermekek megtanulják:

- egymásra figyelni;
- meghallgatni társaikat;
- véleményt megfogalmazni;
- együttműködni;
- várakozni;
- szabályokat elfogadni és követni;
- segítséget kérni és nyújtani;
- saját sikereiket és kudarcaikat kezelni.

A tanulási helyzetek ezáltal nemcsak az értelmi képességeket, hanem az érzelmi, szociális és kommunikációs kompetenciákat is fejlesztik.

Az iskolakezdéshez szükséges kompetenciák megalapozása

Az óvodai tanulás során fokozatosan alakítjuk ki azokat a képességeket és attitűdöket, amelyek az iskolai életre szükségesek. Különösen fontosnak tartjuk:

- a figyelem tartósságának fejlesztését;
- az emlékezet erősítését;
- a feladattudat és feladattartás alakítását;
- a szabályok elfogadását és követését;
- az önálló munkavégzésre való törekvést;
- a problémamegoldó gondolkodást;
- a megfelelő kommunikációs készséget;
- az együttműködést;
- az önbizalom és a pozitív énkép erősítését;
- a kitartás és az önszabályozás fejlesztését.

Az iskolára való felkészítés nem különálló tevékenység, hanem az óvodai nevelés egészében, a gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztésével valósul meg.

A nyári időszak tanulási lehetőségei

A nyári időszakban a tanulás még inkább a spontán tapasztalatszerzésre, a játékra, a szabad levegőn végzett tevékenységekre és a gyermekek kezdeményezéseire épül.

Megfigyeljük a természet változásait, az időjárást, a növények és állatok életét, beszélgetünk a gyermekek élményeiről, mesélünk, verselünk, énekelünk, alkotunk és mozgásos játékokat szervezünk.

A nyári időszakban is biztosítjuk a gyermekek számára a folyamatos, örömteli és játékos tanulás lehetőségét, miközben kiemelt szerepet kap a szabadban való tartózkodás, a közvetlen tapasztalatszerzés és a közösségi élmények.

Pedagógiai alapelvünk

„Nem az a célunk, hogy a gyermek minél több ismeretet megtanuljon, hanem az, hogy kíváncsi, érdeklődő, gondolkodó, kérdezni és felfedezni tudó emberré váljon.”

Ennek érdekében a tanulást olyan örömteli folyamatként szervezzük, amelyben a gyermek cselekvő, aktív résztvevő, az óvodapedagógus pedig támogató, ösztönző és differenciáló szerepet tölt be.

A pedagógiai fejlesztés feladata:

- olyan felkínált, választható témák tevékenységi körök/játék, munka, tanulás/
- -szervezeti keretek (frontális, csoportos, egyéni/
- -differenciálási eljárások/szervezési módok és vagy feladatrendszer/és -munkaformák ajánlása, amelyek a pedagógiai fejlesztéscélját szolgálják.

A pszichikus fejlődés alakulása:

- A gyermek érzékelése, észlelése differenciálódik
- -A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- -Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- -Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.
- A gyermek kreatív, önálló, tisztában van saját értékeivel, képes a konfliktusok kezelésére

A fejlődés várható eredményei:

- Tudjanak egyedül étkezni, öltözködni, tisztálkodni.
- Környezetük iránt nyitottak, érdeklődőek, szívesen vesznek részt közös tevékenységekben.
- Általában verbálisan, érthetően, folyamatosan kommunikálnak, megérti, végighallgatja mások beszédét.

- Minden gyermek önmaga fejlettségi szintjéhez képest fejlődjön, jusson magasabb szintre.
- Tapasztalataik, ismereteik rendeződnek, bővülnek.
- Gondolataikat, érzéseiket, élményeiket, egyszerű összefüggéseket képesek szóban kifejezni.
- Megértik a szóban megfogalmazott feladatokat.
- Önálló feladatmegoldásra törekednek.
- Elemi ismeretekkel rendelkezzenek önmagukról és környezetükről
- Alakuljon ki a szándékos figyelem, szándékos bevézés és felidézés képessége, nő a megőrzés időtartama.
- Növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a figyelem megosztása és átvitele.
- Cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett a fogalmi gondolkodás kerül előtérbe.
- Elemi, mennyiségi ismeretei vannak.

9.4.Verselés, mesélés

A mese és a vers az óvodai nevelés meghatározó eszközei, amelyek élményt nyújtanak, gazdagítják a gyermekek érzelmi és értelmi világát, fejlesztik képzeletüket, gondolkodásukat és anyanyelvi képességeiket. A mesék és versek segítségével a gyermekek megismerik a világot, erkölcsi értékeket, viselkedési mintákat és érzelmi tapasztalatokat szereznek, miközben segítséget kapnak szorongásaik, konfliktusaik és érzelmeik feldolgozásához.

Irodalmi anyagunkat az életkori sajátosságok, a gyermekek érdeklődése, tapasztalatai és az óvodai nevelés aktuális témái alapján válogatjuk. Helyet kapnak a magyar népmesék, mondókák, népi gyermekjátékok, klasszikus és kortárs gyermekirodalmi alkotások, valamint más népek és nemzetiségek meséi, versei.

Fontosnak tartjuk a magyar kulturális és népi hagyományok értékeinek megismertetését, valamint a kulturális sokszínűség elfogadásának erősítését.

A mindennapos mesélés, verselés és mondókázás az óvodai élet természetes része. A meséléshez nyugodt, meghitt, szeretetteljes légkört teremtünk, amelyben a gyermekek biztonságban érezhetik magukat. A meséket elsősorban szemléltető eszköz nélkül, élőszóval közvetítjük, ezáltal támogatva a belső képalkotást és a képzelet fejlődését. A bábjáték, dramatizálás és a mese játékos megjelenítése további lehetőséget biztosít az élmények feldolgozására és az önkifejezésre.

A kisebb gyermekek számára elsősorban rövid, egyszerű állatmeséket, mondókákat, ölbeli játékokat és ritmikus verseket kínálunk. A középső csoportban fokozatosan bővül a mesék és versek köre, megjelennek a láncmesék, egyszerűbb tündérmesék, kiolvasók és tréfás versek. A nagycsoportos gyermekek irodalmi élményeit összetettebb tündérmesékkal, műmesékkal, tréfás és realiztikus mesékkal, valamint folytatásos mesékkal és meseregényekkel gazdagítjuk.

A mondókák, versek, mesék és a hozzájuk kapcsolódó mozgásos játékok támogatják a szókincs, a beszédértés, a kifejezőkészség, a helyes beszéd és a kommunikáció fejlődését. Lehetőséget biztosítunk a gyermekek saját történeteinek, mese- és versalkotásainak, valamint kreatív ötleteinek megjelenítésére is.

Célunk, hogy a gyermekek számára a mese és a vers az öröm, a biztonság, a képzelet és az önkifejezés forrásává váljon. A mindennapos irodalmi élmények hozzájárulnak az érzelmi biztonság, az erkölcsi érzék, a társas kapcsolatok, az anyanyelvi kompetenciák és a pozitív világkép kialakulásához, valamint megalapozzák az irodalom és az olvasás iránti érdeklődést és szeretetet.

Feladatunk:

A gyermekek értelmi, erkölcsi érzelmeinek fejlesztése, a nyelvi kifejezőkészség, helyes és szép kiejtés, hangsúlyozás kialakítása, szókincsük bővítése. Feladatunk a gyermekek látókörének szélesítése, különösen az emlékezet és képzelet fejlesztése, belső fantáziaképteremtés

képességének kialakítása. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakításával a gyermek ráhangolódásának segítése a mesék befogadására. Mese-vers megszerettetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az irodalmi művek kiválasztásánál figyelembe veszi a gyermekek fejlettségét, érdeklődését,
- érzelmi állapotát,
- a mese élményszerű befogadásához szükséges nyugodt feltételeket biztosítja,
- tapintatosan, indirekt módon irányít, fokozatosan szoktatja rá a gyermekeket a mese figyelmes végig hallgatására,
- a mesélést, verselést, mondókázást komplex módon alkalmazza, összeköti azt az anyanyelvi neveléssel, énekekkel, zenével, mozgással,
- az irodalmi nevelés anyagát úgy választja ki, hogy az kapcsolódjon az óvodai élet többi területéhez, a gyermekek élményeihez és spontán módon kapcsolódhasson a párhuzamosan folyó egyéb tevékenységekhez,
- lehetőséget teremt a mindennapos mesélésre, verselésre,
- a gyermekek erkölcsi fejlesztése során a mesék példaértékű cselekményeit is alkalmazza,
- a verset, mesét, mint egészet, mindig az elejétől a végéig mondja el. A hozzá kapcsolódó gesztusokkal, mozdulatokkal, közös ritmikus beszéddel motivál,
- beszédfigyatekos gyermekek esetében fokozott figyelmet fordít a szövegmozgásritmus összekapcsolására, a bábozás-dramatizálás adta pszichológiai lehetőségek kihasználására, érdeklődés felkeltésére.

A fejlődés várható eredményei:

- A gyermekek bekapcsolódnak a mondókák, versek mondogatásába.
- Képekről felismerik kedvelt meséik szereplőit, fel tudják idézni a cselekmény egy-egy mozzanatait.
- A gyermekek igénylik és várják a mesehallgatást.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Figyelmesen hallgatják a mesét.

- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Folyamatos, több szálon futó mesék, meseregények szálait össze tudja rakni.
- Szívesen hallgatnak és mondogatnak verseket, rigmusokat.
- Képesek saját szavaikkal kiegészítve elmondani kedvenc meséjüket.
- Átérik a mese és a vers tartalmát, hangulatát.
- Képesek erkölcsi ítéleteket megfogalmazni.

9.5. Mindennapos mozgás

A mozgás az óvodai nevelés meghatározó része, amely hozzájárul a gyermekek testi, lelki, érzelmi és értelmi fejlődéséhez. A rendszeres, örömteli mozgással támogatjuk az egészséges életmód kialakulását, a mozgáskoordinációt, az állóképességet, az egyensúlyérzék, a szem-kéz és szem-láb koordinációt, valamint a nagymozgások és finommotorika fejlődését.

Biztosítjuk a gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges megfelelő teret, időt és eszközöket. A mozgás lehetősége a nap folyamán folyamatosan jelen van a szabad játékban, a mindennapos mozgásban, az irányított mozgásos tevékenységekben, valamint az énekes játékokban, sétákon és kirándulásokon. Lehetőség szerint a mozgásos tevékenységeket a szabad levegőn szervezzük.

A gyermekek életkorát, egyéni fejlettségét, képességeit és mozgásigényét figyelembe véve differenciált feladatokat biztosítunk. A kisebbeknél a természetes nagymozgások, az alapvető mozgásformák és a mozgás örömeinek megszerettetése áll a középpontban. A középső csoportban nagyobb hangsúlyt kap a koordináció, az egyensúlyérzék és a mozgásbiztonság fejlesztése. A nagycsoportos gyermekeknél a mozgások pontosítása, a finommotorika, a térbeli tájékozódás, az állóképesség és a szabályokhoz való alkalmazkodás fejlesztése kerül előtérbe.

A mozgásos tevékenységeket játékos, változatos formában szervezzük, és törekszünk a kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására. A gyermekeket saját képességeikhez mérten ösztönözzük fejlődésre, sok sikerélménnyel, pozitív megerősítéssel és szükség esetén egyéni segítséggel támogatjuk. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek biztonságban érezze magát, és örömmel vegyen részt a mozgásban.

A mozgásfejlesztés szorosan kapcsolódik az óvodai élet valamennyi tevékenységéhez. A mozgásos tapasztalatok támogatják az önkontroll, az önbizalom, az érzelemszabályozás, a szabálykövetés, az együttműködés, a kommunikáció és a problémamegoldó gondolkodás fejlődését. A finommotorika fejlesztését a rajzolás, festés, mintázás, barkácsolás, gyöngyfűzés, építés és egyéb manipulációs tevékenységek is segítik.

Kiemelt szerepet kapnak a zenére végzett mozgások, a népi játékok és a gyermektánc, amelyek játékos formában fejlesztik a ritmusérzékét, a koordinációt, a térbeli tájékozódást és a mozgáskultúrát. Célunk, hogy a gyermekekben kialakuljon a rendszeres mozgás iránti igény és a mozgás egészségmegőrző, örömteli életformává váljon.

Feladatunk:

- a mozgás megszerettetése,
- a mozgásigény kielégítése,
- fokozatosan bővülő mozgástapasztalatok biztosítása játékosan,
- az egyensúlyérzék, finommotoriak folyamatos fejlesztése,
- harmonikus mozgás kialakulásának elősegítése,
- testséma kialakulása, megerősítése,
- a testi képességek fejlesztése.
- társra figyelés.
- kondicionális képességek erősítése (erő, állóképesség, teherbíró képesség)
- egészséges versenyszellem kialakítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- minden nap lehetőséget teremt a gyermekek mozgásos tapasztalatainak bővítésére, elegendő gyakorlásra, a mozgáskészségeik fejlesztésére,
- a napi mozgástevékenységek megszervezésével, törekedve a szabad levegőn való minél hosszabb ideig történő tartózkodásra, biztosítja a gyermekek mozgásigényének kielégítését,
- biztosítja a megfelelő eszközöket, mind a szabad játék, mind a testnevelés foglalkozások alatt a mozgásfejlesztéshez,
- differenciált feladatadással segíti a gyermekeket abban, hogy képességeiknek megfelelően sikeresen oldhassák meg a feladatokat, ezzel is megőrizve mozgáskedvüket,

- minél több alkalmat teremt a mozgásos játék és gyakorlatok során az értelmi fejlesztésre (pl: téri tájékozódás, téri irányok, viszonyok, alak, forma, szín, méret

megismerése, keresztcsatornák fejlesztése, vizuális időrendiség, ritmus, stb...), az anyanyelvi fejlesztésre,

- a gyermekekkel együtt örömmel veszem részt a mozgásos játékokban, buzdítja, lelkesíti, személyes példájával motiválja őket a sikeres feladatmegoldásokra,

- a mozgásos feladatok összeállításánál figyelembe veszik a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének lehetőségeit,

- a sikeres feladatmegoldások eredményeként pozitív megerősítéssel növeli az önértékelést és önbizalmat.

A fejlődés várható eredményei:

- Mozgásuk harmonikussá, összerendezettebbé, ügyesebbé, válik, egyensúlyészlelésük,

- finommozgásuk kialakul.

- Szeretnek mozogni, szívesen, örömmel végzik a mozgásgyakorlatokat, játékokat; a

- mozgás igényükké válik.

- A gyakorlatokat próbálják esztétikusan végezni.

- Fegyelmezett, kitartó magatartást tanúsítanak, képesek figyelni társaikra

- Alkalmazkodnak a szabályokhoz, betartják azokat.

- Tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat

- Megértik az egyszerű vezényszavakat.

- Tudnak ütemtartással és egymáshoz igazodva járni.

- Szeretnek futni, labdát vezetni, pattogatni, célba dobni.

- Érzelmekben képesek uralkodni, tudnak veszíteni

- probléma helyzetek megoldására törekszenek

- kialakult testsémával rendelkeznek

- egyensúlyérzékük koruknak megfelelően fejlett

- rendelkeznek iskolába lépéshez szükséges testi fejlettséggel.

9.6.Ének zene, népi játék, tánc

A zenei nevelés az óvodai élet egészét átható, élményekre épülő tevékenység. Célunk, hogy a gyermekek örömmel fedezzék fel a környezet hangjait, a dallam, a ritmus, az éneklés, a zenehallgatás és a mozgás örömét.

A zenei anyanyelv megalapozásában kiemelt szerepet kapnak a magyar népi énekes játékok, mondókák, népdalok és néptánclemek, amelyek mellett helyet biztosítunk a műzenének és más népek dalainak is.

A zenei tevékenységeket a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségéhez és érdeklődéséhez igazítjuk. A hét minden napján lehetőséget biztosítunk éneklésre, mondókázásra, körjátékokra, táncra, zenehallgatásra és ritmushangszerek használatára. A gyermekek számára a szükséges zenei eszközök és kellékek folyamatosan hozzáférhetők, így lehetőségük nyílik a spontán éneklésre, ritmizálásra és önálló kezdeményezésre is.

A zenei nevelés során fejlesztjük a gyermekek hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, figyelmét, mozgáskoordinációját és beszédképességét. Az énekes játékok és mondókák gazdagítják szókincsüket, segítik a helyes hangképzést és kiejtést, a ritmikus mozgás pedig hozzájárul mozgáskultúrájuk fejlődéséhez.

A kisebb gyermekek számára elsősorban ölbeli játékokat, mondókákat, egyszerű dalokat és mozgásos játékokat kínálunk, amelyek biztonságot és örömet nyújtanak. A középső csoportosoknál fokozatosan bővítjük a dalok, játékok és ritmikai feladatok körét, megismertetjük a magas-mély, halk-hangos, gyors-lassú zenei ellentéteket, valamint az egyszerű térformákat és tánclépéseket. A nagycsoportos gyermekeket önálló éneklésre, ritmus- és dallamviszhangra, ritmushangszerek használatára, improvizációra és változatos énekes-táncos játékokra ösztönözzük.

A zenei tevékenységek során nem az előadás tökéletessége, hanem az örömteli részvétel, az önkifejezés és a közösségi élmény a meghatározó. Az önkéntes éneklés, a közös játék és tánc erősíti a gyermekek érzelmi biztonságát, társas kapcsolatait és közösségi érzését. Lehetőséget biztosítunk érzelmeik zenei kifejezésére, valamint a feszültségek oldására.

A zenehallgatás során igényesen válogatott magyar és nemzetközi zenei anyagokkal, népdalokkal, műdalokkal és más kultúrák zenei értékeivel ismertetjük meg a gyermekeket. A zenei anyagot az évszakokhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz és a gyermekek aktuális élményeihez kapcsoljuk, a nemzetiségi nevelés során pedig lehetőséget biztosítunk a nemzetiségi zenei hagyományok megismerésére is.

Célunk, hogy a gyermekek számára a zene az öröm, az önkifejezés, a közösségi élmény és a felfedezés természetes eszközévé váljon, miközben megalapozzuk zenei ízlésüket, érzékenységüket és a művészetek iránti nyitottságukat.

Célunk:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átöröklése a népzene, a népdal, a népszokások, népijátékok és a népi hangszerek megismertetése által.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése a zene, dalok és énekes játékok, gyermektánc és a hangszerek iránt.
- Kibontakoztatni ízlésvilágukat a szép befogadására, formálni esztétikai fogékonyságukat.
- Elősegíteni a zenei anyanyelv kialakulását, alapot adva zenei továbbfejlesztésükhöz.

Feladatunk:

- Az közös éneklés, az énekes játékok, a zene, a tánc megszerettetése, örömteli tevékenységgé alakítása
- Zenei emlékezet, képzelet, valamint hallás- és ritmusérzék fejlesztése.
- Esztétikus mozgás kialakítása.
- Téri viszonyok észlelésének fejlesztése.
- Közösségi érzés, fegyelmezett magatartás kialakítása.
- Kortárs művészeti alkotások megismertetése

Az óvodapedagógus feladatai:

- a zenei élmények befogadásához szükséges nyugodt, oldott légkör biztosítása,

- a népi, énekes játékok gyakori játszása a gyermekekkel, akár a szabad játék folyamán
- a zene sokszínű megismertetésével, bemutatásával, gyakorlásával a gyermekek zenei érdeklődésének alakítása, zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk alakítása,
- a népdalok éneklésével, a gyermeki néptáncsal, és a népi gyermekjátékok sokszínűségével a hagyományok megismertetése,
- a gyermekek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának formálása és elősegítése
- a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni képességeinek figyelembevétele az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál
- az évszakokhoz, néphagyományokhoz és ünnepekhez kapcsolódó anyag választása,
- a gyermekek ütem és- ritmusérzékének, hallásának fejlesztése
- zenei relációk gyakorlása beszédben, énekekben, hangszeres játékokban: mély-magas, gyors-lassú, halk-hangos stb.
- igényes kortárs művészeti, zenei alkotások szerepeltetése az anyagban,
- a zenehallgatási anyag megválasztásánál az etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozásának figyelembevétele

A tevékenység szervezeti kereteinek a biztosítása:

Zenei nevelésünket kötetlen, valamint kötött formában valósítjuk meg. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos formában szervezzük meg. Így az egyéni képességeket figyelembe véve eredményesen tudjuk fejleszteni a gyermekeket. Időközönként, ünnepre való készülődés alkalmával, kötött jelleggel szervezzük az énekes játékokat, gyermektáncokat.

A fejlődés várható eredményei:

- A gyermekdalok, népdalok felkeltik a kisgyermek érdeklődését.
- A gyermekek szívesen énekelnek együtt az óvónővel, társakkal.
- A gyermekek szeretnek egyénileg és közösen énekelni, játszani, örömteli tevékenységüké, igényüké válik.

- Figyelmesen, nyugodtan hallgatják a zenét.
- Egyéni ötletek, elképzelések alapján bátran, önállóan kezdeményeznek (dallamot, ritmust, játékot találhatnak ki).
- Felismerik környezetük hangjait, zörejeit, társaik hangját.
- Megkülönböztetik a magas-mély hangokat, gyors-lassú tempót, a ritmust az egyenletes lüktetéstől.
- A gyermekek felfedezik a hangok szépségét, képesek másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- Felismerik és megnevezik a környezet hangjait, zörejeit.
- Esztétikusan, egy ütemben képesek együtt mozogni, változatos térformában "táncolni".
- Önállóan használják a ritmushangszereket.
- Kialakul esztétikus mozgásuk, képessé válnak egyszerű tánclépéseket énekükhöz kapcsolni.

9.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. Az alkotótevékenységekhez biztonságos, inspiráló és jól felszerelt környezetet biztosítunk, ahol a gyermekek nyugodtan, elegendő idővel és szabadon alkothatnak. A különböző anyagok és eszközök folyamatosan hozzáférhetők, használatukat a gyermekek életkora, egyéni fejlettsége, érdeklődése és aktuális élményei határozzák meg.

A gyermekek játékos formában ismerkednek a természetes és egyéb alkotóanyagokkal, valamint a változatos technikákkal: rajzolás, festés, tépés, vágás, ragasztás, hajtogatás, mintázás, kollázs, montázs, szövés-fonás, bábkészítés és különböző kézműves eljárások. A gyurmázás, festés, rajzolás és építés mindennap lehetőséget kínál az önálló alkotásra és önkifejezésre.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek saját élményeikből, tapasztalataikból és fantáziájukból kiindulva, szabad témaválasztással alkothassanak. Nem a kész produktum, hanem az alkotás öröme, a folyamat és az önkifejezés áll a középpontban. A gyermekeket nem siettetjük, fejlődésüket egyéni ütemükhöz igazítjuk, és pozitív megerősítéssel támogatjuk kreativitásuk kibontakozását.

Az alkotótevékenységek során fejlődik a gyermekek finommotorikája, szem-kéz koordinációja, képi és plasztikai kifejezőképessége, képzelete, kreativitása, szín- és formaérzéke, térbeli tájékozódása, esztétikai érzéke és önbizalma. A természetes anyagok gyűjtése és felhasználása során közvetlen tapasztalatokat szereznek a környezetük értékeiről, miközben erősödik környezettudatosságuk.

Az egyéni fejlődési ütemet folyamatosan figyelemmel kísérjük, és szükség esetén differenciált, egyéni segítséget biztosítunk. Az elkészült gyermekmunkákat megbecsüljük, kiállítjuk, és lehetőség szerint az óvodai környezet díszítésére is felhasználjuk.

A gyermekek életkoruknak és érdeklődésüknek megfelelő műalkotásokkal, népművészeti értékekkel, hagyományokkal és kulturális értékekkel is találkozhatnak. Kiállítások, kirándulások és közös programok során lehetőséget biztosítunk művészeti élmények szerzésére és a sokszínű kulturális örökség megismerésére.

Célunk: A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek térforma

képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, igényességük alakítása. Maga a tevékenység – s ennek öröme – fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a

környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Igényes, pontos munka

végzésre törekvés kialakítása.

A „Varázslatos Tündér kezek” tehetséggondozó kézműves műhely az intézmény tehetséges gyermekeit fogja össze és nyújt számukra változatos, új technikák, anyagok, eszközök megismerésére lehetőséget.

Feladatunk: A gyermek tér-, forma és színeképzeinek gazdagítása, képi gondolkodásának fejlesztése, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a nap bármely szakában biztosítja a tevékenységekhez szükséges feltételeket, időt, helyet, megfelelő mennyiségű és minőségű, változatos eszközöket, anyagokat,
- Épít a gyermekek kezdeményezéseire, szükség szerint ötleteivel, tanácsaival segíti a kibontakozásukat
- Megismerteti a gyermekekkel a különböző anyagokat, technikai alapelemeket, a szükséges eszközök balesetmentes használatát, karbantartásának szabályait, a munkafolyamatok sorrendiségét. Támogatja az anyagok és eszközök újszerű, gyermeki képzelet által kitalált felhasználását, fantáziájuk gazdagodását
- fejleszti a gyermekek tér-, forma-, színeképzetét, szem-kéz koordinációját, képi gondolkodásmódját, finommotorikáját,
- megtapasztaltatja a térbeli világ síkban történő megjelenítését,
- összekapcsolja az óvodai vizuális nevelést a nevelés egyéb területeivel,
- szem előtt tartja az egyes gyermekek egyéni fejlődési ütemét, érzelmi beállítódását, személyes élményeit,
- legfontosabb feladata a gyerekek sikerélményhez juttatása, a szabad alkotás örömeinek megtapasztaltatása, igény kialakítása az önálló alkotásra, kreatív önkifejezésre

- élvezettel vesz részt a gyermekekkel az alkotófolyamatban, és velük együtt örül az elkészült alkotásoknak.
- segíti az esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk alakulását
- a vizuális tevékenységeket tudatosan felhasználja a közösségi nevelés "eszközeként" – segít, hogy a gyermekekben egymás munkáját megcsodálva, megdicsérve erősödjenek a pozitív közösségi érzések.

A fejlődés várható eredményei:

- Egyéni módon képesek élményeiket, elképzeléseiket kifejezni.
- Kifejlődik térbeli tájékozódó és rendező képességük.
- Plasztikai munkáikban egyéniek, részletezőek.
- Örülnek alkotásaiknak, gyönyörködni tudnak a gazdag formákban, színárnyalatokban.
- Véleményt tudnak nyilvánítani az alkotásokról.
- Az alkotótevékenységeikhez elő tudják készíteni, illetve a munka végeztével elrakni, elrendezni a szükséges anyagokat, eszközöket.
- Az eszközöket, anyagokat megnevezik, ismerik azok funkcióját, felhasználását, valamint használatuk szabályait
- Tudnak kellékeket alkotni, ajándékot készíteni.
- Képesek közös kompozíciók létrehozására, akár több napos munkában való részvétellel
- Örömmel, saját kezdeményezésre ábrázolnak.
- Képzalkotásban kifejezik élményeiket.
- Képesek a téralakításra, térbeli viszonyokat felismerik.
- Változatos technikákat ismernek, és alkalmazzák.
- Képesek közös ábrázoló tevékenységre.
- Felismerhető részjegyekkel ábrázolnak embert.

- Változatosan használják a színeket, amelyeket meg is neveznek.
- Létrehoznak kiegészítő játékeszközöket.
- Díszítőmunkát végeznek.
- Szívesen nézegetnek népi és műalkotásokat.
- Környezetük esztétikájának rendezésében aktívan részt vesznek.
- Képesek egymás munkájának örülni, azt értékelni.
- Az alkotás során törekednek a fenntarthatóság elvei szerint tevékenykedni (pl.: energiával való takarékoskodás, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás)

9.8. Külső világ tevékeny megismerése

A külső világ megismerését elsősorban közvetlen tapasztalatszerzésre, természetes élethelyzetekre és a gyermekek aktív tevékenységére építjük. Témaköreink az évszakok változásaihoz és az aktuális környezeti jelenségekhez kapcsolódnak. A gyermekek érdeklődését és egyéni fejlettségét figyelembe véve, játékos formában biztosítunk lehetőséget megfigyelésre, felfedezésre, kísérletezésre, beszélgetésre és közös tevékenységre.

A környezet megismerése áthatja az óvodai élet egészét: megjelenik a játékban, a munkában, a gondozási tevékenységekben, a sétákon, kirándulásokon és az ünnepekhez kapcsolódó programokban. A gyermekek megfigyelik a természet változásait, az élővilágot, az emberi környezetet, a közlekedést, a különböző foglalkozásokat és a mindennapi élet eseményeit. A tapasztalatokat játékos tevékenységekkel, gyűjtéssel, alkotással, kertgondozással, növények ápolásával és egyszerű kísérletekkel mélyítjük.

Kiemelt figyelmet fordítunk a környezettudatos, természetbarát életmód megalapozására. A gyermekek mindennapi tevékenységeik során sajátítják el a természet és a környezet védelméhez kapcsolódó szokásokat: a növények és állatok tiszteletét, a környezet rendjének megőrzését, a takarékoskodik, a hulladékkezelés alapjait és a környezetkímélő magatartást. A fenntarthatóság szemléletét közvetlen élményeken, játékokon és cselekvő tapasztalatszerzésen keresztül alakítjuk.

A biztonságos életvitelre nevelés részeként megismertetjük a gyermekeket a mindennapi élet veszélyforrásaival, a közlekedés, a tűz- és balesetvédelem alapvető szabályaival, valamint a veszélyhelyzetek megelőzésének lehetőségeivel.

A környezet megismeréséhez kapcsolódóan természetes módon fejlődnek a matematikai tapasztalatok is. A gyermekek mennyiségi, formai, nagyságbeli és téri viszonyokat fedeznek fel, tárgyakat hasonlítanak össze, válogatnak, sorba rendeznek, mérnek és csoportosítanak. A matematikai tapasztalatszerzés megjelenik a játékban, a mozgásban, az építőtevékenységekben és a mindennapi élethelyzetekben.

A környezeti témákhoz kapcsolódóan komplex módon jelenítjük meg a mese, vers, ének-zene, mozgás és vizuális tevékenységek lehetőségeit. Célunk, hogy a gyermekek minél több érzékszervükön keresztül, élményekre és tapasztalatokra építve fedezzék fel környezetüket. Az így megszerzett ismeretek hozzájárulnak a gyermekek gondolkodásának, kommunikációjának, problémamegoldó képességének, érzelmi fejlődésének és környezettudatos magatartásának alakításához.

Legfontosabb célunk, hogy a gyermekek nyitottá, érdeklődővé és érzékenyvé váljanak környezetük iránt, megszeressék és tiszteljék a természetet, valamint életkoruknak megfelelően felelősséget vállaljanak önmagukért, társaikért és környezetükért.

Célunk:

- A gyermekek az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.
- Segítsük a gyermekeket spontán és szervezeten szerzett tapasztalataik feldolgozásában; szülőföldjükhöz, a nemzeti és egyetemes kultúra hagyományaihoz, szokásaihoz fűződő pozitív érzelmi viszonyuk alakításában.
- Formáljuk magatartásukat, önálló véleményalkotásukat, döntési képességeiket.
- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos

- viselkedés megalapozása.
- A gyermeket felkészíteni a tevékeny életre, a valóságos tevékenységre,
- hozzájárulni a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.
- A minket körülölelő világ mennyiségi, formai összefüggéseinek
- felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- A logikus gondolkodás megalapozása.
- Számfogalom kialakítása

Feladatunk:

- Természeti és társadalmi környezet tevékeny megismertetése
- A magyar hagyományok, szokások, kulturális értékeink megismertetése, azok ápolására, védelmére, szeretetére nevelés.
- szerezzenek tapasztalatokat a gyermekek és állandóan bővíthető ismereteket a természeti és társadalmi valóságról,
- a környezet dolgai, tárgyai, jelenségei iránti érdeklődés felkeltése,
- az életkornak megfelelő ismeretek megszerzésének lehetőségét biztosítani,
- a környezet esztétikumának felfedeztetése,
- összefüggések megláttatása tapasztalati úton,
- Problémamegoldó gondolkodásra serkentés
- döntési képesség, felelősség vállalás erősítése
- önálló vélemény alkotás segítése
- a gyermekek kifejezőképességének fejlesztése,
- A környezet iránti felelősség megalapozása, értékeinek, szépségeinek fenntartására, megőrzésére nevelés.

- környezettudatos magatartás formálása, megalapozása
- olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai
- tapasztalatok és ismeretek megszerzéseit.

Az óvodapedagógus feladatai:

- változatos alkalmakat teremt a sokoldalú, minél több érzékszervvel való tapasztaláshoz,
- új ismeretek nyújtásakor támaszkodik a gyermekek már meglévő tapasztalataira, élményeire,
- teret hagy a felfedezések során a gyermekek spontán megnyilvánulásainak, kreatív ötleteinek,
- segíti a gyermeket abban, hogy szeresse, tisztelje a környezetét, bátran alakítsa, de úgy, hogy abban ne okozzon kárt,
- ügyel rá, hogy elegendő alkalmat, időt, helyet és megfelelő mennyiségű és minőségű eszközt biztosítson a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzéshez,
- biztosítja, hogy a gyermekek tevékenyen ismerkedhessenek meg mind az élő, mind az őket körülvevő élettelen természettel,
- rendszeresen teremt gondolkodásra ösztönző helyzeteket,
- biztonságos életvitel szokásainak kialakítása
- rendszeresen végez kísérleteket a világ megismeréséről,
- együtt csodálkozik rá a gyerekekkel a közösen tett felfedezésekre,
- segíti a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességük fejlődését,
- viselkedésével, tetteivel példát mutat a környezettudatos életmód szokásainak elsajátításához,

- példamutatással segíti, hogy a gyermekekben kialakuljon a természet szeretete, a természet szépségének, tisztaságának, védelmének tisztelete.
- lehetőséget teremt a gyermekek számára a környező világ formai és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre,
- minél több alkalmat teremt a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltésére, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetésére, megtapasztaltatására,
- biztosítja, hogy a gyermekek saját logikájuk szerint gondolkodhassanak,
- méréseket, összehasonlításokat végez a gyermekekkel, lehetőséget teremt a mennyiségi és térbeli viszonyok összehasonlításához, a problémamegoldás előkészítéséhez, ítéltőképeségük alakulásához.
- többféle megoldás keresésére buzdítja a gyermekeket,
- megteremti a lehetőséget, és biztosítja, hogy a gyermekek ismereteket és tapasztalatokat szerezhessenek a halmazokról, a mennyiségekről, a síkidomokról, geometriai formákról, a térben való tájékozódásról, a számképekről, legalább a tízes számkörben.

A fejlődés várható eredményei:

- Életkornak megfelelő ismeretrendszer kialakulása, amely biztosítja a környezetben való eligazodást.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellegzetességüket, gyönyörködni tudnak szépségükben.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik és védik környezetük növényeit.
- Ismerik az alapvető közlekedési szabályokat, gyakorolták betartásukat.
- Ismerik a közlekedési eszközöket.

- Ismerik a környezetükben levő intézményeket.
- Tudják születési adataikat, lakáscímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét.
- Gondolataik közlésére képesek, szívesen beszélnek az őket érdeklő dolgokról.
- Képesek meglátni elemi összefüggéseket.
- Szeretik és óvják környezetüket.
- Megismerkednek a szelektív hulladék gyűjtéssel, az újrahasznosítással, a takarékossgal és a természetvédelemmel
- Ismerkednek a hónapok és a napok elnevezésével.
- Felismerik a mennyiségi, az alak, a nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul
- ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, mennyiségsszemléletük.
- Megismerik népünk hagyományai, szokásait és nemzeti jelképeit.
- Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatni, mennyiségeket összemérni, tárgyakat számolni legalább tízig.

9.9.Egészséges életmódra nevelés

Célunk a gyermekek testi, lelki és szociális egészségének védelme, az egészséges életvitelhez szükséges szokások és attitűdök megalapozása, valamint a testi fejlődés és a harmonikus mozgás elősegítése. Kiemelt figyelmet fordítunk a különleges bánásmódot és egyéni támogatást igénylő gyermekek szükségleteire.

Feladataink:

- az egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a gyermekek testi szükségleteinek, gondozási és mozgásigényének kielégítése;
- a helyes testápolási, tisztálkodási, étkezési, pihenési és öltözködési szokások kialakítása;

- az egészséges, változatos táplálkozás ösztönzése, a zöldség- és gyümölcsfogyasztás támogatása;
- a rendszeres mozgás, a szabad levegőn tartózkodás és a testi edzettség elősegítése;
- a gyermekek önállóságának, életvezetési és problémamegoldó képességeinek fejlesztése;
- a baleset-megelőzési, higiénés és egészségvédelmi szokások kialakítása;
- a környezettudatos magatartás és a környezet iránti felelősség megalapozása;
- a gyermekek egyéni egészségi állapotának és szükségleteinek figyelembevétele;
- szükség esetén a szülőkkel, az egészségügyi és pedagógiai szakemberekkel való együttműködés.

Az egészséges életmód alakításának gyakorlata

Az egészségnevelés az óvodai élet valamennyi tevékenységében folyamatosan jelen van. A gyermekek számára rendszeres mozgási lehetőséget, szabad levegőn való tartózkodást, pihenést és változatos tevékenységeket biztosítunk. A mindennapi gondozási helyzetekben támogatjuk az önállósodást, a helyes higiénés szokások kialakulását és az egészségtudatos magatartást.

A mozgásfejlesztés a csoportszobában, az udvaron, valamint séták és túrák során is megvalósul. Az óvoda valamennyi helyiségében törekszünk a **biztonságos, higiénikus és gyermekek számára megfelelő környezet** kialakítására. A balesetveszélyes helyzeteket, sérült eszközöket és környezeti kockázatokat haladéktalanul jelezzük és megszüntetésükről gondoskodunk.

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó tapasztalatokat **egészségnapokkal, vitaminprogramokkal, mozgásos tevékenységekkel, sétákkal, túrákkal, játékos beszélgetésekkel és szakemberek bevonásával** gazdagítjuk. A családok szemléletformálását és az óvoda–család együttműködését fontosnak tartjuk.

Az egészségnevelés aktuális feladatait az **éves munkaterv és a csoportok nevelési tervei** tartalmazzák.

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógus:

- személyes példamutatással alakítja az egészséges életvitelhez kapcsolódó szokásokat;
- megteremti a gyermekek fejlődését szolgáló biztonságos és egészséges környezetet;
- támogatja a gondozási tevékenységekben az önállósodást;
- figyelembe veszi a gyermekek egyéni egészségi állapotát és szükségleteit;
- biztosítja a változatos mozgás és a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségét;
- tudatosan fejleszti a higiénés, egészségvédelmi és baleset-megelőzési szokásokat;
- szükség esetén együttműködik a szülőkkel, az egészségügyi, pedagógiai és gyógypedagógiai szakemberekkel.

9.9.1. Az egészségre ártalmas szokások, veszélyeztető tényezők felismerése, megelőzése és az egészségtudatos életvitel megalapozása

Cél

Az óvodai nevelés során célunk, hogy a gyermekek életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően felismerjék az egészségükre kedvezőtlenül ható szokásokat, magatartásformákat és környezeti tényezőket, valamint fokozatosan képessé váljanak azok elutasítására és az egészséges alternatívák választására.

Törekszünk az egészséges életvitelhez szükséges alapvető ismeretek, szokások és életvezetési kompetenciák megalapozására. Az óvodai nevelés során a gyermekek olyan tapasztalatokhoz és mintákhoz jutnak, amelyek elősegítik önmaguk és mások testi-lelki egészségének védelmét, a biztonságos életvitel kialakítását, valamint a felelősségteljes döntésekhez szükséges képességek fejlődését.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekekben kialakuljon az egészség értéként való elfogadása, az önmaguk iránti felelősség, valamint a saját és mások testi-lelki épségének tisztelete.

Feladataink

- az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes szokások és magatartásformák kialakítása, megerősítése;
- a gyermekek életkorának megfelelően az egészségre ártalmas szokások, veszélyforrások és helyzetek felismerésének segítése;
- az egészséges és biztonságos életvitelhez kapcsolódó alternatívák bemutatása és gyakorlása;
- az egészséges táplálkozás, a megfelelő folyadékfogyasztás, a rendszeres mozgás, a pihenés, a személyi higiéné és a testi-lelki egyensúly fontosságának tudatosítása;
- a túlzott cukor-, só- és zsírfogyasztás kedvezőtlen hatásainak életkornak megfelelő megismertetése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-használat és egyéb egészségkárosító magatartások megelőzését szolgáló, életkorhoz igazodó szemléletformálás;
- a digitális eszközök életkorhoz igazodó, mértékletes és biztonságos használatával kapcsolatos alapvető szokások megalapozása;
- a balesetveszélyes helyzetek felismerésének és elkerülésének gyakorlása;
- a közlekedésbiztonsági és a személyes biztonságot szolgáló alapvető szabályok megismertetése;
- a problémamegoldó, alkalmazkodó, mérlegelő és együttműködési képesség fejlesztése;
- a gyermekek kommunikációs készségeinek erősítése, különösen a segítségkérés, a „nem” mondás és a veszélyes helyzetek jelzésének képessége;
- a gyermekek önállóságának és önvédelmi képességének életkorukhoz igazodó fejlesztése;
- a gyermekek pozitív önértékelésének, önbizalmának és felelősségtudatának erősítése;

- a gyermekeket érő esetleges veszélyeztető, ártalmas hatások felismerése és az intézményi gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésével a szükséges intézkedések megtétele;
- együttműködés a szülőkkel, a védőnővel, a házi gyermekorvossal, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi és pedagógiai szakszolgálati szakemberekkel.

Az egészségfejlesztési folyamatban az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógus az egészségfejlesztést az óvodai élet egészét átható, folyamatos nevelési folyamatként valósítja meg. Személyes példamutatásával, tudatos tervezőmunkájával és támogató attitűdjével hozzájárul az egészséges életmódhoz szükséges szokások és kompetenciák kialakulásához.

Feladata:

- személyes magatartásával, kommunikációjával és életvitelével pozitív mintát nyújtson;
- a gyermekek életkorához és egyéni fejlettségéhez igazodó módon beszélgessen az egészségről, a veszélyekről és a biztonságos életvitelről;
- nyugodt, elfogadó, biztonságot nyújtó légkört teremtsen, amelyben a gyermekek kérdéseiket, félelmeiket és problémáikat bizalommal megfogalmazhatják;
- figyelemmel kísérje a gyermekek egyéni szükségleteit, fejlődését, egészségi állapotát és az esetleges veszélyeztető körülményeket;
- az egyéni bánásmód és differenciálás elvének megfelelően segítse az egészségügyi és higiénés szokások kialakulását;
- kiemelt figyelmet fordítson a hátrányos helyzetű, a kiemelt figyelmet igénylő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségtudatos szokásainak kialakítására;
- alkalmazzon életkorhoz illeszkedő módszereket: beszélgetést, mesét, bábozást, szituációs és dramatikus játékot, képi szemléltetést, gyakorlati tapasztalatszerzést;
- biztosítsa a gyermekek számára a segítségkérés, a veszélyes helyzetek jelzése és a saját határok védelmének lehetőségét;

- erősítse a gyermekekben azt a szemléletet, hogy egészségük megőrzéséért saját életkoruknak megfelelően ők is felelősséget vállalhatnak;
- működjön együtt a családokkal és az egészségfejlesztésben részt vevő szakemberekkel;
- elsődleges szempontként kezelje a megelőzést, a biztonságos környezet megteremtését és a gyermekek testi-lelki jóllétének támogatását.

Az egészségtudatos magatartás kialakításának módszerei

Az egészségnevelés a mindennapi óvodai életbe természetes módon beépülve, játékos és élményszerű formában valósul meg. Ennek során különösen fontos:

- egészséges életmóddal kapcsolatos projektek, témahetek és programok szervezése;
- zöldség- és gyümölcsfogyasztást népszerűsítő tevékenységek;
- mozgásos programok, séták, túrák és szabadtéri tevékenységek;
- egészségügyi szakemberek – különösen a védőnő – bevonása;
- baleset- és veszélyhelyzetek játékos feldolgozása;
- mesék, képek, filmek és dramatikus játékok alkalmazása;
- a helyes higiénés szokások mindennapi gyakorlása;
- az egészséges döntések pozitív megerősítése;
- a gyermekek önállóságának és önkiszolgálási képességeinek fokozatos fejlesztése.

A gyermekvédelmi szempontok érvényesítése

Az óvoda az egészségnevelési feladatok megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére, felismerésére és megszüntetésére. Amennyiben a gyermek testi, lelki vagy szociális fejlődését veszélyeztető körülmény észlelhető, az óvoda a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival együttműködve megteszi a szükséges intézkedéseket.

A gyermekvédelmi tevékenység során alapelvünk a gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése, a gyermek méltóságának tiszteletben tartása, a feltétel nélküli elfogadás, valamint a családokkal való együttműködés és segítségnyújtás.

Az óvodapedagógus és a család együttműködése

Az egészségtudatos életvitel megalapozását csak az óvoda és a család együttműködésével tartjuk eredményesnek. Ezért törekszünk arra, hogy a szülők számára is lehetőséget biztosítsunk az egészséges életmóddal, táplálkozással, mozgással, higiéniával, balesetmegelőzéssel és a gyermekek biztonságával kapcsolatos ismeretek bővítésére.

A családokkal való kapcsolatunkban a partneri szemléletet, a kölcsönös tiszteletet, a bizalmat és a támogató együttműködést tekintjük alapvetőnek.

Óvodáskor végére várható eredmények

A gyermek:

- életkorának megfelelően felismeri az egészséges és az egészségre kedvezőtlen szokások közötti különbséget;
- ismeri és alkalmazza a személyi higiéné alapvető szabályait;
- igényli a tiszta, rendezett környezetet;
- felismeri az alapvető baleset- és veszélyforrásokat, és törekszik azok elkerülésére;
- tudja, hogy veszélyhelyzetben felnőtt segítségét kell kérnie;
- képes saját és társai testi épségének védelmére;
- törekszik az egészséges táplálkozásra, a megfelelő folyadékfogyasztásra és a rendszeres mozgásra;
- érti a pihenés és a megfelelő alvás jelentőségét;
- egyre önállóbban gondoskodik saját testi szükségleteiről;
- képes egyszerű élethelyzetekben mérlegelni és megfelelő döntést hozni;
- képes szükségleteit, érzéseit és problémáit megfelelő módon kifejezni;
- tud segítséget kérni, ha számára kellemetlen vagy veszélyes helyzetbe kerül;
- elfogadja és tiszteletben tartja társai testi-lelki határait;

- kialakul benne az egészség értéként való elfogadása és az egészséges életvitel iránti pozitív beállítódás;
- környezetére figyelő, felelősségteljes magatartásra törekszik.

10. Hagyományok

A közösen megélt tevékenységek, a közös tervezés és az örömteli várakozás fontos szerepet töltenek be a gyermekek közösségi és érzelmi fejlődésében. A rendszeresen visszatérő tevékenységek idővel hagyománnyá válhatnak, amelyek biztonságot, élményeket és az összetartozás érzését nyújtják a gyermekek számára. Az életkori sajátosságok figyelembevételével fokozatosan alakítjuk a gyermekek előtt álló távlatokat. A kisebbek számára elsősorban a közeli, gyorsan megvalósuló örömforrásokat, a nagyobbak számára már hosszabb távú célokat és közös programokat kínálunk. Ezek lehetnek közös készülődések, alkotótevékenységek, ajándékkészítés, kertgondozás, kirándulások, kulturális programok, könyvtár- és iskolalátogatások. Kiemelt szerepet kapnak az óvodai ünnepek és jeles napok, amelyekre a gyermekek közös tevékenységekkel, játékokkal, énekkel, verssel és alkotásokkal készülnek. Az ünnepek érzelmi előkészítése és az örömteli várakozás erősíti a közösségi élményt, az összetartozás érzését és a hagyományokhoz való kötődést. Az óvoda természetes színtere a hagyományok ápolásának. Hagyományainkat a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődéséhez, az intézmény adottságaihoz és a családok igényeihez igazítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az ünnepek és jeles napok megélése játékos, élményszerű és örömteli legyen, és lehetőség szerint a családokat is bevonja.

Óvodánk hagyományos ünnepei és jeles napjai:

az évszakokhoz és a helyi sajátosságokhoz kapcsolódó jeles napok, programok.

- **Mihály napi vásár (szept. 29.)**

Ehhez a naphoz kapcsolódó énekeket, mondókákat, verseket tanulunk, zenét hallgatunk, vásárfiakat készítünk. Vásári hangulatot teremtünk és eljátsszuk magát a vásárt, adunk veszünk, alkudozunk.

- **Szüreti hagyományok** (gyümölcshét keretében)

Verset, dalt, mondókát tanulnak a szőlőről, a szüretéről. Megismerik az egyszerűbb énekes játékokat, gyűjtik, válogatják az őszi gyümölcsöket. Szüreti népi játékot játszunk. Táncolnak, énekelnek, szemezik, préselik a szőlőt.

- **Állatok világnapja** (okt. 4.)

projektervek alapján

- **Pásztor ünnep** (Dömötör nap okt.26.)

Beszélgetünk a pásztorok munkájáról, életéről. Verset, mondókát, éneket, énekes játékot tanulunk. A behajtásról filmet nézünk, zenét hallgatunk, pásztorokhoz kapcsolódó állatokat készítünk, színezzük

- **Márton nap** (nov.11.)

Megismerjük Márton történetét, a naphoz tartozó szokásokat, időjósításokat. Libás énekeket, verseket, mondókákat tanulunk, énekes játékokat játszunk, libasíros kenyeret eszünk lilahagymával és szebbnél szebb libás alkotásokat, lámpásokat készítünk

- **Advent** (nov.30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)

Csoport díszítése, adventi koszorú készítése, gyertyagyújtás, adventi naptár készítése.

- **Mikulás** (dec. 6.)

Verseket, énekeket tanulunk és süteményt készítünk a Mikulásnak.

- **Luca nap** (dec. 13.)

Luca napi hagyományokkal ismerkedünk, Luca napján vetjük el a Luca-búzákat, kezdjük virágoztatni a jó hírt hozó gyümölcságakat, kotyoló verseket tanulunk.

- **Karácsony**

A téli ünnepkör több egymásra épülő elemből áll, az advent kezdetétől a vízkeresztig tart. A legváltozatosabb és legszínesebb népszokásaink ideje a tél, amelynek jelentősebb eseménye a karácsony előtti készülődés, az advent. Megismerkednek az advent jelképeivel: koszorú, naptár, a nagyobbak segítenek az adventi koszorú és naptár elkészítésében.

A karácsony a szeretet ünnepe, ezért apró meglepetéseket készítünk, nemcsak a szülőknek, hanem a barátoknak, a kisebbeknek is - természetesen titokban, hiszen ez a titkok és a meglepetések ideje. Sütünk mézes süteményt, amit közösen elfogyasztunk. Rengeteg díszet készítünk a fára és a terem díszítéséhez.

- **Új év köszöntése** (jan.)

Köszöntő versek tanulása, az új év kezdetének átélése. Évszakok, hónapok neveinek jellemzőinek megismertetése

- **Farsang** (vízkeresztől, hamvazószerdáig)

Télbúcsúztató népszokás, melynek hagyományait felelevenítve tanulgatjuk a tréfás verseket,

csúfolót, farsangi dalokat, táncokat, bálba hívogató mondókákat. Részt vesznek a gyermekek a terem feldíszítésében, átrendezésében. Zenére önfeledten táncolnak, vígadnak. Az udvaron elégetjük a telet jelképező kisébábut.

- **A három „Meleghezó”** (Sándor, József, Benedek márc. 18. 19. 21.)

A három „Meleghezó”: Tavasz köszöntése versekkel, énekekkel, mondókákkal. Az éledő természet megfigyelése.

- **Víz világnapja** (márc. 22.) projekttervek alapján
- **Húsvét**

A tavaszi napfordulóhoz kapcsolódó ünnep. A vegetáció megindulására, a természet éledésére figyelmeztet minden ide kapcsolódó szokás, rítus, ünnepi előírás.

Tanulnak éneket a zöldághordáshoz, mondókát a locsolkodáshoz, a komáláshoz, dalt a komatál küldéséhez. A fiúk meglocsolják a lányokat, az óvónőket, és a dadusokat. A lányok tojáshoz készítenek a fiúknak viaszolással, karcolással, levélráttal, a komatálba süteményt sütnek. Sétát teszünk az óvoda környékén.

- **Föld napja** (ápr. 22.) projekttervek alapján
- **Májusfa állítása** (máj.1.) Májusfa kitáncolása a hónap végén.

Apukák által hozott, vagy az óvoda udvarán levő egyik fát szalagokkal feldíszítjük, majd hónap végén közösen körjátékokkal, énekekkel körbe táncoljuk, kitáncoljuk.

- **Anyák napja** (május első vasárnapja)

Az édesanyákat, nagymamákat virággal, verssel és saját maguk készített ajándékkal köszöntik a gyermekek.

- **Madarak és fák napja** (máj.10.)

projekttervek alapján

- **Évzáró, ballagás**

Énekekkel, verssel, tánccal, virággal, kis batyuval elbúcsúztatjuk az iskolába menőket.

Az ünnepek fényét emeli még a feldíszített óvodánk, a gyermekek és saját magunk ünneplő ruhája.

11. Az óvoda gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai és a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedései

11.1. Az óvoda integrációs nevelési programja

Az óvodai integrációs program jellemzői:

Az intézmény a székhelyen két részben osztott, a Teleki utcai telephelyen egy osztatlan csoporttal működik. Kiemelt feladatunk a gyermekek védelme, a szociális hátrányok enyhítése és az egyéni szükségletekre épülő fejlesztés. A tanköteles korú gyermekek körében különös figyelmet fordítunk a beszéd- és anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére, a helyes artikuláció, a hangdifferenciálás és a kommunikáció támogatására játékos mondókákkal, verssel és anyanyelvi játékokkal. A kisgyermekkorai fejlesztés meghatározó szerepet tölt be az alapvető készségek megalapozásában és a sikeres iskolakezdés elősegítésében.

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül, figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvényt.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell tervezni.
- A gyermekközpontú és családorientált szemlélet meghatározó a pedagógiai munkában.
- Ösztönzőleg hat az együttműködések kialakításában.

Szervezési területek:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, a minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása
- Integrációt elősegítő csoportalakítás
- Igazolatlan hiányzások minimalizálása
- Megfelelő nyitva tartás biztosítása
- Nevelőtestület együttműködése:
- Szakmai munkaközösség együttes részvétele

A pedagógiai munka kiemelt területei:

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés
- Kommunikációs nevelés elősegítése (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése – GMP teszt, logopédus)

Érzelmi nevelés, szocializáció:

- Beilleszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés-
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

Az egészséges életmódra nevelés:

- Egészségtudat, komfortérzés kialakítása
- Táplálkozás

Korszerű óvodapedagógiai módszerek felhasználása:

- A gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek
- Differenciálás
- Kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása
- Szülőkkel való partneri együttműködés módszerei

A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munkák:

- Egészségügyi szűrővizsgálat
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (együttműködési terv)
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, szervezése
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel:

- Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
- Védőnői szolgálat
- Pedagógiai szakszolgálatok
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Civitas Egyesület, mint civil szervezetként működő közösségalkító, közösségformáló szerv
- Derűs Alkony Nyugdíjas Klub
- Tűzoltóság, Polgárőrség

Óvoda-iskola átmenet támogatása:

- Óvoda-iskola átmenetet segítő közös program
- A gyermek fejlődésének nyomon követése

A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés:

- Személyes kapcsolat kialakítása
- A gyermek egyénre szabott beszoktatása
- Rendszeres napi, heti tájékoztatás
- Egyéni beszélgetések
- Szülői közösség kialakítása

- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása

11.2. Esélyegyenlőség és hátránykompenzáció az óvodai nevelésben

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV.

törvény 35.§-a szerint a településünkön élő hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének alakulását segítjük elő a programban.

Óvodánk alapvető feladata, hogy minden gyermek számára biztosítsa az egyenlő hozzáférést a minőségi óvodai neveléshez, függetlenül családi, szociális, kulturális, nemzetiségi vagy egészségi helyzetétől. Pedagógiai munkánkat a befogadás, az elfogadás, az esélyteremtés és a gyermekközpontúság elvei hatják át. Célunk, hogy minden gyermek képességeinek megfelelő támogatást kapjon, és sikerélményekhez jusson a fejlődése során.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapelvei

- a gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése;
- a személyiség tisztelete, elfogadása és megbecsülése;
- az egyéni szükségletekhez igazodó differenciált fejlesztés;
- az inkluzív, befogadó nevelési környezet biztosítása;
- az előítélet-mentes, diszkriminációtól mentes nevelői szemlélet;
- a családokkal való partneri együttműködés;
- a gyermekek meglévő értékeire, erősségeire építő fejlesztés.

A hátránykompenzáció feladatai

Az óvodai élet teljes folyamatában olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, amely csökkenti a szociális, kulturális és tanulási hátrányokból eredő különbségeket.

Ennek érdekében:

- biztosítjuk a szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkört;

- kiemelt figyelmet fordítunk a beszéd-, kommunikációs és szociális készségek fejlesztésére;
- a játék elsődlegességére építve szervezzük a tanulási folyamatokat;
- differenciált feladatadással igazodunk a gyermekek eltérő fejlettségéhez;
- rendszeresen megfigyeljük fejlődésüket, és egyéni fejlesztési terveket készítünk szükség esetén;
- szükség esetén együttműködünk a pedagógiai szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal, védőnővel, családsegítővel és más szakemberekkel.

A tevékenységi területek szerepe

Játék

A játék során minden gyermek lehetőséget kap képességei kibontakoztatására. A közös játék fejleszti az együttműködést, az önbizalmat, az empátiát és a konfliktuskezelést. Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével segíti a társas kapcsolatok alakulását.

Verselés, mesélés

A mesék és versek gazdagítják a gyermekek érzelmi világát, fejlesztik anyanyelvi kompetenciájukat, szókincsüket és erkölcsi érzéküket. A történetek kiválasztásánál figyelmet fordítunk a különböző családi és kulturális háttér megjelenítésére.

Ének-zene

A közös éneklés és népi játékok erősítik a közösségi élményt, az összetartozás érzését és hozzájárulnak a sikerélményekhez. Minden gyermek számára biztosítjuk az aktív részvétel lehetőségét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális tevékenységek során minden gyermek szabadon alkothat, saját képességeinek megfelelően. A pozitív megerősítés növeli önbizalmukat és kreativitásukat.

Mozgás

A rendszeres mozgás hozzájárul az egészséges fejlődéshez, az önfegyelemhez, a kitartáshoz és a mozgáskoordináció fejlődéséhez. A feladatokat differenciáltan szervezzük.

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek közvetlen tapasztalatszerzéssel ismerik meg környezetüket, lakóhelyüket, a különböző kultúrák értékeit és a természeti környezetet. Ez fejleszti nyitottságukat és toleranciájukat.

Munka jellegű tevékenységek

Az önkiszolgálás és közösségi feladatok erősítik a felelősségtudatot, az önállóságot és az egymás iránti segítőkészséget.

Együttműködés a családokkal

Az esélyegyenlőség megteremtésének alapja a családokkal kialakított bizalmi kapcsolat. Nyitott kommunikációra, kölcsönös tiszteletre és partneri együttműködésre törekszünk. Szükség esetén tanácsadással, szakemberek bevonásával és közös programok szervezésével támogatjuk a családokat.

Várható eredmények

Óvodánk nevelőmunkájának eredményeként a gyermekek:

- biztonságban érzik magukat;
- elfogadják társaik különbözőségét;
- képességeikhez mértén fejlődnek;
- nyitottá és együttműködővé válnak;
- pozitív énképpel és megfelelő önbizalommal kezdik meg iskolai életüket;
- megtapasztalják az elfogadó, támogató közösség erejét, amely megalapozza sikeres társadalmi beilleszkedésüket.

A program alapvető célja, hogy biztosítsa intézményünkben az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Célul tűzzük ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások

megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- beiratkozásnál, felvételnél,
- az óvodai nevelés közvetítésében,
- a gyermek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- az ismeretanyag kiválasztásában,
- a pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- kapcsolattartásban a szülőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

A szakmai programunkban továbbra is kiemelt területek:

- az egészséges életmódra nevelés,
- az anyanyelvi nevelés, fejlesztés,
- iskolai életre való felkészítés,
- óvoda-iskola együttműködésének elmélyítése
- közös továbbképzések az iskolai- és óvodapedagógusok számára,
- speciális továbbképzések megszervezésének támogatása
- prevenciós programok beépítése a tanulás területén
- dislexia, diszgráfia, diszkalkulia megelőzését szolgáló módszerek
- fejlesztő pedagógus biztosítása
- logopédiai ellátás folyamatos biztosítása
- tanköteles kor előtti részképesség vizsgálat

Tárgyi feltételek terén

- tornaszoba kialakítása
- az óvodáink udvarának felújítása, fásítása, gyümölcsös továbbfejlesztése,

- képességfejlesztő eszközök bővítése,
- játékok folyamatos pótlása,
- ábrázolás, kézimunka eszközeinek minőségi javítása.

A Segesdi Tündérmkert Óvodába beíratott gyermekek szociális helyzete, szüleik iskolai végzettsége, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek magas száma arra kötelezi az intézmény pedagógusait, munkatársait, hogy fokozott odafigyeléssel, elfogadással, megértéssel közelítsenek ezen gyermekek és családjaik felé, biztosítva ez által a hátránycsökkentést és esélyegyenlőséget.

A szociális hátrányok enyhítése és az esélyegyenlőség megteremtése minden nevelési évnek kiemelt feladata. Ebben a munkában szoros és hatékony együttműködés jellemzi a Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat és az óvoda partnerkapcsolatát. Minden hónapban rendszeresen részt veszünk a Jelzőrendszeri megbeszéléseken, ahol információ és tapasztalatcserével segítjük egymás munkáját, ill. segítünk az intézményben látóköriinkbe került rászorultakon. Senki nem marad ellátatlanul.

A Segesdi Tündérmkert Óvodában a fejlesztést igénylő gyermekek ellátását a Somogy Váregyei Pedagógia Szakszolgálat Nagyatádi Tagintézménye végzi. Heti egy- egy alkalommal fejlesztő pedagógus és logopédus segíti az érintett gyermekek fejlődését. A SNI gyermekek fejlesztését, fejlődésük nyomon követését a Somogy Vármegyei Duráczky EGYMI logopédusa végzi.

Célunk:

- Minden gyermekre kiterjedő gondoskodás, a gyermeki jogok maradéktalan érvényre juttatása.
- A gyermekek erkölcsi fejlődésének előmozdítása, a közösségi együttműködés és

magatartási szabályok elsajátíttatása és azok betartatása

- A problémák megelőzése, felderítése. Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt feladat a befogadó környezet megteremtésével a már kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, és az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.
- Az érintett gyermekek eseteinek feldolgozása, gondok orvoslása a helyi társadalom, a gyermekvédelem társszerveivel, szakembereivel együtt.

Feladat:

- Biztosítani az egyenlő hozzáférést.
- A családoknak a gyermeki és a szülői jogok, és kötelezettségek bemutatása, továbbá azok érvényesítésének módjaival való megismertetése, betartása.
- A gyermek személyiségének és körülményeinek megismerése után pedagógiai eszközökkel a káros hatások, veszélyeztető tényezők ellensúlyozása, enyhítése, kiküszöbölése.
- Személyi, tárgyi feltételek biztosításával prevenció erősítése.
- A családok sajátosságainak, szokásainak megfelelően az együttműködés során érvényesítik az intervenciók gyakorlatot /a segítségadás családhoz illesztett megoldásaival.
- Családokkal bizalmas, együtt nevelő kapcsolat kialakítása, pedagógiai tapintattal a családok bizalmának elnyerése, megfelelő diszkrécióval együttműködés a gyermek érdekében.
- Az óvodai szociális segítővel a kapcsolat felvétel és az együttműködés koordinálása

11.2.1.A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése

Az integrált nevelés célja

Óvodánk a befogadó nevelés elveit vallja, amelynek középpontjában a gyermek személyisége, egyéni fejlődési üteme, képességei és szükségletei állnak. Célunk, hogy minden gyermek – függetlenül fejlődési sajátosságaitól, szociális helyzetétől, kulturális háttérétől vagy kiemelkedő képességeitől – biztonságos, elfogadó és támogató környezetben fejlődhessen.

Az integrált nevelés során arra törekszünk, hogy a gyermekek természetes módon tapasztalják meg az egymás iránti tiszteletet, az elfogadást, az együttműködést és a közösséghez tartozás élményét.

Pedagógiai alapelveink

Az integrált nevelés megvalósítása során az alábbi alapelveket érvényesítjük:

- a gyermek mindenképp álló érdekének figyelembevétele;
- az egyéni bánásmód és differenciálás;
- az inkluzív szemlélet alkalmazása;
- a gyermek erősségeire építő fejlesztés;
- a pozitív megerősítés;
- a családokkal való partneri együttműködés;
- a szakemberekkel történő összehangolt munka;
- az esélyegyenlőség biztosítása.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján történik.

Óvodánk biztosítja:

- az egyéni fejlesztési terv elkészítését;

- a gyógypedagógus és más szakemberek bevonását;
- a fejlesztések összehangolását az óvodai neveléssel;
- az akadálymentes, elfogadó környezet kialakítását;
- a differenciált tevékenységszervezést;
- a gyermek sikerélményhez juttatását.

A közösségben való részvétel során támogatjuk a gyermek társas kapcsolatainak fejlődését, önállóságát és önbizalmát.

Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek támogatása

A korai felismerés és az időben megkezdett fejlesztés kiemelt jelentőségű.

Ennek érdekében:

- folyamatosan megfigyeljük fejlődésüket;
- egyéni fejlesztési célokat határozzunk meg;
- differenciált feladatokat biztosítunk;
- fejlesztjük figyelmüket, emlékezetüket, kommunikációjukat és szociális készségeiket;
- szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel és a pedagógiai szakszolgálattal.

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása

Az esélyteremtés érdekében:

- gazdag élményszerzési lehetőségeket biztosítunk;
- támogatjuk az anyanyelvi fejlődést;
- fejlesztjük a szociális kompetenciákat;
- segítjük a közösségi beilleszkedést;
- rendszeresen együttműködünk a családokkal;
- szükség esetén kapcsolatot tartunk a gyermekjóléti szolgálattal és más segítő szervezetekkel.

Célunk a hátrányok csökkentése és a sikeres iskolakezdés megalapozása.

Kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése

Óvodánk fontos feladatának tekinti a kiemelkedő képességek korai felismerését és kibontakoztatását.

Ennek érdekében:

- változatos, gazdagító tevékenységeket szervezünk;
- biztosítjuk a kreatív önkifejezés lehetőségét;
- ösztönözzük az önálló problémamegoldást;
- támogatjuk a gyermek érdeklődésének megfelelő tevékenységeket;
- együttműködünk a családokkal a tehetség kibontakoztatásában.

Differenciálás a mindennapi nevelőmunkában

A differenciálás az óvodai nevelés valamennyi területén megjelenik.

Az óvodapedagógus:

- figyelembe veszi a gyermek fejlettségi szintjét;
- eltérő nehézségű feladatokat kínál;
- különböző tanulási utak biztosításával segíti a fejlődést;
- megfelelő időt biztosít a feladatok elvégzésére;
- folyamatos pozitív visszajelzést ad.

A differenciálás célja, hogy minden gyermek saját lehetőségeihez mérten fejlődhessen.

Együttműködés a szakemberekkel

Az eredményes integráció érdekében együttműködünk:

- gyógypedagógussal;
- fejlesztőpedagógussal;
- logopédussal;

- pszichológussal;
- konduktorral (szükség esetén);
- pedagógiai szakszolgálattal;
- család- és gyermekjóléti szolgálattal;
- egészségügyi szakemberekkel.

A közös célok meghatározása és a folyamatos információcsere biztosítja a gyermekek összehangolt támogatását.

A család szerepe

Az integrált nevelés sikerének fontos feltétele a családokkal kialakított partneri kapcsolat. Nyitott, őszinte és bizalomra épülő kommunikációra törekszünk. A szülőket bevonjuk a fejlesztési célok megfogalmazásába, rendszeresen tájékoztatjuk gyermekük fejlődéséről, és közösen keressük a fejlődést segítő lehetőségeket.

Várható eredmények

Pedagógiai munkánk eredményeként:

- minden gyermek megtapasztalja az elfogadó közösség támogató erejét;
- fejlődik önállósága, önbizalma és együttműködési készsége;
- képességeinek megfelelő ütemben fejlődik;
- csökkennek a fejlődési és szociális hátrányokból eredő különbségek;
- erősödik a közösség összetartása és a gyermekek egymás iránti elfogadása;
- megalapozódik a sikeres iskolai élethez szükséges kompetenciarendszer.

Az integrált nevelés olyan befogadó közösséget teremt, amelyben minden gyermek érték, és lehetőséget kap arra, hogy képességeit kibontakoztatva, saját fejlődési útját bejárva váljon a közösség aktív és sikeres tagjává

11.3. Gyermekevédelem

Óvodánk gyermekvédelmi tevékenységének elsődleges célja, hogy minden gyermek számára biztosítsa a biztonságos, szeretetteljes, elfogadó és támogató környezetet, amely elősegíti harmonikus testi, lelki, értelmi és szociális fejlődését. A gyermekvédelmi munka áthatja az óvodai nevelés teljes folyamatát, és a megelőzésre, a korai felismerésre, a segítségnyújtásra, valamint a családokkal való együttműködésre épül.

Intézményünk kiemelt feladatának tekinti a gyermekek jogainak tiszteletben tartását, az esélyegyenlőség biztosítását, a hátrányok csökkentését és a veszélyeztetettség megelőzését.

A gyermekvédelmi munka alapelvei

Gyermekvédelmi tevékenységünket az alábbi alapelvek határozzák meg:

- a gyermek mindenképp álló érdekének érvényesítése;
- a személyiség tisztelete és az emberi méltóság védelme;
- a bizalomra épülő partneri kapcsolat a családokkal;
- a megelőzés elsődlegessége;
- az egyéni bánásmód alkalmazása;
- a titoktartási kötelezettség betartása;
- az együttműködés a jelzőrendszer tagjaival.

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus napi kapcsolatban áll a gyermekekkel, ezért fontos szerepe van a problémák korai felismerésében.

Feladatai különösen:

- a gyermek fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése;
- a veszélyeztetettségre utaló jelek felismerése;
- a gyermek testi és lelki biztonságának megóvása;
- a családok támogatása tanácsadással és együttműködéssel;
- szükség esetén jelzés megtétele a gyermekvédelmi felelős felé;

- együttműködés a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival;
- a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartása.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

Az intézmény gyermekvédelmi feladatait koordináló személy:

- figyelemmel kíséri a veszélyeztetett gyermekek helyzetét;
- kapcsolatot tart a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal;
- segíti az óvodapedagógusok munkáját;
- részt vesz a gyermekvédelmi esetmegbeszéléseken;
- dokumentálja a gyermekvédelmi intézkedéseket;
- szükség esetén kezdeményezi a megfelelő szakmai segítség igénybevételét.

A veszélyeztetettség felismerése

Az óvoda kiemelt figyelmet fordít az alábbi jelzésekre:

- tartós hiányzás;
- elhanyagolt megjelenés;
- gyakori éhezés;
- higiénés problémák;
- indokolatlan sérülések;
- viselkedésbeli hirtelen változások;
- szorongás, agresszivitás vagy visszahúzódás;
- fejlődési elmaradás;
- a családi háttérben jelentkező krízishelyzetek.

A felmerülő problémákat minden esetben tapintatosan, a gyermek érdekeit szem előtt tartva kezeljük.

Együttműködés a családokkal

A gyermekek harmonikus fejlődésének alapja a család és az óvoda közötti kölcsönös bizalom.

Ennek érdekében:

- rendszeres tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről;
- nyitott, őszinte kommunikációra törekszünk;
- fogadóórákat és családi programokat szervezünk;
- szükség esetén közösen keressük a problémák megoldását;
- támogatjuk a szülőket a gyermeknevelési kérdésekben.

A gyermekvédelmi jelzőrendszerrel való együttműködés

Az eredményes gyermekvédelmi munka érdekében intézményünk rendszeresen együttműködik:

- a család- és gyermekjóléti szolgálattal;
- a pedagógiai szakszolgálattal;
- a védőnői szolgálattal;
- a gyermekorvossal;
- a fenntartóval;
- a rendőrséggel, szükség esetén;
- más, a gyermek fejlődését segítő szakmai szervezetekkel.

A jelzőrendszer működésében az óvoda aktív szerepet vállal, a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

Prevenció

A megelőzés érdekében kiemelt figyelmet fordítunk:

- az érzelmi biztonság megteremtésére
- az egészséges életmód alakítására;

- a közösségi kapcsolatok fejlesztésére;
- a konfliktuskezelési készségek erősítésére;
- az egészség- és balesetvédelemre;
- a digitális eszközök életkornak megfelelő, biztonságos használatának alapozására;
- a gyermekek önbizalmának és pozitív énképének fejlesztésére.

Dokumentáció

A gyermekvédelmi feladatok ellátása során az intézmény a hatályos adatvédelmi és gyermekvédelmi jogszabályoknak megfelelően vezeti a szükséges dokumentációt. A személyes adatok kezelése bizalmasan, a gyermekek és családjaik jogainak tiszteletben tartásával történik.

Várható eredmények

Gyermekevédelmi munkánk eredményeként:

- erősödik a gyermekek biztonságérzete;
- csökken a veszélyeztetettség kialakulásának kockázata;
- javul az óvoda és a család együttműködése;
- a problémák kore felismerése lehetővé teszi a gyors segítségnyújtást;
- a gyermekek harmonikus fejlődését támogató, biztonságos nevelési környezet valósul meg.

Óvodánk gyermekvédelmi munkájának alapja a gyermekek iránti felelősség, a családokkal kialakított partneri kapcsolat és a szakmai együttműködés. Meggyőződésünk, hogy a megelőzésre épülő, elfogadó és támogató szemlélet nagymértékben hozzájárul a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődéséhez és sikeres jövőjéhez.

11.4.Etnikai nevelés

Az óvoda kiemelt feladatának tekinti a kulturális sokszínűség elfogadására nevelést. Az etnikai nevelés valamennyi tevékenységi területen megjelenik, elősegítve a gyermekek identitásának erősítését, a különböző kultúrák megismerését, valamint a tolerancia, az empátia és a kölcsönös tisztelet kialakulását. A gyermekek játékos, élményszerző tevékenységeken keresztül találkoznak a nemzetiségek és etnikai közösségek hagyományaival, szokásaival, népművészetével, zenéjével és mesekincsével, miközben természetessé válik számukra az egymás iránti elfogadás és a közösséghez tartozás élménye.

Az etnikai nevelés a tevékenységközpontú pedagógiai programba integráltan úgy jelenik meg, hogy a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, élményszerű tevékenységeken keresztül ismerik meg a saját és más nemzetiségek, etnikai csoportok kultúráját, hagyományait, értékeit. Célja az elfogadás, a kölcsönös tisztelet, a kulturális sokszínűség iránti nyitottság és az előítélet-mentes szemlélet kialakítása.

Az etnikai nevelés megjelenése a tevékenységi területekben

Tevékenységi terület	Beépítés	Példa
Verselés, mesélés	Különböző népek meséinek, mondókáinak, népmeséinek megismerése.	Roma népmese feldolgozása dramatizálással.
Ének-zene, játék	Nemzetiségi és etnikai roma gyermekdalok, népi játékok tanulása.	roma gyermekdal éneklése egyszerű ritmushangszerekkel. Roma dalok hallgatása
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Hagyományos népművészeti megismerése.	motívumok, roma elemek felhasználásával díszítőminták közös alkotás készítése.
A külső világ tevékeny megismerése	A különböző népcsoportok hagyományainak, ünnepeinek, szokásainak megismertetése.	Beszélgetés a helyi nemzetiségek ünnepeiről, viseleteiről, gasztronómiájáról.
Mozgás	Más népek népi játékainak és táncelemeinek megismerése.	Egyszerű körjáték vagy néptánclépések kipróbálása.

Munka jellegű közösségi együttműködés,
tevékenységek egymás segítése a kulturális Nemzetiségi napra készülve közös értékek tiszteltben dekoráció vagy kiállítás rendezése. tartásával.

A gyermekek saját Családok bevonásával
tevékenységekben élményeiken keresztül hagyományőrző délelőtti
megvalósuló tanulás tapasztalják meg a kulturális szervezése, ahol bemutatják saját sokszínűség értékeit. kulturális szokásaikat.

Etnikai nevelés célja:

- Az etnikai identitás megalapozása, megőrzése a magyarságba integrálva.
- Etnikai hagyományok ápolása, megőrzése, átörökítése.
- Szociokulturális hátrányok csökkentése

Etnikai nevelés feladata

- Etnikai szokások, hagyományok, kultúra megismerése, gyűjtése, átörökítése.
- Az etnikai adottságok kiaknázása – a tánc, a zene, a kézügyesség terén – a harmonikus fejlődés érdekében (én-erősítő mechanizmusok).
- Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.
- A hiányzó ismeretek, készségek, képességek pótlása, kialakítása, fejlesztése.
- Pozitívumok kiemelése kultúrában, értékekben, cselekedetekben.

Elvárások az óvónőkkel szemben az etnikai nevelés folyamatában

- Legyenek toleránsak, elfogadóak, hangolódjanak rá a más kultúrák elfogadására, befogadására.
- Folyamatosan érdeklődjenek a fellelhető jegyek, tárgyi emlékek, hagyományok iránt, gyűjtsenek roma nyelvű meséket, verseket, dalos játékokat.
- Az óvónő a szülőkkel, gyermekekkel kialakított viszonyában legyen odaforduló, érdeklődő, elfogadó, nyitott.
- A befogadásnál és a folyamatos óvodába járásnál vegye figyelembe az eltérő életformát, életritmust, türelemmel szoktassa a családokat az óvoda rendszeres napirendjéhez, a kötelezettségeihez.
- Mérje fel a gyermekek meglévő ismereteit, kialakulóban lévő készségeit, erre tudatosan, tervszerűen építve pótolja a hiányokat, és azokat differenciált feladatokkal fejlessze tovább.

- Sok beszélgetés, változatos egyéni, illetve mikrocsoporthoz tartozó tevékenység során pótolja a hiányosságokat.
- A változatos, felhívó jellegű, motiváló eszközök alkalmazása lehetővé teszi a gyermekekkel való rendszeres, mindennapos fejlesztő foglalkozást, az érdeklődés felkeltését.
- A pedagógus szorgalmazza rá a gyermekeket a kíváncsiság kielégítésére, a kérdéses lehetőségeinek kihasználására.
- Rendszeres tevékenységek során alakuljon ki a gyermekekben a tudásvágy, a tanulás iránti igény.
- Az óvónő a gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének figyelembevételével segítse identitástudatának kialakulását és fejlődését, más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

Az etnikai nevelés fejlődésének várható eredménye:

- Pozitív viszony alakul ki a magyar és roma kultúra iránt.
- Alapfokú tájékozottsággal rendelkeznek kulturális kincseink körében.
- Ismerik a magyar és saját népük szokásait, hagyományait, népi mesterségeit.
- Kialakulóban van az egészséges életmód szokás- és szabályrendszere.
- Ismereteik, tapasztalataik bővülnek, rendeződnek, készségeik, képességeik fejlődnek.

Ennek érdekében:

- El kell érni, hogy minden roma nemzetiségű kisgyermek óvodába járjon. Szorgalmazzuk a rendszeres óvodába járást.
 - A gyermek megismerése, személyiségfejlődésének figyelemmel kísérése nagyobb odafigyelést igénylő, fontos feladat legyen számunkra.
 - Ez által meggyőződésünk, hogy a magatartási és beilleszkedési, tanulási zavarok korai felismerése, majd fejlesztése a gyermek fejlődését segíti elő
- Feladatainknak tekintjük: a szülők meggyőzését, felvilágosítását
- Ezen belül:
- A gyermekek számára a megfelelő nevelés biztosítása (szülő felelősségérzetének felkeltése).
 - Ézelmi biztonság, biztonságos környezet kialakítása (szeretet, óvás, védelem).

- Egészséges életmóddal kapcsolatos feladataik ellátása (gondozás, a környezet tiszta, esztétikus léte).

A feladatok megvalósításának módjai:

- Felvilágosító munka (előadások szervezése)
- Példamutatással nevelési értékek közvetítése (gyermekek és óvónők által)
- Segítségnyújtás hivatalos nyomtatványok (kérelmek, utazási igazolványok)
- kitöltéséhez
- Óvodai fejlesztés a tanulási zavarok megelőzésére

Az óvodai nevelés kiemelt feladata a roma gyermekek esélyeinek növelése, az iskolakezdéshez szükséges kompetenciák megalapozása és a sikeres társadalmi beilleszkedés támogatása. A gyermekek egyéni szükségleteire építve fejlesztjük önállóságukat, feladattudatukat, figyelmüket, érdeklődésüket, gondolkodásukat, együttműködési és kommunikációs képességeiket. A tevékenységekben gazdag, játékos óvodai élet során a gyermekek tapasztalatokat szereznek környezetükről, fejlődnek szociális és kognitív készségeik, valamint megtanulják saját és társaik munkájának megbecsülését. Kiemelt szerepet kap a mozgásfejlesztés, amely támogatja a testséma, a térbeli tájékozódás, a koordináció, a figyelem és az iskolai tanuláshoz szükséges részképességek fejlődését.

Célunk, hogy minden gyermek – egyéni fejlődési ütemét és szükségleteit figyelembe véve – biztonságos, elfogadó környezetben bontakoztathassa ki képességeit, és megfelelő alapokkal kezdhesse meg iskolai életét.

12. Az óvoda kapcsolatrendszere

A gyermek fejlődését a családi és az óvodai nevelés egymást kiegészítve szolgálja. Fontosnak tartjuk a nyitott, őszinte, bizalmon alapuló partneri kapcsolat kialakítását és fenntartását. Törekszünk a családok nevelési szokásainak, értékeinek és sajátosságainak megismerésére, azok tiszteletben tartására, valamint szükség esetén tanáccsal és segítséggel támogatjuk a szülőket. A hatékony együttműködést személyes találkozások, közös programok és rendezvények segítik. Célunk, hogy a szülők aktív részesei legyenek gyermekük óvodai életének, és sok pozitív élményt szerezzenek gyermekükkel együtt.

A családokkal való szoros együttműködés a gyermek harmonikus és egészséges fejlődésének egyik fontos feltétele óvoda-család kapcsolata

Együttműködés, kapcsolattartás formái:

- a gyermek folyamatos megfigyelése,
- családlátogatás,
- fogadóórán egyéni beszélgetések,
- szülői értekezlet, beszélgetés,
- szülői fórum, előadás,
- munkadélutánok,
- játszóház az ünnepek előtt,
- óvodai ünnepélyek,
- közös kirándulás a családokkal,
- nyílt nap,
- SZM működésének biztosítása.

A közös programok és ünnepek lehetőséget teremtenek az óvoda és a család kapcsolatának erősítésére, egymás értékeinek, szokásainak és nevelési elveinek megismerésére. Az Óvodai Szülői Közösség valamennyi gyermek szüleinek érdekképviseletét látja el, és segíti a szülők, valamint az óvoda dolgozói közötti együttműködést. A kapcsolattartás személyesen és szükség szerint elektronikus úton, telefonon, e-mailben, illetve zárt online közösségi felületeken is megvalósul.

Az óvoda-iskola kapcsolata

Óvodánk a IV. Béla Király Általános Iskolával tartanak szoros együttműködési kapcsolatot. Az iskola szakmai munkaközösségével való kapcsolattartást fontosnak tartjuk: célunk a gyermekek óvodából iskolába lépésének feszültségmentes átmenet biztosítása, a gyermekek pozitív érzelmi hatásának elősegítése az iskolai élet megkezdéséhez (iskolalátogatások, tanítónő óvodalátogatása, közös rendezvények látogatása - játszóház, színház, farsang).

A kapcsolattartást óvoda-iskola átmenet munkaközösség segíti.

Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagyatádi Tagintézmény– Megyei Szakértői

Bizottság

A gyermekek érdekében szoros kapcsolatot tartunk fenn. A szakszolgálat egyik feladata a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek problémáinak feltárása, a tankötelezettség teljesítéséhez szükséges fejlettség megállapítása - óvónő, illetve a szülő kérésére.

A szakszolgálat gyógypedagógusai minden évben logopédiai- és dyslexia szűrést végeznek óvodánkban a rendellenességek korai felismerése érdekében. Intézményünkben gyermekeinkkel rendszeresen logopédus, fejlesztő pedagógus foglalkozik. A szakszolgálat munkatársaival széleskörű, napi kapcsolatban állunk.

Kapcsolattartás formái:

- tanácsadás
- kölcsönös tájékoztatás
- esetmegbeszélés
- konzultáció
- szülői értekezleteken, szakmai napokon való részvétel.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

Az óvoda egymaga kevés ahhoz, hogy a családokban felmerülő problémákat megoldja. A családsegítő és gyermekvédelmi központtal közösen segítséget nyújthatunk azoknak a családoknak, ahol nagyon nagy szükség van az odafigyelésre: Az esetlegesen felmerülő gyermeknevelési problémákban közösen keressük a megoldásokat a gyermekek egészséges fejlődését figyelembe véve. Közös feladatunk, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése

és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása, prevenció.

Kapcsolattartás formái:

- esetjelzések
- esetmegbeszélések
- előadások
- rendezvényeken való kölcsönös segítségadás
- konzultáció

Egészségügyi Szolgálat (orvos, fogorvos, védőnő)

Az óvoda az egészségügyi szakemberekkel szoros kapcsolatot tart fenn, mivel csak jó és alapos munkatársi kapcsolattal szervezhető meg a családokkal való együttműködés. Jó alkalom a szülői értekezlet, melyen az egészségügyi szakemberek is és a szülő is elmondhatja észrevételeit, megbeszélhetik problémáikat.

Kapcsolattartás:

- a védőnő egészségügyi, tisztasági szűrése
- tanácsadás, konzultáció
- szülői értekezleteken való részvétel

Községi Önkormányzat

Folyamatos kapcsolattartás a polgármesterrel, jegyzővel, gazdasági-és személyügyi vezetővel. Törvényes és gazdaságos működés biztosítása, a település sajátosságainak megfelelő közös programok szervezése

Kapcsolattartás formái:

- Beszámolók, munkaterv, költségvetés tervezése, szakmai dokumentumok jóváhagyása, megbeszélések,

- falu szintű rendezvények közös megünneplése, Idősek napja, falukarácsony, nemzeti ünnepek

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat figyelemmel kíséri munkánkat, lehetőségükhöz mértén anyagilag is támogatják az óvodába járó gyermekeinket (kirándulás, játékvásárlás).

Kapcsolattartás formái:

- óvodai programokon való részvétel
- konzultációk

Cseperedők Bölcsőde

Intézményünk többcélú, a bölcsődénkbe járó gyermekek 2,5-3 éves korukban az óvodai nevelésbe csatlakoznak be. Fontos, hogy a gondozónőkkel tartott kapcsolat során információt kapjunk a bölcsődébe járó gyermekek fejlődéséről.

Kapcsolattartás formái:

- megbeszélések, vezetőségi találkozások
- óvodapedagógus látogatása a bölcsődébe
- óvodások, illetve bölcsődések ismerkedése egymás gyermekeivel, intézményével.

13. Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot a Segesdi Tündérbkert Óvoda és Cseperedők Bölcsőde
nevelőtestületének bevonásával készítette és véleményezésre, elfogadásra előterjesztette:

Zavagyil Ildikó

Ph

főigazgató

Segesd 2026. augusztus 25.

A Segesdi Tündérkert Óvoda és Cseperedők Bölcsőde a Pedagógiai Program foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított általános véleményezési jogával élve a dokumentumról az intézmény **Szülői Szervezete** a jogszabályban biztosított határidő betartásával véleményt alkotott. A dokumentumot elfogadta.

Segesd, 2026. augusztus 25.

.....

SZK elnök bölcsőde

.....

SZK elnök óvoda

A Pedagógiai Programot Segesd Község Önkormányzata, mint **Fenntartó** a 2026. szeptember napján megtartott képviselő-testületi ülésén, a/2026. (....) önkormányzati határozatával jóváhagyta.

Pékó Gábor

Ph

Polgármester

Hatályba lépés: 2026. szeptember 01.-től, visszavonásig érvényes.